לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"א בסיון תשמ"ח, 6 ביוני 1988 / שנת מ"ח מס' 13666 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

30 נפגעו מרימון עשן ברמלה

זהבה מרום

כ־30 דיירים מרחוב מצדה ברמלה, ניפגעו אמש כתוצאה מזריקת רימון־עשן לעבר בית מספר 42 ברחוב. למקום הוזעקו כוחות משטרה גדולים ואמבולנסים. חלק מהשוטרים שהגיעו למקום ניפגע אף הוא משאיפת־עשן. משהתחילו אנשי הצוותים הרפואיים לטפל בניפגעים התברר שהפגיעות רובן קלות. הנפגעים הועברו לאישפוז בבית־החולים „אסף הרופא" ו„קפלן". למשטרה החוקרת במקום עדיין לא ברור האם היה זה רימון עשן או גז, והאם היה זה פיגוע חבלני, או חיסול חשבונות על רקע פלילי.

שולץ בצאתו מירושלים: איני יכול לדווח על שינוי עמדות

אמר שחוסיין מעוניין מאוד להמשיך בתהליך ואיננו מתנתק ממנו ● התרשם שלברה"מ יש עניין גובר במזה"ת ● בבואו לישראל הכריז כי המשך הכיבוש הוא רחוב ללא מוצא והזהיר שהמלחמה הבאה תהיה נוראה יותר מכל קודמותיה ● יצא לקהיר ומשם לדמשק ● מחר נפתחת הפיסגה הערבית

הפער בעינו

שולץ אצל רה"מ שמיר אתמול (צילום: ישראלי)

שולץ עשוי לנקוט יוזמה דרמטית

כתב „על המשמר"

שר־החוץ האמריקני רמז אמש כי הוא עשוי לנקוט יוזמה דרמטית במהלכי השלום במז־רח־התיכון.

בדברו בפני ועדת חוץ ובטחון של הכנסת רמז שולץ כי הוא עשוי לנקוט יוזמה כזאת עוד לפני תום מועד כהונתו של הנשיא רייגן. שולץ לא פירט למה כוונתו.

דלית שחורי, אורי הורוביץ

„איני יכול לדווח על שינויים בעמדות כאן. יכול אני לומר רק, שרנו בפרוטרוט עם שמיר על הרקע למתרחש, אך איני חושב שאני יכול לדווח על התקדמות" — אמר אמש שר החוץ ה־אמריקני, ג'ורג' שולץ, במסיבת עיתונאים בנמל־התעופה לוד, בתום שיחותיו בירושלים וב־טרם המריא לקאהיר.

בשיחותיו עם ראש־הממשלה יצחק שמיר ושר החוץ שמעון פרס, הבהיר אתמול שולץ, כי הזמן החולף עלול לגרום להחמצת הזדמנות לשלום. הבעייה הדמוגרפית, אמר שולץ, מכבידה ביותר על הסטטוס קוו וקשה להשלים עימה. גם כמויות

(סוף בעמוד 2)

ניסים תובע לבטל תשלומי העתק לבכירים בבל"ל

כתבנו הכלכלי בירושלים,
אורי נחשון

שר־האוצר, משה ניסים הטיל אתמול את כל כובד משקלו נגד ההסכמים האישיים שנחתמו בבנק לאומי. במכתב חריף אשר שלח השר אל יו"ר הדירקטוריון של בל"ל, מאיר חת, תובע ניסים לבטל את ההסכמים אשר כרוכים בתשלומי עתק לבכירים לשעבר של בל"ל. העלות המשוערת של ההסכמים היא של למעלה מ־100 מיליון שקל. במכתבו לחת אומר ניסים שהסכום הנקוב בהסכמים „גדול פי כמה וכמה מן הסכום המקובל והסביר". ניסים מבסס את התערבותו על התחייבויות שנטל על עצמו בל"ל במסגרת הסדר המניות הבנקאיות ב־1983.

בניגוד להסכם המניות

ניסים מזכיר לחת שבל"ל התחייב במכתב מאוקטובר 1983 לא לעשות דבר, במעשה או מחדל, שיש בו כדי לפגוע בזכויות המדינה, לפי ההסכם שנחתם בין הבנק לממשלה. ניסים מוסיף שעל פי ההסדר התחייבה הממשלה להעמיד לרשות בל"ל את הסכומים שידרשו כדי לרכוש בחזרה את המניות שלו. הסכומים יינתנו בתור הלוואה, שבתום תקופתה ניתן לפרוע אותה על־ידי העברת ניירות ערך לבעלות הממשלה. על פי פירוש ניסים, פעולה שיש בה כדי לפגוע בערכם של ניירות הערך של בל"ל היא פעולה הפוגעת בזכויות הממשלה. ניסים תובע מחת „לבטל פגיעה זו בזכויות המדינה".

פנייתו של נסים עשויה להביא לתפנית בפרשה, אשר תוביל להתערבות ממשלתית כדי להביא לביטול חד־צדדי של כל ההסכמים האישיים שנחתמו בבנק.

תגובת הבנק

בתגובה לפנייתו של שר האוצר, הודיע דירקטוריון בל"ל, שהתכנס אתמול, כי נעשו כל הפעולות האפשריות להקטנת עלות החוזים האישיים, והבנק ממשיך לנקוט בפעולות בתחום זה. דירקטוריון בל"ל חזר והודיע אתמול, כי ההסכמים האישיים שאושרו בתקופתו של ארנסט יפת לא היו ואינם מקובלים עליו, והוא פעל במשך כל תקופת כהונתו להקטנת עלותם „עד למינימום האפשרי", במסגרת החוקים הקיימים.

משקיפים לדירקטוריון

מועצת „אוצר התיישבות היהודים", חברת האם של הבנק, מגבשת דרישה לאפשר לה לשלוח משקיפים לישיבות הדירקטוריון של בל"ל. דרישה זו תוצג ביום רביעי השבוע בישיבה מיוחדת של המועצה.

פשרה בממשלה: ועדת חקירה וועדת שרים לבריאות

„החלטות הממשלה הן פוליטיות", הגיבו הרופאים — משביתים היום בתי־החולים

הממשלה החליטה אתמול על הקמת שתי ועדות: ועדת חקירה ממלכתית לטווח ארוך לפי הצעת שמיר, וועדת שרים לפתרון הבעיות המיידיות לפי הצעת פרס ● הרופאים: ועדת השרים תהיה משותקת בגלל תיקו בין הליכוד למערך ובוועדה לטווח ארוך אין פתרון למשבר הנוכחי ● השר משה ניסים מרוצה: נתקבלה השקפת האוצר

רונית מורגנשטרן

בתגובה להחלטת הממשלה מאתמול הודיעו רופאי בתי־החולים הממשלתיים ושל קופת־חולים, כי הם משביתים היום

(המשך בעמוד 2)

הימין הפתיע בבחירות בצרפת ● עמוד 3

איום בהריסת עשרות בתים בכפר אידנא ● עמוד 15

גירוש אי־האלימות

בית־הדין הגבוה לצדק דחה את עתירתו של מובארק עוואד נגד החלטת ראש־הממשלה (בתוקף היותו שר־הפנים) לגרשו מהארץ. צו הגירוש מסתמך פורמאלית על הטענה, כי פג תוקפה של אשרת השהייה של עוואד (שהוא אזרח ארצות־הברית) ואילו עוואד עצמו טען אף הוא טענה פורמאלית, שלפיה נשמרה לו הזכות לשבת בירושלים כמי שהיה תושב בה לפני איחוד שני חלקי העיר.

אך מעבר להתדיינות פורמאלית זו ברור לכל, כי הסיבה לגירושו של עוואד נעוצה בדרכי מאבקו נגד הכיבוש. מובארק עוואד, העומד בראש המרכז הפלשתינאי ללימודי אי־אלימות, מנסה לנהל מאבק נגד הכיבוש שלא באמצעי אלימות, דבר הנראה בעיני השלטונות שלנו „מסוכן" יותר מאשר מאבק אלים. יש מי שסבור, כי עם מיידי אבנים וזורקי בקבוקי תבערה אפשר להסתדר בכוח, באלימות נגד אלימות. לעומת זאת, אין לנו תשובה למאבק בלתי אלים נגד הכיבוש.

במקרה של עוואד יש לממשלת ישראל בעייה רצינית, שכן מדובר באזרח אמריקני, אשר כל נסיון לגרשו מן הארץ מעורר הסתייגות ומחאה בדעת הקהל האמריקנית. דווקא בקרב ידידי ישראל בארצות־הברית יש השואלים כיצד אפשר לדרוש הענקת זכויות אזרח, למשל ליהודים הסובייטים, ובו זמנית לשלול זכויות כאלה מן הפלשתינאים הנתונים לשלטון הכיבוש הישראלי.

מובארק עוואד עדיין יכול להשאר בארץ לשם הופעה במשפט אזרחי אחר, אך הימין כבר לוחץ לגירושו המיידי, בהסתמך על פסק הבג"ץ מאתמול. סיעת „התחייה" דורשת משמיר לחתום על צו הגירוש מייד, בטרם צאתו לארה"ב. תהיה זו אוולת גדולה מצד ממשלת ישראל, אם עוואד, איש הגורס אי־אלימות, יגורש מן הארץ. המאבק נגד הכיבוש ממילא לא ייחלש, אך ייתכן ויקלוט חמסר, שלפיו אין מקום למאבק ללא אלימות.

„על המשמר"

„כירושלמי עוד אשוב לכאן", הכריז עוואד

אמר לאחר פסק־הדין שקבע כי יש לגרשו: כפלשתינאי אינני שונא אתכם, אני מלא אמונה באמת של אי־האלימות, ואם האלימות בשטחים לא תפקח את עיניכם אינני יודע למה עוד לצפות ● אמר כי יתנגד בכוח להעלאתו למטוס „אל־על", אולם יעלה בכוחות עצמו לכל מטוס אחר ● הכריז כי יפעל להקמת תנועת שלום פלשתינית ● פסה"ד קבע כי צו הגרוש בר־תוקף, גם בהתחשב בעובדה שמזרח־ירושלים היא חלק ממדינת ישראל ● הגירוש יידחה בשבוע כדי שעוואד יוכל להעיד במשפטו נגד „מעריב"

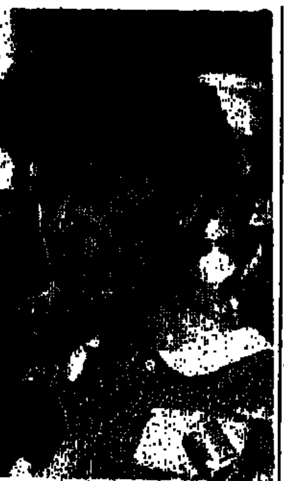

מובארק עוואד ועלה זית בידיו, בדרכו לבוחמ"ש. רעייתו, ננסי, קוראת מדבריו במסיבת עתונאים (צילום: ישראלי)

בצלאל עמיקם

„כירושלמי — אני אשוב לכאן" — הבטיח אתמול מובר־אק עוואד, דקות אחדות לאחר הקראת גזר־הדין, שהדין את גי־רושו מן הארץ. עוואד טען כי נישלו אותו מזכויות אדם יסודי־ות. „כפלשתינאי אינני שונא אתכם. אני מלא תקווה ואמונה באמת של אי־אלימות. אם האי־ליכות בשטחים לא תפקח את עיניכם אינני יודע עוד מה לצפות", אמר.

שוחחתי עם ד"ר מובראק עוואד ראש המרכז לחקר אי־אלימות ביהודי שלים, דקות ספורות בטרם קראו השופטים את גזר הדין, שהורה על גירושו. עוואד, לבוש חליפה בהירה,

(סוף בעמוד 4)

עמוד דאחורי „על המשמר"

מקום/אמפי בשפיים

גם פתוח וגם אינטימי

טוב, או הקייץ בגלל חוסר ההסכמה בין עיריית תל אביב לאמרגנים, או משהו דומה, לא יהיו מופעי פארק בגני יהושע (פארק הירקון), כמו שהיו בקייצים האחרונים.

יהודית רביץ — הגרופי'ס באו גם לשפיים (צילום: מאיר פרטוש)

במקום זה יהיו לתושבי המרכז מופעי קייץ באמפי בשפיים, ובאמפי בראשל"צ. מופעי הפתיחה נערכו שלשום בערב. בשפיים הופיעה יהודית רביץ. מגרש החנייה כבר הבטיח טובות: גם יש מקום, וגם לא צריך לשלם דמי חנייה. (בפארק הירקון מוטל עונש כספי לחונים החוץ תל אביבים).

הבטיחו הסעות מאורגנות. ראיתי רק אוטובוס אחד של מועצה אזורית חוף השרון. קיבוצניקים. הגיל השולט — גיל הנעורים, ואם מותר לציין — מיטב הנוער.

האמפי עצמו מכיל 2,400 מקומות — מושבי אבן לא כל כך נוחים. כדאי להביא ריפודים מהבית. אבל יש שיפוע והמקומות מסומנים, והמיזנון פתוח במשך כל ההופעה, מה שעורר ניידות מיותרת לאורך המופע.

כ־1,500 שילמו 25 ש"ח לראות את יהודית רביץ באמפי בשפיים, ויצאו מרוצים. האוויר כמו בפארק הירקון, אולי יותר טוב, בגלל הריחוק מהעיר, האווירה כמו ב„צוותא". גם פתוח גם אינטימי. מישהו חשב שהמושבים המסומנים ישאירו את הנוער במקומו. אבל, „לקחת את ידי בידך" ו„רחבת הריקודים" זרקו אותם לרחבה שלפני הבימה, שם סחטו ארבעה הדרנים מרביץ, שעליה אין מה להוסיף — פשוט מעולה.

רונית מורגנשטרן

טקס פרישת מפת־השלום

ביום שלישי 7.6.88, בשעה 14.00

מקום ההתכנסות: גן אמיל גרינצוויג ירושלים, מול בנק ישראל
נשים בלבן תשאנה את מפת השלום
מגן אמיל גרינצוויג עד למשכן הכנסת, שם יערך טקס פרישת מפת השלום שבסיומו תקראנה הנשים לממשלת ישראל:

לסיים את הכיבוש; ולפתוח במו"מ עם הנציגות הנבחרת של העם הפלשתיני לקראת פתרון של שלום.

מפת השלום היא יריעת בד, שארכה כ־200 מ' והיא עשויה מאלפי משבצות בד שכל אחת נושאת את שמה של האשה שהגישה אותה.

חתומות אליה נשים יהודיות וערביות, מזרחיות ואשכנזיות, מבוגרות וצעירות, דתיות וחילוניות, תושבות ערים מושבים כפרים וקיבוצים, שנתנו יד אחת למען השלום.

הצטרפי גם את לטקס

חברות הקיבוץ האחראיות על מפת השלום מוזמנות לארגן משלחת לטקס
הסעות בתשלום מת"א — בית הבימה בשעה 12.30
טל' לתיאום: 03-451821
מחיפה — ככר סולל בונה בשעה 11.30
טל' לתיאום: 04-389311

מארגנות מפת השלום

צייורמצב

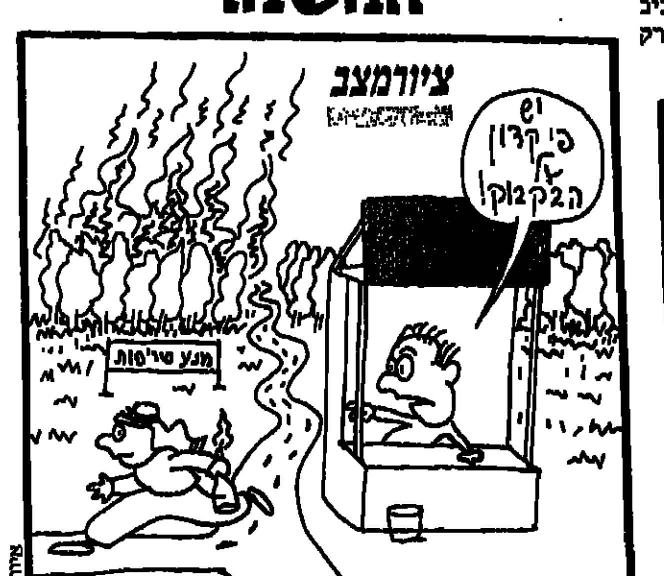

איור: אלעד דן

מפת בכורות/אדמס

ראשון בראשון לציון

מקום נחמד מאוד, האמפי החדש בראשל"צ. עשר ממגו מיניפארק הירקון. עשרה דונם שיפוע יפה, ורואים מכל זוית כמעט. והעיקר, כל מה שתושבי השכונה צריכים כדי ליהנות מהמופע בלי לשלם כרטיס, זה להשקיע במשקפת לילה ומקרופון רגיש, והם מסודרים. בראיין אדמס עשה הסטוריה: זמר הרוק הזר הראשון שמופיע בפארק של ראשל"צ. ערב שבת, רבע לעשר ויריית הפתיחה נשמעת. גם הקופות פתוחות ונמכרים כרטיסים. על מצפונו של אדמס עלולה לרבוץ פגיעה בקואליציה, ואולי עד משבר

משיר שלו. החברה בארץ אינם יוצאים מהכלל, ואם נותנים להם אפשרות לרקוד ולנופף ידיים ולהדליק נרות כשצריך וגם כשלא צריך — איזה כף גדול יותר יכול להיות בערב קיץ נעים, על דשא רטוב וחלקלק.

שמענו את כל מה שאדמס יכול להציע. את הלהיטים הגדולים („זו רק אהבה", „חותך כמו סכין", „ישר מן הלב", „לרוץ אליך", „הקיץ של שנת 69", „מישהו") וגם כמה שירים שאינם שלו, כמו „נלחמתי בחוק" של להקת קלאש ו„שמעתי שמועה" של מרווין

בראיין אדמס: בלי תחכום אך הרבה אנרגיה (צילום: מנחם שמש)

ממשלתי יתגלגל העניין. אבל מה לו ולפוליטיקה מקומית או גלובלית. הוא בא לארץ כדי להרביץ את הרוק אנד רול שלו, הפשוט והישיר, חסר תחכום אך עתיר האנרגיה.

„בכל מקום שאני נמצא, החברה רוצים רוק אנד רול". זה ציטוט

גיי המנוח. אדמס נתן מה שאפשר לצפות ממנו ומה שהוא מסוגל לתת. זה היה מופע רוק עשוי היטב, מהנה מאוד, פתיחה טובה לעונת מופעי הקיץ המיובאים 1988. רק שיהיו מופעים.

עומר ניר

בשטח/65 לגבעתיים

סיפור עם פזמון חוזר

איצטדיונים לא נולדו למסיבות, במיוחד לא ביום שהטלוויזיה משחקת ברום־שתיקה. בכל זאת החליטה העיר גבעתיים לסגור ביום חמישי בשעה שמונה ושלושים את שערי איצטדיון המכתש לחגוג 65 שנים להיווסדה.

בתשע עוד שייטו עשרות „אוהדים" בין ספסל ויציע, מחפשים את מקומם בקנקן הצפוף הזה. רק אחרי שהגיעו אורחי הכבוד והזרקורים האירו את פניו של שמעון פרס וחצי צדודית ארנלי אלמוזנינו, נדלק מסך הוידאו הענק ותיקשר בין ה־SHOW לבין הגבעתייניקים, מסדר ליציע קלאוז־אפים מתחשבים, מעביר סיפור של עיר עם הפזמון החוזר „אלף תשע מאות עשרים ושתיים, איש עוד לא חולם עליך גבעתיים, ו„על חלקת חולות זהב, צמח לו רחוב ושני גמלים, מתנהלים, כועסים בבורוכוב..."

היו שם: יעקב בנאי ואהוד (בנאי)

והיה גם ואלס מחתרתי לזכר הימים שאלדמע ישב על סליק והבריטים רקדו בקפה „צליל". כל זה מתוך מחומר גרנדיוזי שכלל מאות בני נוער, תלמידי ביה"ס קלעי, חבורת הזמר של גבעתיים ושחקנים מתושבי העיר. יוזהר כהן ייצג משפחה שלמה על הבמה, חופני, ורדינה ויוהר גדלו ופרחו בעיר גבעתיים. בשביל הגימיק היו גם יעקב בנאי ואהוד (בנאי) ומירי (אלוני) ונתן (ריטגר). כיכב גם ראש העיר ויצא בסדר גמור.

גם אני יצאתי בסדר גמור. כשהבנתי שכל העסק הולך להסתיים, שעטתי כל עוד רוחי בי, דרך שער צדדי, החוצה. את מה שקרה כשניתן אות הסיום, כשכל ההמונים לחצו את היציאה אל הכביש, תספר האגדה בחגיגות ה־100.

אלישבע איילון

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל הוועד הפועל — המרכז לתרבות ולחינוך

מכון אבשלום מכון לידיעת הארץ על־שם חיים אבשלום

ערב עיון לזכרו של המהנדס הלל בירגר ז"ל

חלוץ הטופוגרפיה בישראל, מראשוני המורים במכון אבשלום וחבר הנהלתו במשך שנים רבות

ייערך על־ידי מכון אבשלום ביום חמישי, כ"ד סיוון תשמ"ח, 9 ליוני 1988, בשעה 19.30, בבניין מכללת לוינסקי, קריית החינוך של ת"א.

הרצאה מרכזית:
ד"ר מאיר פעיל — השפעת הטופוגרפיה על המחשבה הצבאית

דברים לזכרו:
פרופ' שמואל אביצור, ציון שתרוג, אורי דביר

אזכרה למהנדס הלל בירגר ז"ל תערך באותו יום בשעה 17.00 בבית העלמין בחולון
נפגשים ליד השער הישן

לקיבוץ שמרת

שחגג 40 שנות התנחלות
שלוחות ברכותינו להתעצמות ושגשוג

Plastic IN
אינפלסטיק בע"מ
ת.ד. 10174 — מפרץ חיפה 26111
טלפון: 04-740104, 04-740105 :PHONE
טלקס: (TELEX: 45181 ARAN ISRAEL (IN-110
פקסימיליה: FAX: 972-4-729087

עורך „עמודאחורי": אמי לנדאו

מנהל „אש"ת כספים" לשעבר: גירסתי התאמתה

דני בירן

מזכיר התק"ם ישעיהו (שושיק) פרי הגיב על פסק־הדין במשפטו של דוד בלאו ואמר כי התק"ם עשה את חשבון הנפש כבר לפני שלוש שנים. „ועדת החקירה בראשותו של סנטה יוספטל הוציאה מסקנות ברורות והיום קיימים כללי פיקוח ובקרה הדוקים יותר על המערכת הפיננסית מאלה שהיו בעבר". חלק מחובותיו של דוד בלאו, הנאמדים במיליוני דולרים, כבר הוחזר, אך פרי מסרב לנקוב בגובה הסכום המדוייק. הוא אומר כי המאבק המשפטי ימשך עד אשר יחזיר בלאס את כל חובותיו ל„אש"ת כספים" „בעניין זה התנועה הקיבוצית כולה נמצאת בסירה אחת" מדגיש פרי „כפי שהיתה כולה שותפה באש"ת כספים". מזכיר הקיבוץ הארצי עזרא רבין אמר כי לקיבוץ הארצי היה חלק קטן בניהול „אש"ת" והדגיש כי הדברים נוהלו בזמנו בצורה שלומיאלית. „גם הקיבוץ הארצי יישם את מסקנות ועדת יוספטל מייד לאחר הגשתם" אמר עזרא רבין.

חיים יולש: חש הקלה

חיים יולש שעמד בראש „אש"ת כספים", כאשר נתגלתה הפרשה, אמר אמש כי הוא חש הקלת־מה למישמע פסיקתה של השופטת. „אף כי לא ראיתי את פסק־הדין במלואו, מה שפורסם מוכיח כי גירסתי לאורך כל הדרך היתה נכונה וכי לאש"ת היו מלוא הביטחונות. אם בלאס הצליח למשוך את הביטחונות, זה חייב היה להיות במודע או שלא במודע, בשיתוף עם בנק דיסקונט" אומר יולש.

על דבריה של השופטת שושנה ברמן שאמרה בפסק־דינה כי במעשיו של בלאס לא היה ניצול תמימותם של מנהלי „אש"ת", אומר יולש כי הוא מודה שאכן לא היה שה תמים.

ראה עמוד 4.

ח"כ דראושה הסדיר ביקור של ערבים ישראליים במרוקו

קאסם זייד

שלטונות מארוקו הודיעו על הסכמתם לאשר לערבים ישראלים לבקר בארצם, לפי אותם תנאים ואפשרויות שהם נותנים ליהודים ישראלים ממוצא מרוקני — גילה אתמול ח"כ עבד אל־והאב דראושה, יו"ר המפלגה הדמוקרטית הערבית, במסיבת עיתונאים בנצרת.

ח"כ דראושה, שחזר שלשום מביקור במצרים וקודם לכן מביקור בארצות־הברית, סיפר, שהוא נפגש בעת ביקורו בארה"ב עם שגרירי מצרים, מארוקו וטוניסיה. לפני שגרירי מארוקו וטוניסיה העלה את הרעיון לאפשר לערבים ישראלים לבקר בארצותיהם. לדברי ח"כ דראושה, קיים שגריר מארוקו התייעצויות עם ממשלתו והודיע לח"כ דראושה על הסכמת שלטונות ארצו לרעיון. גם שגריר טוניסיה הבטיח לבדוק את הראיון עם ממשלתו.

מימון ערבי־אמריקני

ח"כ דראושה מסר, כי הוא חזר מעודד מהביקור בארה"ב, שם השתתף, יחד עם איש מפלגתו ד"ר ג'רייס חורי, בקונגרס השנתי של הקהילות הערביות בארצות־הברית. לדבריו, הבטיחו ראשי הקהילות הערביות בארה"ב הבטיחו לגייס תמיכה כספית למפלגתו והודיעו על הקמת אגודת־ידידות עם המפלגה הדמוקרטית הערבית.

במצרים נפגש עם ד"ר אוסמה אל־באז, יועצו המדיני של הנשיא מובארק, ומסר לו הזמנה להיות אורח־כבוד בוועידה הראשונה של המפלגה הדמוקרטית הערבית, שתיערך בנצרת בין ה־13 ל־14 ביולי. ד"ר אל־באז נענה להזמנה והבטיח לשאת נאום בטקס הפתיחה.

הזמנה דומה הוגשה לראשי הקהילות הערביות בארה"ב.

הנשיא יוזמן

המזכירות המורחבת של המפלגה הדמוקרטית הערבית, שהתכנסה אתמול בנצרת, החליטה לשגר משלחת מטעמה למשכן נשיאי ישראל, כדי להזמין את הנשיא הרצוג להיות אורח־הכבוד בפתיחה החגיגית של ועידת המפלגה.

המזכירות החליטה להוציא שבועון, „אל־דיאר", שישמש כבטאונה של המפלגה. כן הוחלט לפתוח במגבית ציבורית למימון מערכת הבחירות של המפלגה. המזכירות אישרה תקציב בחירות בסך 600 אלף שקלים.

פירושו של דבר

לגיטימציה מהמדינות המתונות

ח"כ דראושה קבע כיוון וציון דרך ברורים למפלגתו. הוא התחשב כנראה בעובדה, שמפלגתו חייבת לבוא לציבור עם מצע חדש ושונה ממצעיהן של חד"ש והמתקדמת, אחרת אין לה מקום במפה הפוליטית ברחוב הערבי, במקרה זה עלול הבוחר הערבי להעדיף מפלגות קיימות וידועות לציבור.

מדברים שאמר ח"כ דראושה במסיבת העיתונאים ניתן להבין, שהוא החליט להישען על גושפנקא ולגיטימציה של המדינות הערביות המתונות, התומכות בשלום ישראלי־פלשתיני. דברים אלה מקבלים סימוכין מהעובדה, שהוא ביקש משגרירי מארוקו וטוניסיה לאפשר לערבים ישראליים לבקר בארצותיהם. נראה שח"כ דראושה רצה להוכיח, שערביי ישראל יכולים להיות שליחים־של רצון־טוב בין מדינת ישראל לבין מארוקו וטוניסה והדבר יכול להיות מקובל על האורחים הערביים בשנת בחירות.

מצד שני, יש לראות בהזמנה שהגיש ח"כ דראושה לאוסמה אליבז, להיות אורח הכבוד בוועידת המפלגה הדמוקרטית הערבית, אישור נוסף לכוונותיו של דראושה. ההיענות של שלטונות מארוקו לרעיון והסכמת אליבז להיות אורח־כבוד בוועידת המפלגה ואף לשאת בה נאום, שעה שיחסי ישראל ומצרים נמצאים במצב של קיפאון, מצביעות על הצלחה, ולו זמנית, לקו המנחה שבו בחר.

הזמנת הנשיא הרצוג להיות אורח הכבוד בוועידה מלמדת על הכוונה להגיד לציבור, שהמפלגה הדמוקרטית הערבית היא מפלגה ישראלית לכל דבר.

ניתן לומר, שדראושה נתן תשובות לסימני־השאלה שהציבו לפניו חוגים רבים בציבור הערבי. ייתכן שהוא נטל סיכון כאשר בחר בקו זה. מבחנה האמיתי של המפלגה הערבית בהנהגתו טמון בתשובה לשאלה, כיצד יקבל הציבור הערבי את הקו הזה.

יש לשער, שדראושה מוזמן ביקורת מטעם המפלגות הקיצוניות ברחוב הערבי, שיאשימו אותו בהתקרבות למדינות הערביות המתונות, לרבות מצרים. נשאלת השאלה כיצד יקבל הציבור הערבי את הקו החדש. ימים יגידו.

קאסם זייד

מגבית להסרת החיוך מעל פניו של ניסים

שלמה סלוצקי

12.30 ש"ח נאספו אתמול ע"י צעירי מפ"ם במחלקות כירורגיה א, פנימית, אורטופדית ומחלות חזה, בביה"ח וולפסון, במגבית למען ניתוח פלסטי להסרת חיוך מעל פניו של השר ניסים.

כשפיג'מות לגופם נכנסו אתמול בערב מספר חברי חוגי הצעיר של מפ"ם למחלקות שונות בביה"ח וולפסון, להפגנה נגד האטימות של שר האוצר נוכח התמוטטות מערכת הבריאות. בכרוז שחולק לרופאים ולחולים במקום שקיבלו אותם באהדה רבה, נאמר שלמרות שחיי החולים בארץ נהיו הפקר ואנשים מתים מהעדר טיפול, ממשיך החיוך הציני לרחף על פניו של השר".

„החולים שתפו פעולה באופן יוצא מן הכלל", אומר אילן גילאון מזכיר צעירי מפ"ם — „הם תרמו בשמחה לטובת המטרה. כתוצאה מה„התרמה" נאספו 12.13 ש"ח. כל חולה נדרש לתרום 10 אגורות בלבד. אחד החולים אמר ש־3 אגורות יספיקו בהחלט. חולה אחרת אמרה שהיא מאחלת לשר ניסים לשכב במקומה ולו לשעה אחת, ואולי יבין.

„אנחנו מתכוונים לשלוח את הכסף לשר האוצר בשם 121 חולי ביה"ח וולפסון" — אמר גילאון — „כך אנו רוצים להביע את מחאתנו ומחאת החולים על האכזריות והציניות שבה מתייחסת הממשלה לחולים".

פסטיבל ישראל 88'

קופסת הפלאים

ממש כשם שבשנה שעברה הגיעה לפסטיבל בירושלים קבוצה לא ידועה מאיטליה, והביאה עימה מסורת תיאטרונית בת 400 שנה ויכולת המצאה מוחמת (במופע „יוהנה של הרוחות"), כך גם השנה אחד המופעים המשובבים את הנפש הוא הנוסח המיוחד של תיאטרו דל קארטו ל„רומיאו ויוליה" על פי שקספיר.

יותר מכל, זהו משחק מרהיב בממדים: מבובות זעירות, הרצות על פני הבימה המוגבהת, דרך שתי הדמויות המרכזיות, של האוהבים האומללים, שהן בובות בגובה מטר בערך ועד לדמויות הענקיות —יחסית— האנושיות, של האומנת, והוריה של יוליה, ואלה של מרקוצ'יו וטיבאלט, הנלחמים זה בזה. הכל נראה כמעשה־כשפים, כאילו שתו הדמויות מהבקבוקים של עליסה בארץ שמעבר למראה, והן גדלות וקטנות לעינינו ממש.

וכל זה מלבד שלושה נגנים, שנראים כמו כרובים זעירים, גרוטסקיים ושלל פעלולי בימה, שרוח הפיוט התיאטרוני שורה בהם.

מן הצד נכנסים עמודים גבוהים, שעל ראש כל אחד מהם ציור זעיר ועדין, מוארת בנורה אינדיווידואלית, לשיר את זמירת השחר אחר לילם המשותף היחיד של רומיאו ויוליה: הורי הנערה, המגיעים לבימה כשהם נוסעים על מיני מרגנות, המשמשות למעשה המשך ישיר לגלימותיהם: מסכי־רקע, העולים לאיטם זה אחרי זה, רכים כל כך, שקשה לספור אותם, שציוריהם כמעט והם והעננים בהם רק צבעים בגוונים שונים: מסכים שקופים, ההופכים את פגישת האוהבים לצללית עדינה ולבסוף ציור, הדומה ליוליה ורומיאו המתים בסצנה כסיום מרשים ביותר, „טאבלו" רומנטי של ממש.

למעשה זו מעין פרשנות על הסיפור השקספירי יותר מאשר הצגת העלילה עצמה. אבל הרי אין כל צורך לשוב ולספר את הסוף העגום של מלחמת שני הבתים, של המונטגים והקאפולטים.

לכאורה זה תיאטרון כמעט „מכאני", השואב השראה מהאינטרמדיות של הרנסנס והבאלטים הראשונים, שגם בהם הופיעו הרים הנפתחים לגלות בתם אוצרות, דמויות מיתולוגיות ענקיות, במשתים ובחגיגות בבתי־האצולה האיטלקית. למעשה זו חגיגה לעין (ולאוזן), מלבד אופן דיבור תרגוני יותר על המידה לעיתים, פיוט תיאטרוני מרהיב.

אסתטי, מעורר התפעלות, ערב של יופי עשוי באמצעים פשוטים, אבל בשפע כשרון.

גיורא מנור

רומאו ויוליה בתיאטרון דל־קארטו (צילום: [illegible])

שולץ בצאתו מירושלים

(סוף מעמוד ראשון)

הנשק המצטבר לאזור עלולות לגרום להידרדרות. „נראה לי, שהמצב עלול להשתנות לרעה ולא כדאי להחמיץ את ההזדמנות להתקדם בתהליך השלום," אמר.

שולץ קיים אתמול בירושלים שיחות מאראתוניות עם ראש־הממשלה, שר־החוץ ושר הבטחון יצחק רבין. השיחות הוקדשו בעיקרן לדיווחים על פסגת מוסקווה ועל שיחותיו במצרים ובירדן עם הנשיא מובארק ועם המלך חוסיין.

כן הביע שולץ את דעתה של ארה"ב נגד גירושו של מובארק עוואד, ביקש פרטים על מצב זכויות־האדם בשטחים והעלה את נושא טאבה.

בריה"מ מעוניינת יותר

על פגישת הפיסגה רייגן־גורבאצ'וב אמר, כי יש לו תחושה שלסובייטים יש יותר עניין במתרחש במזרח התיכון. הוא ציין, כי המגעים בין ארה"ב לבריה"מ על המזרח התיכון יימשכו ברציפות.

בפגישה זו יעלה שולץ את נושא יהדות המצוקה בסוריה ויבקש להקל את ההגבלות החלות על היהודים שם.

בנושא יהודי בריה"מ, העריך שולץ, כי בעתיד יגדל מספר היוצאים.

ירדן משבחת, סוריה מגנה

עיתוני ירדן שיבחו אתמול את שיחות שולץ וטענו, שהמעם דיבר בלשון חיובית יותר.

לעומת־זאת, כלי התקשורת הסוריים מתחו ביקורת על שולץ, המתעלם מזכות הפלשתינים להקים מדינה עצמאית ומזכותם להגדרה עצמית.

מחר — הפסגה הערבית

מחר תיפתח באלג'יר פסגה שלא מן המניין של ראשי מדינות ערב, והנושא העיקרי יהיה ההתקוממות בשטחים וכיצד לסייע לה במישורים השונים.

רחוב ללא מוצא

מזכיר המדינה של ארה"ב ג'ורג' שולץ הגיע אמש בצהרים לישראל ואמר בבואו כי „המשך הכיבוש של הגדה ועזה מוביל לרחוב ללא מוצא," בהצהרה ארוכה שהשמיע בנמל בן גוריון, שם נתקבל על ידי ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס והשגריר האמריקני תומס פיקרינג אמר שולץ כי המלחמה הבאה תהיה נוראה מכל שידענו בעבר.

פרס אמר, כי בריה"מ אומנם התקרבה לעמדה האמריקנית בנושא הוועידה הבינלאומית, אופייה ותפקידיה, אך אין זו התקרבות מספקת והאינטרס הסובייטי מחייב התקרבות כזו.

חוסיין עדיין מעוניין

שולץ אמר, כי מצא שהמלך חוסיין מעוניין מאוד בהמשך תהליך השלום, ועל אף הידיעות שאינו רוצה עוד להשתתף ביוזמת שולץ, מוכן הוא לדון ביוזמה ולהמשיך לשוחח. „היו שאמרו לי, תמצא את חוסיין מטיל ספק בתהליך, והנה מצאתי אותו מעוניין בתהליך," אמר שולץ.

לקאהיר ולדמשק

פגישתו האחרונה של שולץ בישראל היתה בשנית עם שמיר, במעונו, בארבע עיניים, ואחריה יצא שולץ שוב לקאהיר.

היום יבקר שולץ בסוריה וייפגש עם הנשיא אסד. שמיר ביקש, כי

שמיר יצא לארה"ב

דליה שחורי

ראש הממשלה יצחק שמיר יצא לפנות־בוקר לארה"ב, כדי להשתתף במושב מיוחד של עצרת האו"ם לפירוק הנשק בעולם. ביקור שמיר יימשך ארבעה ימים. במהלכו ינאם שמיר בפני מליאת העצרת בניו יורק ויוועד עם ראשי ממשלה ושרי חוץ, לשכת ראש הממשלה ניסתה לארגן לשמיר פגישה עם שר החוץ הסובייטי אדוארד שוורנדזה, אך עד כה לא נקבע דבר.

מיצנע ינסה להסביר בארה"ב התנהגות חיילי צה"ל בשטחים

כתבנו הצבאי

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מיצנע, יצא לארה"ב במסגרת נסיון ישראלי להסביר את מדיניות ישראל ומהלכי הצבא בשטחים. נסיעתו של האלוף נערכת בתקופה בה חלה עלייה במספר התקריות החריגות, שמ־עורבים בהן חיילים ומתנחלים יהודיים. גורמי משפט צבאיים כבר התריעו כי מעשי המתנח־לים בשטחים מהווה פגיעה בשלטון החוק, והכיעור ראנה מהתפתחות האלימות בין מתנחלים יהודים לפלשתינים.

חטיבת גולני/השמטה

ביום ד' (1.6) הופיעה בעיתוננו ידיעה אודות מיפגש ותיקי גולני בגליל. בידיעה נשמט, לצערנו, שמו של אחד ממייסדי החטיבה ומפקדה הראשון משה מן מקיבוץ מרחביה. משה מן השתתף באירוע ואף הוזמן לבמה. משה מן ונחום גולן יסדו את חטיבת גולני בתחילת 1948.

גליון המאה של „עתון 77"

כתב „על המשמר"

בימים אלה יוצא לאור גליון המאה של עתון 77 הכולל שתי חוברות, חוברת ה־100 ובה 200 עמודים של שירה, סיפורת, שיחות, מסות, מחקרים, וחוברת 101 הכוללת ביקורות על עשרות ספרים חדשים. בשתי החוברות יחד משתתפים 120 יוצרים ותיקים וחדשים; ביניהם דן פגיס, דליה רביקוביץ, נתן זך, אהרון אפלפלד, ולצידם צבי עצמון, נוגה יתומי יוסף זיסמן, זאב אלכסנדר ואחרים. וכצד אלה אמיל חביבי, סיהאם דאוד, נתן שחם, אריה סיוון, נתן יונתן, מוטי גלדמן, דוד שיץ, שולמית לפיד, טוביה ריבנר, לאה אילון, גרשון שקד, זיווה שמיר, אורציון ברתנא, ברוך לינק ועוד. כן כולל הגליון רב־שיח בין אנשי אקדמיה יהודים ופלשתינים על דמותה של המדינה הפלשתינית העתידה; שיחת החודש עם חיים גורי חתן פרס ישראל, שיחה עם צבי אבני על המוסיקה הישראלית ב־40 שנות המדינה; מסה של ניסים קלדרון על הסרט שואה של לנצמן; מחזות של דן צלקה ואהרון מגד; מסה של נעים עריידי על שירי מכות מצרים; מרור קלסיקה על גתה והלדרלין; מסה של שקד על משה שמיר, ומחקרו מעורר הפולמוס של יוסי בן ברוך על דור תש"ח.

בערב לכבוד גליון המאה, שייערך ביום ג' (7.6) בערב בשעה שמונה בבית אריאלה בת"א, יחולקו פרסים מטעם „עתון 77". הפרס לשירה בסך 4000 ש"ח יחולק בין לאה איילון לצבי עצמון, והפרס לפרוזה, באותו סכום, בין יהודית קציר ליצחק בר־יוסף.

בחבר השופטים היו: זיווה שמיר, יצחק אורפז וחיים באר.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקדואר בעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102—121 טל' 235161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבוגר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

אומדן ממוחשב על תוצאות הבחירות בצרפת:

תיקו בין הימין לסוציאליסטים המצפים לזכות ברוב בסיבוב השני

אחד הגורמים העיקריים בבחירות לאסיפה הלאומית אתמול – הימנעות שיא של יותר משליש מהבוחרים ● לה פן יאבד כנראה את מקומו ● עלייה לקומוניסטים

ארנון יפה (פאריס)

המפלגה הסוציאליסטית זכתה אתמול בניצחון זעום בלבד, בבחירות לאסיפה הלאומית בצרפת, בניגוד לציפיות. עדיין אין ודאות שיעלה בידה להשיג רוב מוחלט בסיבוב השני בשבוע הבא. הסוציאליסטים והימין באחד טוענים לניצחון.

„הימין הקלאסי" גרם הפתעה ניכרת בהקדימו במספר הקולות את המפלגה הסוציאליסטית, בסיבוב הראשון של הבחירות הכלליות — חודש ימים בלבד לאחר הכשלון החמור שספג בבחירות לנשיאות.

הפרש קטן

על פי תחזיות המחשבים, יזכה הימין הקלאסי ב־39.1 עד 41.9 אחוז מהקולות, לעומת 38.1 עד 39 אחוז שבהם תזכה המפלגה הסוציאליסטית.

ההפרש בין שתי המפלגות הגדולות קטן כל כך, עד שהמכונים לסקר דעת הקהל מתקשים להעלות אומדנים למה שיקרה אחר ה־12 ביוני.

על פי התוצאות הממוחשבות של אומדני הטלוויזיה, לסוציאליסטים יהיה רוב מוחלט של בין 290 ל־320 מושבים מתוך 557 באסיפה הלאומית. אך הימין עדיין מקווה לסכל ניצחון זה בגיוס המוני הנמנעים.

ההימנעות הצילה את הימין

הצרפתים החרימו אתמול את הקלפיות בשיעור שיא של נמנעים: 34 אחוז. מנהיגי הימין צוהלים — הנמנעים הצילו אותם מהתמוטטות, ומנעו ניצחון מוחץ לסוציאליסטים. הם כבר מציעים לנשיא מיטראן דו־קיום חדש בשלטון. האומדנים מעניקים לימין המסורתי 260 מושבים.

לה פן, ראש הפשיסטים, ייעלם כנראה מן האסיפה הלאומית. הוא מפגר במרסיי עם 32 אחוז אחרי המועמד הסוציאליסטי, שקיבל 36 אחוז. מפלגתו, „החזית הלאומית" ירדה ל־9.6 אחוזים, ואיבדה 5 אחוזים מהישגה בבחירות לנשיאות, בהן זכתה כ־14.4 אחוז.

לה פן תבע מן הימין המסורתי שייתן לו כמה צירים, באיום, שאם לא יאותו להסכמי פרישה הדדיים של מועמדים בסיבוב השני, הוא יורה לכל המועמדים שלו שיוכלו לעשות זאת להישאר בהתמודדות, כך לסכל את ניצחון מועמד הימין.

מעריכים, כי שיעור הנמנעים הגבוה יכריע התוצאות הסופיות. מנהיגי המפלגה הסוציאליסטית נראו אמש מאוכזבים. הם לא היו חופשיים בניהול המדיניות החדשה. המפלגה הסוציאליסטית זכתה כנראה כ־38 אחוז. זו עלייה בהשוואה לבחירות הקודמות, אך עדיין אין זה ניצחון סוחף כמו ב־1981. חזית מפלגות הימין המסורתי: ר.פ.ר ואו.דה.אף. זכו ב־39 אחוז.

הקומוניסטים חוזרים

המפלגה הקומוניסטית חוללה הפתעה. היא השיגה 11 אחוז, לאחר שנפלה ל־6 אחוז בבחירות לנשיאות, והכל צפו שתיעלם. אך היא חוזרת לבין 10 ל־20 מושבים.

משלחת הח"כים של מפ"ם בהפגנת המצפים להשתלות. מימין לשמאל: יאיר צבן, אמירה סרטני וגדי יציב (צילום: רחמים ישראלי)

חולי כליות מול משרד רה"מ:

„הזנחת ההשתלות בתל־השומר — זלזול בחיינו"

טוביה בסקינד

מועמדים להשתלות כליה, המטופלים ע"י יחידת ההשתלות בביה"ח תל־השומר, קיימו אמש משמרת מחאה על הזלזול בחייהם מול משרד ראש הממשלה. המפגינים, שחולצותיהם עוטרו בטלאי צהוב, נשאו שלטים בהם קראו להנהלת ביה"ח להתפטר, אם אינה מסוגלת להפעיל את יחידת ההשתלות.

משלחת של חברי מפ"ם הגיעה למקום כדי להזדהות עם המפגינים, ושמעו את טענותיהם. י.ק. (38), אם לארבעה ילדים הממתינה תקופה ארוכה לביצוע השתלת כליה, ביקשה לא להיחשף בשמה. היא חוששת, שהנהלת ביה"ח תתנכל.

ניסיונותיהם של נציגי מפ"ם, חברי הכנסת גדי יציב, אמירה סרטני ויאיר צבן, להרגיעה ולהבטיח לה כי לא יאונה לה כל רע, לא הצליחו. היא העדיפה לספר על בעייתה בעילום שם: „אני חייבת לעבור ניתוח השתלה. החיים שלי אינם חיים. טיפולי הדיאליזה שאני עוברת אינם מקלים עלי ואני מרגישה איך אני מתפוררת מיום ליום. במצבי אני לא יכולה לטפל בארבעת ילדי, וכולם נמצאים במוסדות. בעלי פוטר ממקום עבודתו במוזיאון ת"א בגלל השעות הרבות שהוא צריך לסעוד אותי. רק השתלת כליה חדשה תציל את חיי ותמנע את הרס משפחתי", אמרה.

בין המפגינים היו גם כאלה שעברו השתלת כליה בהצלחה. חמי סל, מפעילי הדור הצעיר במפ"ם, אמר: „המקרים העצובים שאנחנו רואים פה הם תוצאה ישירה של התמוטטות מערכת הבריאות. ההזדהות שלנו עם מאבקם היא חלק ממאבקנו נגד שר האוצר המסרב לשחרר תקציב למערכת הבריאות, לבתי החולים ולקופת חולים. רואים היטב שבין המפגינים אין עשירים וחזקים שיורדים לדאוג לעצמם. מי שמשלמים את מחיר התמוטטות מערכת הבריאות הם העובדים, תושבי השכונות ועיירות הפיתוח".

שביתת מסחר מלאה בשטחים; אלמנתו של זעפרי אל מסרי „הורחקה" מהגדה המערבית

המינהל האזרחי יסייע למשפחת התינוקת מג'בליה, שאיבדה את עינה מפגיעת כדור גומי

פנחס ענברי, עזרא אבירן, עתי"ם

שביתת מסחר מלאה היתה אתמול בגדה, לציון יום השנה למלחמת ששת הימים וכמחאה על ביקורו של שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ באזור.

לא נרשמו אירועים מיוחדים, למעט שני מקרים של פיזור מתפרעים מבתי ספר לבנים בטול כרם וג'נין על ידי כוחות של צה"ל.

אתמול שוחררו 121 נערים בגיל התיכון ממעצר. 34 שוחררו מג'נין, 31 מטול כרם, 16 מחברון, 17 משכם, 12 מבית לחם, 9 מרמאללה ושנים מאזור יריחו. הם שוחררו כמחוות של רצון טוב, לרגל חידוש הלימודים בבתי הספר התיכוניים היום.

אתמול היתה יציאה לא סדירה של פועלים מהגדה לישראל והעיירות היו סגורות, למעט ביריחו ג'נין שכם וחברון. משרדי הממשלה פעלו באופן תקין למעט, מס ההכנסה בבית לחם.

אלמנת אל מסרי „הורחקה" אלמנתו של ראש עיריית שכם, רקיה אל־מסרי הורחקה מן הגדה המערבית לשנתיים לאחר שהיתה מעורבת בהעברת כספים למימון ההתקוממות. לידיעה זו אין אישור ממקורות רשמיים. בפרשה זו נעצרו ראשי האיגודים המקצועיים ואגודת הנשים של שכם.

לפני 10 ימים זומנה רקיה לשיחה עם המושל הצבאי של שכם, ומפאת כבודה ומעמדה לא נפתחו נגדה הליכים משפטיים, אבל היא התחייבה שלא לחזור לגדה במשך שנתיים.

זעפר אל־מסרי נרצח לפני כשנתיים בידי תוליה של החזית העממית. אלמנתו רקיה היא אחת הדמויות המרכזיות בשכם.

ירדן מצמצמת המעבר בגשרים

ירדן התחילה לנקוט צעדים לצמצום המעבר השוטף בגשרי הירדן, ומקורות במזרח ירושלים אומרים, כי צפויים צעדים נוספים, כמו סגירת מוסדות פרו־ירדניים שהוקמו באחרונה. ירדן מקשה, מעכבת, ואפילו מחזירה מן הגשרים תושבים שאינם יכולים להוכיח כי יחזרו לגדה המערבית כעבור פרק זמן מסוים.

אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, הורה אתמול למינהל האזרחי ברצועת עזה לסייע למשפחת התינוקת עודה מסעוד, בת 9 חודשים, שאיבדה את עינה השמאלית ביום ב' לפני שבוע מפגיעת קליע גומי במחנה הפליטים ג'בליה.

בהודעתו הביע האלוף צער על המקרה והורה שהסיוע למשפחה יכלול מימון כל ההוצאות הרפואיות, ודאגה לכל מחסורה של התינוקת.

מסקנות התחקיר העלו, כי החייל שירה את כדור הגומי לא חרג מהנהלים, ולפיכך לא יועמד לדין. כדור הגומי פגע בקיר וניתז משם לעינה של התינוקת. כבוראה פגע בירע של האם, והתינוקת שנפלה נחבלה, בנוסף לפציעתה הראשונה.

נמשכת השביתה הכללית

ברצועת עזה נמשך גם אתמול העוצר במחנות הפליטים ג'בליה ונוסיירת והסגר המונע במחנות המרכז ברצועה. שביתת המסחר והתחבורה היתה כללית בכל האזור ורק מעטים מהפועלים יצאו לעבודתם בארץ.

בכמה צמתים במבואות עזה ולאורך הציר הראשי בין עזה לבית חנון היו ניסיונות להציב מחסומים וליידות אבנים על כלי רכב, אך ברוב המקרים הרחיקו כוחות הביטחון את מניחי המחסומים ללא נפגעים או עצורים.

חלוקת תעודות הזהות נמשכה גם אתמול בעזה והפעם לראשונה, לתושבי מחנה הפליטים שאטי.

גורמים צבאיים מודאגים מאובדן השליטה על המתנחלים

כתבנו הצבאי

גורמים צבאיים בכירים הביעו באחרונה דאגה מהאופן שבו המערכת הצבאית אינה מצליחה בשטחים לשלוט במעשי המתנחלים היהודים שם. אותם גורמים ציינו כי לא נעשה די למצות את הדין עם המתנחלים. על פי הערכות, ינסו ערביי השטחים לפעול נגד המתנחלים כיעד ראשון, לפני שיפגעו בחיילי צה"ל, ובמקביל.

צה"ל ממשיך לשמור על רמת נוכחות גבוהה של כוחות סדירים ומילואים בשטחים. המגמה הכללית היא להביא יותר חיילי מילואים ולאפשר לחיילי הסדיר לקיים רוטאציה של פעילות שם ואימונים.

הערכת גורמים צבאיים בכירים היא, כי האינתיפאדה משנה פניה, וכי ההתקוממות תימשך בהפרות סדר חמורות יותר, הכוללות בקבוקי תבערה ואלימות ואפילו נשק חם, ופחות בהתקהלויות המוניות.

גינויים לסרבני השלום בישראל ובאש"ף בהפגנה באונ' העברית

טוביה בסקינד

פרופסור מרטין ונקרפלד, חוקר בחוג להיסטוריה באוני־ברסיטה העברית, האשים את ממשלת ישראל במדיניות הגורמת להפיכתם של חיילים לרוצחים, והפיכתו של השב"כ לארגון הדומה לגסטאפו.

הפרופסור גם האשים את ראשי אש"ף כמדיניות בת יענה בגלל סירובם להכיר בזכות קיומה של ישראל. דבריו של הפרופסור נאמרו בהפגנה שאורגנה ע"י תא הסטודנטים של תנועת „די לכיבוש". להפגנה, בה השתתפו כ־200 איש, הצטרפו גם פעילי אומץ (מפ"ם ורצ), אנשי „קמפוס" וועד הסטודנטים הערבי.

ההפגנה, ברחבת פרנק סינטרה, נפתחה כשברקע שירה של סי הימן, „יורים ובוכים". הדובר הראשון, אלנתן ויסרט, ביקש גם להביע סולידריות עם הסטודנטים הפלשתינים המורחקים מלימודים בגלל מאבקם לזכויותיהם הלאומיות. פרופסור שאול סוגל מהחוג למתמטיקה, כינה את ראש הממשלה שמיר „אידאולוג של הכיבוש".

נציג אומץ, מיסי רז, קרא להקמת מדינה פלשתינית ומשא ומתן עם אש"ף. סנגורו של אש"ף בעצרת היה יו"ר ועד הסטודנטים הערבים, סמי סעדיה, שטען בלהט, כי לאש"ף יש „פרוגרמה לשלום ישראלי־פלשתיני", והאשים את ממשלת ישראל בסרבנית שלום.

בניגוד לעבר לא הופרעו המפגינים ע"י בעלי המשרוקיות, אנשי הימין. גם כרזה שעליה מפת הארץ, אשר הקו הירוק עשוי בה בצבעי שחור אדום וירוק, לא הוציאה משלוותם את אנשי הימין. שעה קלה לאחר מכן התפזרו המפגינים ופנו למדשאה שליד הפקולטה למשפטים, שם ישבו במעגל וקיימו מפגש עם סטודנטים פלשתינים, שהגיעו לירושלים מהגדה המערבית.

„כך" הסתערה על נשים מוחות

משמרת מחאה של אמהות חברות „השנה ה־21" התקיימה לפנות ערב באווירה פחות נינוחה. האמהות בקשו למחות על הריגתם ופציעתם הקשה של ילדים פלשתינים. הנשים שנשאו שלטים עם שמותיהם של שבעה ילדים שנהרגו ונפצעו, ביקשו להביע את מחאתן בדממה. קבוצה של חברי „כך" בראשותו של אביגדור אסקין חשבה אחרת. הם הסתערו על המפגינות וקרעו את הכרזות. המשטרה התערבה מאוחר מדי ובהיעדר שלטים, ונוכח חוסר אהדה של העוברים ושבים, התפזרה משמרת המחאה.

ההפגנה באוניברסיטה העברית (צילום: דר אלון)

קדאפי צופה הפתעה בפסגה: הכרזת איחוד צפון אפריקה

אורי הורוביץ

שליט לוב, הקולונל קדאפי, צופה „הפתעה" בפסגה הערבית שתתכנס מחר באלג'יר. כלומר — הכרזת איחוד של מדינות צפון־אפריקה (אלג'יריה, מרוקו, תוניסיה, לוב ומאוריטניה).

עוד אומר קדאפי, שהוא מתנגד לחזרת מצרים לליגה הערבית, ומכחיש שחוטפי המטוס הכוויתי הגיעו ללוב. קדאפי אמר את הדברים לעיתון „אלכיואן", היוצא לאור בנסיכות אלשארקה.

המנהיג הדרוזי הלבנוני ואליד ג'ונבלאט דרש ממזכיר הליגה הערבית לשלול את זכות השתתפותו של נשיא לבנון אמין ג'ומאייל בפסגה הערבית באלג'יר, בטענה שהוא אינו מייצג את לבנון עקב קשריו עם ישראל.

על חומותיך, שרון, הפקדתי שומרים

זהבה מרום

עשרה מיליון ארבע מאות ותשע עשרה אלף שקל — זהו הסכום שייגרע מתקציב משטרת ישראל אם ועדת הכספים של הכנסת לא תקבל את הצעתו של ח"כ דדי צוקר (ר"צ), להצביע מחדש על תוספת שומרים בביתו של השר אריק שרון ברובע המוסלמי.

ביום ד' שעבר אישרה ועדת הכספים 10 משרות נוספות לשמירה על ביתו של שר המסחר והתעשייה. כיום מופקדים על שמירת הבית 33 איש המתחלקים ל־3 משמרות של 11 איש. עלות כל שומר: 33,000 שקל לשנה.

„אין מסמך המאשר טענת צה"ל, על גילו של הנער המפגר, הכלוא באנסאר 2"

שלמה סלוצקי

„אשמח לראות תעודה או מסמך כלשהו שיעיד, כי הקטין שהורה עוזר נעים, עצור מנהלי מפגר ולוקה בחוסר קואורדינציה, הוא בן 17 ולא בן 15 כפי שמעידה האינפורמציה שבידינו. בינתיים לא הצביעו השלטונות על מסמך כלשהו המעיד על נכונות הדברים הנ"ל" — הגיבה אמש עו"ד תמר פלג מהאגודה לזכויות האזרח, להכחשת דובר צה"ל, בתגובה לדו"ח שכתבה על מתקן הכליאה אנסאר 2.

„בלשכת דובר צה"ל לא הצביעו על שום מסמך, שמתוכו עולה מפורשות שהנער נולד ב־1971", כטענתם. אני אישית ראיתי את התיק, ולא מצאתי מסמך שכזה", אמרה.

בירושלמי עוד אשוב

(סוף מעמוד ראשון)

עניבה אפורה ועלה זית בידו, שיווה לפניו ארשת של ביטחון ועליזות למרות שציפה לפסק דין קשה.

לא יעלה למטוס אל־על

"האם אתה מתורס שפנית לבית משפט ישראלי?"

"לקחתי סיכון על עצמי, אני מוכן להמר רק בעשרה אחוזים על הצדק כאן. עמוק בלבי קשה לי לבטוח במערכת המשפט הישראלית כי העקרונות שלנו שונים".

עוואד הוסיף כי אם יגורש במטוס "אל־על" יאלצו לגרור אותו בכוח. לכל מטוס של חברה אחרת הוא יצעד בכוחות עצמו. על השלכות הגירוש אמר: "ההחלטה לגרשני מן הארץ איננה סופית. אנסה בכל מאמץ למצוא דרך לשוב לכאן. גירושי בעת ביקורו של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ הוא מביך. אני מקווה שאוכל לראות את שניהם כאן או בארה"ב".

תנועת שלום פלשתינית

מובראק עוואד הכריז כי הזמן בשל להקמת תנועת שלום פלשתינאית. הוא עצמו יקדיש את חייו לפעולה למען רעיון זה. לדעתו הבסיסי האידיאולוגי של אש"ף, מאפשר דו קיום לשלום של שני העמים. להצהרה זו יש הדים, אומר מובראק עוואד, גם ברחוב הישראלי.

מובראק עוואד מבטיח כי בעתיד הקרוב תוקם ממשלה פלשתינית שתהיה מקבילה לממשלת ישראל. הוא חוזה כי הקמת מדינה פלשתינית, שתכלול את ירושלים היא שאלה של זמן בלבד.

מול בית המשפט העליון נערכה הפגנת הזדהות עם ד"ר מובראק עוואד. רעיו וידידיו התייצבו מול הפתח כשהם נושאים כרזה הקוראת לשמיר לרדוף שלום במקום לרדוף את מובראק עוואד.

גזר הדין של בג"ץ

מובראק עוואד, יגורש ביום ראשון הקרוב מהארץ בתוקף צו גירוש שהוצא נגדו ע"י שר־הפנים. ביהמ"ש העליון בשבתו אתמול כבית משפט גבוה לצדק קבע כי צו הגירוש הוא בר תוקף מאחר שעוואד אינו נמצא במדינה כדין, שכן הוא נמצא בה ללא רשיון ישיבה. הגירוש יושהה בשבוע כדי לאפשר למובארק להעיד במשפט דיבה שהגיש נגד "מעריב". עוואד תבע את העתון ואת הכתב שלו, אילן בכר, על הוצאת לשון הרע נגדו.

את פסק הדין ניסח השופט אהרון ברק שנעדר, אגב מהאולם. השופטת שושנה נתניהו היא שמלאה את מקומו, ובדיון ישב גם השופט גבריאל בך.

החלטה עקרונית

בהחלטה עקרונית קבע השופט ברק כי מאז מלחמת ששת הימים, מזרח־ירושלים היא שטח של מדינת ישראל שבו חלים המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה. לפיכך קיימת התאמה בין החלת המשפט לבין חוק הכניסה, והתאמה זו איננה מותירה כל חלל.

לאור זאת, תושבי מזרח ירושלים, שלא קיבלו אזרחות ישראלית נעשים, מכוח רשיון ישיבה ורואים בכל מי שהתפקד במפקד האוכלוסין שהתקיים ב־1967, כמי שקיבל רשיון לישיבת קבע. למובראק עוואד היה רשיון כזה. השופט מצא כי תוקפו של הרשיון לישיבת קבע של עוואד פג מאחר שהוא עזב את ישראל, השתקע מחוץ לה, לתקופה של שבע שנים לפחות, והתאזרח במדינה בה הוא התגורר. מובראק עוואד עזב את הארץ ב־1970, קיבל אישור שהייה בארה"ב לצרכי עבודה וב־1978 — אזרחות אמריקנית.

את ביקורו בארץ עשה בכוח הדרכון האמריקני ומעמדו בארץ היה כשל תייר.

אינו חולק על שר־הפנים

להלן ציין השופט ברק את פסק הדין: "אין לנו צורך להכריע במחלוקת העובדתית שנפלה בין הצדדים בעניין זה, שכן גם על פי גירסת המערער עצמו, הוא פועל נגד שליטתה של ישראל ביהודה, שומרון וחבל עזה. איננו רואים כל אי־חוקיות בעמדה של שר הפנים, הגורסת כי מי שאינו אזרח ישראל, והמצוי בה שלא כדין, והפועל כנגד האינטרסים של המדינה, מן הראוי הוא לגרשו מישראל".

החלטות הממשלה פוליטיות

(סוף מעמוד ראשון)

את כל בתי־החולים הציבוריים, שיפעלו במתכונת שבת. הר רופאים מוחים בכך על החלטות הממשלה, שלדבריהם הן החלטות פוליטיות, שלא באו לקדם פתרון מיידי לבעיות במערכת.

רופאי בתי־החולים של קופת־חולים אומרים כי בהחלטה על ועדת שרים מרובעת הורו לנקודת המוצא, משום ששניים מהשרים בוועדה מסוכסכים ביניהם (ניסים וארבלי) ואילו ראש־הממשלה וממלא מקומו, לא יהיו בארץ בזמן הקרוב.

זועמים על ההחלטות

"אנחנו זועמים על ההחלטות. שרים וראש־הממשלה אמרו שה־בריאות היא בסדר עדיפות כמו הבטחון. אם מתייחסים לבטחון כמו לבריאות אז אבוי לנו," אמרו ה־רופאים.

ד"ר חיים סולן, יו"ר ארגון רופאי בתי־החולים של קופת־חולים, בירך על הפתרון לטווח ארוך של ועדת חקירה ממלכתית. "אך לטווח המיידי ועדת שרים, על חילוקי הדעות הפוליטיים שבה, תמשיך את השיתוק הלאומי בנושא הבריאות," אמר ד"ר סולן.

משרה בממשלה

לאחר דיון סוער, שנמשך למעלה מ־6 שעות ולאחר 4 ישיבות ממשלה עד כה, שדנו במשבר במערכת הבריאות, הגיעה הממשלה אתמול סה־אחר להחלטה שהיא פשרה בין הצעת רה"מ והצעת המערך. החלק הראשון של ההחלטה קובע הקמת ועדה לבדיקת תפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות. הוועדה תפעל מכוח חוק ועדות חקירה תשכ"ט 1969. כלומר היא תהיה ועדת חקירה ממלכתית, ללא הגבלת סמכויות. החלק השני של ההחלטה מתייחס לפתרון מיידי למשבר במערכת הבריאות ומדבר על הקמת ועדת שרים שתדון ותכריע תוך שבועיים בסכסוכים במערכת הבריאות ובבעיות התקציב. ועדת השרים תכלול את רה"מ, מ"מ רה"מ, שר־

שרת הבריאות אמרה בדיון כי היא "מתביישת שהממשלה, על אף שביקשה את דו"ח טריינין, לא הואילה אפילו לדון במסקנותיו ולא הזמינה איש מחברי הוועדה להסביר אותו."

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מיתאר מקומית מספר כס/4/3/ג'". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6426 חלקות 448—451.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד משטח חניה ציבורית לאיזור מסחרי, קביעת ש.צ.פ. ושטח פרטי פתוח, קביעת הוראות בנייה.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 3507 מיום 10.12.87 ובעיתון בוקר "על־המשמר" מתאריך 17.11.87 ובעתון ערב "מעריב" מתאריך 17.11.87 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף "הצופה" מתאריך 17.11.87. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, והמסמך במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

השופטת ברמן בהכרעת הדין:

בלאס לא הורשע בנסיבות מחמירות כי גם אש"ת לא הצטיינה בתמימות

"בהתחשב בחלקם הפעיל של אנשי אש"ת, אי אפשר לומר שנפלו קרבן תמים למרמה"

זהבה מוזס

בהכרעת דין, המשתרעת על פני 46 עמודים ונמסרה, שנמסרה אתמול בבית המשפט המחוזי בת"א, מנמקת השופטת שושנה ברמן את החלטתה להרשיע את דוד בלאס וצבי אהרוני שלא בנסיבות מחמירות.

"קובעת אני, כי התביעה הוכיחה את כל יסודות העבירה המיוחסת לנאשמים, ואני מרשיעה כל אחד מהנאשמים: דוד בלאס, צביקה אהרוני וחב' איזבל בע"מ בעבירה של קבלת דבר במרמה.

"לא שוכנעתי שעבירת המרמה בוצעה ע"י הנאשמים בנסיבות חמורות. הנמקה מפורטת אתן בגזר הדין. בשלב הנוכחי אומר רק, כי טענתה של התביעה שהנסיבות כאן חמורות משום ניצול תמימותם של מנהלי אש"ת, אין לה על מה שתסמוך. חומרתם של מעשים נמדדת ביחס ישר לקרבן המעשה. בנסיבות הנדונות כאן כפי שעוד אפרט, בהתחשב בחלק הפעיל שלקחו אנשי אש"ת בפעילות הסינגסית שנוהלה עם הנאשמים ואפילו גם בפעילות "הבונה" את מערכי הביטחונות, אין לאמר כי נפלו קרבן תמים למעשה המרמה", הודיעה השופטת.

בכתב האישום נטען, כי מראשית 1984 ועד ינואר 1985 קיבלה "איזבל", החברה בהנהלתו של דוד בלאס, מחברת אש"ת כספים בע"מ (בבעלות התקי"ם וקרן השומר הצעיר) הלוואות בסכומי כסף שונים. "איזבל" התחייבה לתת ביטחונות, ואת חלקם הפקידה בבנק דיסקונט. כדי לשכנע את אש"ת שהפיקדונות הם ביטחונות, הציגו לה בלאס ואהרוני במרמה מכתב הסדר עם בנק דיסקונט, המפרט כי כנגד כל פיקדון שיופקד ע"י "איזבל" יוציא הבנק "תעודת פיקדון", ולמחזיק תעודת הפיקדון תהיה שליטה על הפיקדון למתן הוראות, לשיפור תנאיו או למשיכת כספים ממנו, כנגד החזרת תעודת הפיקדון המקורית לבנק.

בדפי הכרעת הדין הראשונים מפרטת השופטת את כתב האישום, המסביר כיצד קיבל בלאס במרמה כ־24 מיליון דולר מידי התקי"ם, שהיה בטוח כי כל עוד מחזיק הוא בתעודת הפיקדון המקורית, זכאי רק הוא למשוך את הפיקדונות מהבנק. למעשה, ידעו הנאשמים כי בנק דיסקונט לא התכוון להקנות זכויות למחזיק בתעודת הפיקדון אלא יפרע כל אחד מסכומי הפיקדון למפקידה עצמה, שהיא חברת "איזבל".

לאחר מכן היא מביאה את גירסתם של הנאשמים שטענו כי רק תקופה של כחודשיים היתה קיימת הוראה של בלאס לפיה עבור כל הפקדת כספים בבנק דיסקונט יש לקבל מהבנק תעודת פיקדון בהתאם ל"מכתב ההסדר", עוד טענו, כי בתום תקופת ההסדר הודיע בלאס כי ההסדר בוטל, וכל תעודות הפיקדון שהוצאו ע"י הבנק לאחר מועד זה הוצאו ללא בקשת הנאשמים.

בהכרעת הדין מציינת השופטת ברמן, כי כדי להבין את מהות פעילותה של אש"ת בשוק האפור היא מצאה לנכון ללמוד את תולדותיה, וערכה סקירה "היסטורית".

"מיומנותו של בלאס בעסקי השוק האפור, הדימוי שלו כאיש עסקים שמגלגל סכומי כסף גדולים ומקובל על הבנקים, וכנראה גם הכריזמה האישית שלו וביטחונו העצמי, גמישותו ויעילותו, העניקו לו בקרב פעילי גופים הפיננסים של התקי"ם תדמית של אדם אמין מאד שכדאי להתקשר איתו בעסקים. כך התקשרה איתו קרן התקי"ם עוד ב־1983 וכך גם הוצג בפני יולס בראשית 1984 ע"י רמי קורד מי שהיה גזבר קרן התקי"ם.

השופטת חילקה שבחים רבים לסנגור, עו"ד וינרוט, ש"בידע אוזיות הראויה לשמה ביקש להוליכני בנתיביו המפותלים של השוק האפור", על עו"ד מנינה רבורין כתבה השופטת, כי "היא ניהלה חקירה נגדית מבריקה שלא השאירה פירצה".

"אינני מקבלת טענתו של בלאס, כי כל נושא הביטחונות היה נושא שולי, ואש"ת כלל לא היתה מעוניינת בביטחונות. הטענה מושמעת בשפה רהוטה, אך אין היא עומדת במבחן חומר הראיות שהובא בפני," אמרה. עם זאת מציינת השופטת, כי היא מקבלת את טענת ההגנה שעיניה של אש"ת היו נשואות לעניין התשואה הגבוהה וכי אש"ת ידעה, שבשוק האפור קיימת בעיה של ביטחונות, וכי מעל הכלל, שככל שעולה התשואה כך יורדת רמת הביטחונות הניתנים.

מנימוקי ההנמקות להכרעת הדין עולה ביקורת על חברת אש"ת "שטענה כאילו הולכה שולל, כשר שמנהליה היו מודעים לסיכונים אשר הם נוטלים על עצמם".

השופטת ברמן אף הוסיפה להכרעת הדין נספח, שבו היא מעלה על נס את תפקודם של צוותי החקירה, ובמיוחד של זה בפיקודו של בועז גוטמן.

יצחק ירון וישיר

במופע חשבעת לראשוני גבעתיים ובוגרי ביה"ס התיכון "קלעי", לרגל יובלו של ביה"ס, נכחו כ־6,000 איש. היו שם גם פרס, ארבלי אלמוזלינו, בר־לב, עדי אמוראי ומיכה חריש, והופיעו מירי אלוני, יזהר כהן, יעקב בנאי ומאיר בנאי. כוכב הערב היה ראש העירייה יצחק ירון, בשיר "לא השתנית" (צילום: ישראל מלובני)

הערבים פועלים באיומים כלכליים, נגד קיום כינוס סוכני הנסיעות בירושלים

"הכינוס הוא עלבון עמוק לכל העולם הערבי, ויחסי המסחר חייבים יהיו להיפגע" כותבת לשכת המסחר הערבית־בריטית

דפנה ורדי (בריטניה)

השדולה הערבית־ערבית בבריטניה החליטה לעבור לאיומים. לאחר שניסיונות לשכנע את ארגון סוכני הנסיעות שלא לקיים את כינוסו השנתי בסוף אוקטובר בישראל נכשלו, הוציאה לשכת המסחר הערבית־בריטית מכתב, אל כל סוכני הנסיעות בבריטניה, ואל כל חברי לשכות המסחר, ובו מודגשת חשיבותו של השוק הערבי לייצוא הבריטי.

"בזמן שבו המאזן המסחרי של בריטניה בגירעון משמעותי," נאמר במכתב, "השווקים הערבים הם אלמנט חיוני כמאמץ לשמור על רמת החיים בבריטניה. כאשר ארגון כמו ארגון סוכני הנסיעות הבריטים מופיע בגלוי כתומך במדיניות הסיפוח הישראלית, אשר האו"ם לא קיבל, זה עלבון עמוק לכל העולם הערבי, ויחסי המסחר חייבים יהיו להיפגע."

דיוויד אפשטיין, מנכל ארגון סוכני הנסיעות הבריטים, ונשיא הארגון, ג'ק סמית, קראו לסוכני הנסיעות שלא להתייחס לאיומים ולסייע בהצלחת הכינוס. גם סוכני נסיעות רבים הגיבו בכעס על האיומים.

שגריר ישראל בבריטניה, יהודה אבנר, פנה למשרד החוץ הבריטי במכתב מחאה חריף, ועד הנציגים של יהודי בריטניה ולשכת המסחר בריטניה־ישראל רואים גם הם את העניין בחומרה ויגיבו עליו.

עיקר המאמצים של חלוקי השרד ערבי מוקדשים עכשיו להפעלת לחץ על סוכני הנסיעות לקראת תחילתה של ההרשמה לכינוס בעוד כשבועיים. ארגון סוכני הנסיעות מקווה שכ־2,500 סוכנים ישתתפו בכינוס בירושלים.

הוועד הפרו־פלשתינאי בבריטניה הודיע שמ־1 ביולי יקיימו אנשיו משמרות מחאה מול משרדי נסיעות של חברי הארגון ומול משרדי הארגון עצמו. אך, בינתיים נראה שהדבר נשאר בגדר איום.

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז

ישיבת המרכז

תתקיים ביום ד' 15.6.88, בשעה 15.80

על המקום ועל סדר היום תפורסם הודעה

החברים מתבקשים לרשום לפניהם את המועד ולהבטיח השתתפות

סקר: חקלאים ועובדי בניין — היזהרו מהשמש

יוסף שמי

סקר שבוצע ע"י ד"ר אסתר עזיזי ממחלקת העור בתל השומר מראה, כי חקלאים ועובדי בניין מצויים בקבוצת סיכון הגבוהה ביותר בין המקצועות שנסקרו לחלות במלאנומה — סרטן העור הקטלני.

אחרי החקלאים ועובדי הבניין חשופים עובדי תחבורה, תעשייה, חשמל ומים ועוד. הסקר הקיף 6 אלפים עובדים, מתוך 167 אלף עובדים החשופים לקרינת השמש.

ד"ר עזיזי אמרה במסיבת עיתונאים בת"א, כי יש מידה מסוימת של מודעות לסיכון, אך היא אינה מספיקה כדי לדרבן עובדים לפעולת מגע. אין תקנות המסדירות הגנה מפני קרינת השמש, ואין גם אפשרות חוקית ללחוץ על המעבידים בנושא זה.

עשרות הרוגים ומאות פצועים בפיצוץ ברכבת משא סובייטית

הובילה מטען של חומרי נפץ לתעשייה ● שלא כבעבר, העיתונות דיווחה מיד על האירוע

רויטר

מוסקווה. — לפחות 68 איש נהרגו ו־230 נפצעו בשבת, כאשר רכבת משא סובייטית עמוסה חומרי נפץ התפוצצה כשנכנסה לתחנת רכבת — מסרה אתמול סוכנות הידיעות טא"ס.

הפיצוץ בארזאמאס, 400 ק"מ ממזרח למוסקווה, העיף את הרכבת באוויר, מחק מעל פני הקרקע 150 בתים ויצר בתחנה מכתש בעומק של 26 מטר. בין ההרוגים שמונה ילדים ו־44 אחרים נזקקו לטיפול בבית חולים. אחרים מהפצועים במצב קשה, ויתכן שמספר החללים יעלה. תחנות השידור קראו לתושבים לתרום דם, ורבים נענו לקריאות. בית חולים שדה הוקם מיד ויחידות צבאיות נשלחו כדי לעזור.

הוקמה ועדת חקירה של 14 איש, מורכבת מנציגים של משרדי ההגנה, הפנים והבריאות.

העיתונות מיהרה לדווח על האסון, בניגוד למקובל בעבר. לגבי אסון רכבות אחר שהיה באוגוסט אשתקד, דיווחו העיתונים רק בינואר השנה.

סוכנות טא"ס ציינה כי הרכבת הסיעה חומרי נפץ תעשייתיים שנועדו לכרייה, לבנייה ולמטרות גיאולוגיות. רבים מההרוגים היכו במכוניות ובמשאיות במחסום הרכבת, בעת שהתפוצצה. הפיצוץ היסט חלק מהתחנה וגרם לדליקות בבתי עץ. הוא גרם נזק ל־250 בניינים, נוסף לאלה שנהרסו כליל, ו־600 משפחות נותרו ללא קורת גג.

גילוי החלק השלישי השלים את האופרה של דוניצטי

רויטר

לונדון. — החלק השני החסר מתוך שלושת חלקי האופרה "אליזבת" של גטאנו דוניצטי נתגלה בערימת אשפה במרתף האופרה המלכותית בקובנט גארדן — מסר אתמול "סאנדיי טיימס".

המנצח האוסטרלי, ריצ'ארד בונין, מצא את החלק האמצעי החסר במקרה, במרתף בית האופרה. האופרה אותה חיבר המלחין האיטלקי בן המאה ה־19, לא היתה ידועה עד לפני ארבע שנים, כאשר החלק הראשון והשלישי נתגלו באותו מרתף. אי־אפשר היה לבצע את האופרה ללא החלק האמצעי החסר, אולם עתה מקווה האופרה המלכותית להפיק את היצירה תוך 18 חודשים בניצוחו של בונין, מסר העיתון.

אנדריאוטי: פרס מרוצה מהמענקים שאנחנו נותנים לפלשתינים בשטחים

קיבלו כסעד מאיטליה 16.5 מיליון ד' ב־6 חודשי ההתקוממות

אהרון נור (איטליה)

למן התחלת ההתקוממות בשטחים, מדצמבר 1987, ועד היום, נתנה איטליה לפלשתינים יותר דולרים מאשר נתנו להם כל המדינות הערביות גם יחד. את הדברים האלה אמר עבד אל־חלים אל־גהול, היועץ הפוליטי של ג'ורג' חבש, לכתב היומון האיטלקי "קוריירה דה־לה־סרה" בדמשק.

הוא הוסיף ופירט: קדאפי נתן לאבו־ג'יהאד, שבועות אחדים לפני שנרצח, חמישה מיליון דולר. מענקים אחרים הגיעו מעיראק, מסעודיה ומכווית. אולם, כל המענקים האלה יחד אינם מגיעים לסכום של 16.5 מיליון דולר, שקיבלו הפלשתינים בחודשי ההתקוממות מאיטליה.

פירוט המענקים

שר החוץ האיטלקי, ג'וליו אנדריאוטי, אישר בראיון ל"קוריירה דה־לה־סרה" שמענקים גדולים ניתנו לפלשתינים, ואף פירט אותם: בינואר מימנה איטליה את תוכנית ארגון הסעד של האו"ם "אונר"א" לחלוקת מצרכי מזון לאוכלוסיית עזה, בסכום של מיליון דולר. באותו חודש, נתנה איטליה מענק מיוחד של שמונה מיליון דולר למימון תוכנית בנייה של "אונר"א" בשטחים. נוסף לכך התחייבה איטליה להקים ברצועת־עזה מוסד לחינוך מקצועי ל־800 חניכים פלשתינים, ולממנו ב־5 מיליון דולר במשך שלוש שנים.

שר החוץ האיטלקי הודיע, שאיטליה מעבדת כעת למען הפלשתינים בשטחים תוכנית להקמת מפעל למיצי־פירות, שיעלה ארבעה מיליון דולר, ונוסף לכך תוכנית להקמת נמל־צף במימי רצועת־עזה. בתוכנית הנמל־הצף משתתפים גם ארגונים בינלאומיים.

מלבד כל אלה, הביעה איטליה את נכונותה להשתתף בסכום של 12 מיליון דולר בתוכנית הירדנית לפיתוח השטחים, וביוזמתה מכינה היא כעת תוכנית לבניית שיכונים בסביבת בית־לחם.

פרס מרוצה

כדי להוציא מהסיוע הכספי שנותנת איטליה לפלשתינים את העוקץ של צידוד פוליטי בעניין הפלשתיני, מצא שר החוץ האיטלקי לנכון להדגיש, כי דיבר על המענקים לפלשתינים עם שר החוץ הישראלי, שמעון פרס, שהביע שביעות־רצון מלאה מכך.

השודד שרף את מוכרת הכרטיסים

סי"צ

ניו יורק. מוכרת־כרטיסים ברכבת התחתית של ניו יורק, אם לשלושה ילדים, מתה אמש מכוויות, לאחר ששודד שדרש ממנה למסור לו את פדיונה, שפך נוזל מתלקח לתוך התא שלה והציתו.

מונה פייר, בת 39, סירבה לפתוח את הדלת של התא המשוריין שלה בפני תוקפה. הוא שפך את הנוזל דרך הפתח באשנב, הצית גפרור ונמלט בידיים ריקות. מונה פייר יצאה לפרוזדור, כשבגדיה עולים באש, ומתה מפצעיה. הרוצח עדיין לא נתפס.

הסורים החלו במסע מעצרים של אנשי חיזבאללה בביירות

אורי הורוביץ, עי"צ, ע"ר

אנשי השירותים החשאיים הסוריים החלו בימים האחרונים במסע מעצרים בקרב אנשי החיזבאללה ברובע־ביירות, בעיקבות נסיונות לרצוח קצינים סוריים בדמשק ובלבנון — מוסר "אל־איתיחאד" באבו־דאבי.

בין הניסיונות שמייחסים הסורים לחיזבאללה גם הניסיון לרצוח את ראש המודיעין הסורי בלבנון, ראזי כנעאן, לפני כעשרה ימים. כנעאן העביר דרישה חד־משמעית לראשי החיזבאללה, להסגיר את האנשים שהיו מעורבים בניסיונות אלה.

הושג הסכם?

מקורות באמל מסרו לעיתון "אל־שראע", כי הושג הסכם בין הארגון לבין ממשלת האיראנית, שיש בו כדי להביא לפיוס בין אמל לחיזבאללה. לפי ההסכם, תהיה תנועת אמל אחראית על אזור דרום־לבנון, וכל פעולות ההתנגדות לישראל, יתואמו במסגרת חדר מבצעים משותף.

לעומת־זאת, מסר העיתון "אל־נהאר אל ערבי ודואלי" כי מקורות ביטחוניים צופים מעשי חיסול הדדיים בין אנשי אמל וחיזבאללה בפרבר הדרומי של ביירות.

בני הערובה בביירות?

העיתון הלונדוני "מייל און סאנדיי" מסר אתמול מפי אנשי [illegible] כי [illegible] בני הערובה מערבים, [illegible] הבריטית של [illegible] מוקים [illegible] של בית־סוהר [illegible] לשעבר ברובע־ביירות, בידי אנשי החיזבאללה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 3.6.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7076	1.7289	1.7182
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5767	1.5963	1.5861
מרק גרמני	1	0.90	0.94	0.9167	0.9281	0.9217
לירה סטרלינג	1	2.79	2.92	2.8380	2.8734	2.8658
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2703	0.2737	0.2723
ין יפאני	100	1.24	1.29	1.2573	1.2730	1.2611
גילדן הולנדי	1	0.80	0.84	0.8165	0.8267	0.8207
פרנק שווייצרי	1	1.08	1.13	1.0987	1.1124	1.1068
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2618	0.2651	0.2636
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2499	0.2530	0.2514
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2403	0.2433	0.2417
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3839	0.3887	0.3863
דולר קנדי	1	1.26	1.32	1.2829	1.2989	1.2888
דולר אוסטרלי	1	1.22	1.32	1.2686	1.2844	1.2785
ראנד דרום אפריקאי	1	0.42	0.84	0.7054	0.7142	0.7078
פרנק בלגי	10	0.42	0.45	0.4374	0.4428	0.4406
שילינג אוסטרי	10	1.28	1.34	1.3028	1.3190	1.3100
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.28	1.2317	1.2471	1.2369

במוסקווה חוגגים אלף שנה לנצרות ומקווים גם ליחס חדש ליהדות

אך הפתיחות החדשה מעוררת גם חששות להתגברות האנטישמיות

דפנה ורדי (בריטניה), סי"צ

במוסקווה נפתח אתמול שבוע של חגיגות למלאת אלף שנה לנצרות בברית־המועצות. אך בניגוד לאווירת החגיגות והפתיחות החדשה ביחסי ברית־המועצות עם המערב, נדחתה בקשתו של מומחה בריטי בעל שם עולמי לענייני הכנסייה הרוסית, מייקל בורדו, לבוא למוסקווה לרגל האירוע, עם קבוצה של 46 עולי רגל.

משרד החוץ הבריטי הגיש מחאה חריפה לשלטונות ברית־המועצות. בורדו אמר: "באווירה החדשה של הגלאסנוסט, הייתי בטוח שאקבל ויזה". עם זאת ציין, כי ברור לו שהסירוב בא בשל קשריו עם פעילים דתיים בברית־המועצות, בעיקר כאלה שלחמו למען חופש הדת.

אין סיבה לחגיגה

למרבה האירוניה, פרסם בורדו רק בשבוע שעבר מאמר תחת הכותרת: "סיבה לחגיגה?" ובו שיבח את הצעדים של שלטונות ברית־המועצות, ופתיחתן מחדש של כנסיות שהיו סגורות במשך עשרות שנים.

עם זאת נמסר ממוסקווה, כי בעת שראשי כמורה זרים השתתפו אתמול במוסקווה בתפילה חגיגית שפתחה את החגיגות, לא הורשו מאמינים מקומיים להיכנס לכנסייה.

יחס חדש ליהדות

רבים רואים בחגיגות שיתקיימו השבוע עדות ליחס החדש של שלטונות ברית־המועצות לחופש הדתי, כולל יהדות. במסגרת שינוי זה ניתן לראות את היחס החיובי שגילו השלטונות הסובייטים לביקורו האחרון במוסקווה של משלחת הקונגרס היהודי העולמי, בראשות נשיא הקונגרס, אדגר ברונפמן. עצם העובדה שמהדורות החדשות בטלוויזיה הסובייטית נפתחה בהופעתו של שר בממשלת ברית־המועצות, כאשר לצידו נשיא הקונגרס, והמזכ"ל דר' ישראל זינגר, החובש כיפה, היא חסרת תקדים.

מרכזים קהילתיים

החלטתם של שלטונות ברית־המועצות לקחת חלק בפרויקטים משותפים להקמת מרכזים קהילתיים יהודיים במימון זר, אמריקני ואחר, היא צעד חשוב לפיתוח חיי תרבות יהודיים בברית־המועצות. אך עדיין נותרו תחומים רבים שבהם דרוש שינוי, כמו לימוד והוראת העברית, הכשרת מורים לעברית ורבנים, ויתר פתיחות באשר לחיי קהילה מאורגנים.

דר' זינגר בטוח, כי צעדים אלה לפיתוח חיי התרבות של יהודי ברית־המועצות יהוו גורם חשוב בשיעור העלייה מברית־המועצות לישראל, בעיקר עכשיו, כאשר הנשירה הגיעה לממדים חסרי־תקדים.

כרוז אנטישמי

פועל יוצא אחר של האווירה החדשה בברית־המועצות הוא האנטישמיות. מעדויות רבות עולה, שהיתה עלייה חדה באנטישמיות מאז החלו ההכנות לחגיגות אלף שנה לנצרות בברית־המועצות.

עיתון הממשלה הסובייטית "איזווסטיה" אישר בשבת, כי במערכת נתקבל כרוז אנטישמי חריף, שמנסחיו מוגדרים על הצורך "לשים קץ למעשים החריגים של היהודים על אדמתנו" ומכריזים: "מוות ליהודים" "המנגנון הממשלתי הציוני איננו מסוגל (או איננו מעוניין) לשים קץ למעשים החריגים של היהודים על אדמתנו. יש לזכור את החוויות של מלחמת הפרטיזנים," מכריז הכרוז ומוסיף, כי "כל האמצעים מוצדקים מבחינה מוסרית."

העיתון הוסיף, כי בכרוז רשימה של אישים "שהוכרזו מחוץ לחוק", ביניהם אקדמאים, עיתונאים ופקידים בכירים במפלגה הקומוניסטית ובמנגנון הממשלתי. בטאון הממשלה מציין, כי אישים אלה נחשבים כיום לראשי ה"פרסטרויקה".

מבינים משהו נגד היהודים

לפני מספר שבועות נפוצה שמועה, כי "מבינים משהו נגד היהודים לרגל שנת ה־1000 לכנסיה האורתודוקסית. שמועה זו קיבלה חיזוק בשבוע שעבר, כאשר נתגלו כרוזים אלמוניים ליד מקומות שבהם נוהגים יהודים לבקר. השלטונות הכחישו תחילה שמועות אלה ולבסוף הודו בחומרת העובדות.

יהודי מוסקווה התייחסו בכובד ראש לאיום. "בסוף שבוע זה נישאר סגורים בדירותינו או ניסע הרחק מעיר הבירה" — אמרו יהודים רבים לידידיהם. אחרים מהם טלפנו למשטרה, שם ביקשו להרגיעם, כי כוחות הביטחון מודעים לעניין ונוקטים באמצעי זהירות.

הכרוזים אינם חתומים, אך הכל סבורים כי מדובר בארגון הלאומני "פאמיאט" (זיכרון), שבראשו עומד דמיטרי ואסילייב, בן 42. ואסילייב מכריז, כי ארגונו, שחבריו לובשים חולצה שחורה ועליה תמונה של פעמון צהוב, נועד "להציל את רוסיה מהקוסמופוליטיים, מהבונים החופשיים ומהשטן של מוסיקת הרוק."

100 הפגינו נגד הק.ג.ב.

כ־100 מפגינים, שאחדים השמיעו סיסמאות כגון "הלאה הקג"ב" ו"ליגאצ'ב הוא סטאליניסט", התאספו אתמול בלב מוסקווה, בלי שהמשטרה התערבה — מסרו עיתונאים.

המפגינים, ארמנים שדרשו את שחרורם של אסירים פוליטיים, טאטארים מקרים וחברי קבוצת אופוזיציה חדשה, התאספו בכיכר פושקין, שם הניחו להם השוטרים להפגין יותר משעה.

עם זאת מנעה המשטרה מהמפגינים להגיע לכיכר האדומה.

ליגאשב: "כולנו תומכים"

ליגאשב הממונה על האידיאולוגיה בהנהגה הסובייטית, דחה ידיעות על חילוקי דעות בהנהגה הסובייטית ואמר כי כל ההנהגה תומכת ברפורמה ומתוייצת על ביצועה. "אלה שמועות המופצות באורח מכוון ומטרתן תקיעת טריז בין חברי ההנהגה," אמר.

ליגאשב נחשב כאחד מראשי האגף השמרני בפוליטביורו. מי שהיה מנהיג המפלגה הקומוניסטית במוסקווה והודח, בוריס ילצין, אמר לכתב זר שראיין אותו, כי לדעתו חייב גורבאצ'וב להדיח את ליגאשב.

הפטריארך של מוסקווה בטקס אתמול, בקתדרלת האפיפנית (צילום: אי.פי.)

קדימה מכביו במירוץ לחציית האטלנטי

דפנה ורדי (בריטניה)

בפעם הראשונה בתולדות מירוץ הספינות לחציית האוקיינוס האטלנטי אשר החל אתמול בנמל פלימות שבבריטניה, התנוסס דגל ישראל בין 17 דגלי המדינות המשתתפות. קלייב שלטר, אשר עלה לישראל מבריטניה, ועובד כיום ב"צים", יצא למסע עם הספינה "מכבי", אשר נצבעה כולה בכחול לבן, ומפרשה גם הוא, בצבעי דגל ישראל.

במירוץ משתתפות 12 סירות נוספות בסדר הגודל של "מכבי", אשר ספניהן מקווים לעבור את המרחק של 3,300 מיל לקרוב רוד איילנד שבארצות הברית, בזמן שבין 28 ל־32 יום. הקושי במירוץ הוא לא רק במאמץ הפיזי של השטת הספינה על ידי אדם אחד בלבד אלא גם הלחץ הפסיכולוגי שבבדידות לזמן ארוך. [illegible]

רכישת הספינה נעשתה בעזרת תרומה של 50,000 ליש"ט מהמיליונר היהודי סיריל שטיין.

"קציני מודיעין בתונים סייעו לרוצחי אבו ג'יהאד"

אורי הורוביץ

השבועון הערבי "אלאוסבוע אלערבי", היוצא לאור בלונדון, טוען שחקירה רשמית של כוחות הביטחון של תוניסיה בנושא רצח אבו־ג'יהאד העלתה, שגורמים בשירותי המודיעין שלהם התנדבו לעזור למתנקשים.

בעקבות גילוי זה, טוען השבועון, נעשה לאחרונה גל של מעצרים בשורות הקצונה.

על היום
6.6.88

אני ואת במלחמה הבאה

האם תוכל ישראל לחזור על נצחונה המוחץ בשישה ימים אם תפרוץ שוב מלחמה כוללת? ● הערכת בכירים בצה"ל אינה מתאפיינת באופטימיות יתרה

טלי זלינגר

היום לפני 21 שנה הנחיתה ישראל מכה מקדימה על צבאות מצרים, סוריה וירדן, משהתברר כי פני מצרים וסוריה למלחמה כוללת נגד ישראל.

האם תוכל ישראל לחזור על נצחונה המוחץ את צבאות ערב בשישה ימים אם תפרוץ שוב מלחמה כוללת? הערכת בכירים בצה"ל אינה מתאפיינת באופטימיות יתרה.

המלחמה הבאה תהיה ארוכה יותר, קשה יותר ותתבע קורבנות רבים יותר, בגלל אופי החימוש, ההולך והופך מדוייק והרסני יותר למרחקים ארוכים.

להמחשת ההבדל בין המלחמה הקודמת לזו הצפויה נביא טבלה השוואתית בקווים כלליים של סדר הכוחות של צה"ל ביוני 1967 לעומת זה של יוני 1988, במגבלות בטחון־שדה ובהסתמך על נתוני המרכז למחקרים אסטרטגיים בשנתון הכבון לשנת 1988. זאת, בהנחה שלא חלו שינויים מפליגים מאז, למעט תוספת של מטוסי אף־16־סי וטנקי מרכבה היורדים מקווי הייצור באופן שוטף.

סדר הכוחות של צה"ל ביבשה

יוני 1967 — 10 חטיבות חי"ר ו־2 חטיבות חי"ר מוצנח; 3 חטיבות ממוכנות, 6 חטיבות משוריינות וסה"כ כ־1,050 טנקים; 1,500 נגמ"שים, ו־536 קני ארטילריה;

יוני 1988 — 450,000 חיילים וקצינים בסדיר ובמילואים, 11 אוגדות ממוכנות, כ־20 חטיבות עצמאיות, כמעט 4,000 טנקים, כ־8,000 נגמ"שים, כ־1,100 קני ארטילריה, מספר לא ידוע של נשק אנטי־טנקים.

סדר הכוחות של צה"ל באוויר

יוני 1967 — 412 מטוסים עמדו לרשות ישראל ערב מלחמת ששת הימים. מתוך אלה היה מספר מטוסי קרב והפצצה 203, 550 קני נ"מ ו־50 משגרי טילי קרקע־אוויר;

יוני 1988 — 80,000 חיילים וקצינים בסדיר ובמילואים, יותר מ־620 מטוסי קרב, מהם כ־125 מטוסי יירוט ויותר מ־340 מטוסי תקיפה מאיכות קו ראשון ועוד כמחצית המספר הזה מאיכות קו שני; כמעט 100 מטוסי תובלה, כ־70 מסוקי תקיפה; כמעט 150 מסוקי תובלה ומסוקים נגד צוללות ו־11 שדות־תעופה, מספר לא־ידוע של סוללות טילי קרקע־אוויר והגנה אווירית.

סדר הכוחות הימי של צה"ל

יוני 1967 — 3 משחתות; 3 צוללות (אחת בדרכה ארצה); 10 נחתות למיניהן, 5 סט"רים, 3 בסיסים, קומנדו ימי;

יוני 1988 — 20,000 חיילים וקצינים בסדיר ומילואים, 3 צוללות, 28 ספינות סיור מהירות נושאות טילים (כולל שתי רחפות), טילי ים־ים גבריאל־3 והרפון, 47 ספינות סיור, 13 נחתות.

סך הכל היו בצה"ל, ביוני 1967, על־פי פרסומים זרים, 250,000 חיילים, וביוני 1988 יש בצה"ל כ־600,000 חיילים.

תמונת מצב מעוררת מחשבה. תוך 21 שנה כמעט והושלש הכוח הצבאי הכמותי וגדל פי כמה איכותית. האם גדלה גם רמת הביטחון הלאומי והשוטף של ישראל בשיעור דומה?

תוכנית העבודה הרב־שנתית של צה"ל, האמורה להיות מסוכמת סופית בחודש אוקטובר הקרוב, לוקחת בחשבון את הגדרת היעד המרכזי של צה"ל למקרה של מלחמה, והוא הכרעתה בזמן מינימלי תוך הנחתת מכה כבדה לאויב במונחים של קורבנות.

כך או כך, בניגוד לתנאי שדה הקרב בשנת 1967, תהיה המלחמה הבאה ארוכה מאוד ותגבה מחיר יקר מאוד, כשהמאמצים לקראתה יתרכזו בחשיפת עורף הצד שכנגד לפגיעה.

בצה"ל נערכים לאפשרות של ניסיון, בעיקר סורי, לפגוע באוכלוסיה ובמתקני ביטחון, כלכלה וחברה בעורף, ועל כן מתוכננים סדרי הכוחות והיקף וסוג אמצעי הלחימה לקראת המלחמה הזאת באופן שיוכלו לענות על האיום הזה.

בשנים האחרונות, בשל הנטל הכלכלי הכבד שחתך באכזריות את תקציב הביטחון, התחייבה תפנית בגיבוש המענה לאיומים, תפנית שתקטין את נפח הצבא ותגדיל את איכותו בחימוש מדוייק

הקו העתידי הוא, על כן, שילוב של טכנולוגיה גבוהה מול מאסות גדולות של אנשים ואמצעי חימוש לטווחים ארוכים יותר.

שולץ עם מובארק. האלג'יראים „עסוקים מאוד"

סיבובון סוב סוב

אורי הורוביץ

שר החוץ האמריקני הגיע לאזורנו שוב, פעם רביעית תוך חמישה חודשים. ביקורו הנוכחי יכלול גם הפעם את המדינות המסורתיות בהן ביקר בעבר — מצרים, ירדן, סוריה וישראל. האמת היא, שהפעם דווקא רצה שולץ להתחיל במדינה אחרת — אלג'יריה, שם תחל מחר פיסגת ראשי מדינות ערב. שולץ היה אמור לשכנע את מארחיו האלג'יראים שהוא עושה כל מאמץ להביא לסיום הסכסוך במזרח־התיכון וגם חושב על הפלשתינים, כדי שבתמורה תצא בת־קול מתונה מן הפיסגה באלג'יר. בת קול שלא תתקע מסמר אחרון בארון המתים של יוזמתו.

אולם המארחים הצפויים דחו בנימוס את בקשתו של שולץ בנימוק „עסוקים מאוד" וישמחו מאוד לארחו, אולם רק לאחר הפיסגה. כך ששולץ נאלץ לחזור לתוכניתו המקורית. תחילה לקהיר, שם הוא תמיד מתקבל יפה. הנשיא מובארק, שקיבל אותו בביקורו הנוכחי פעמיים לשיחות ארוכות, התרשם מאוד מדברי שולץ. מקורות מצריים מסרו שהם רואים חשיבות מיוחדת בביקורו הנוכחי של שולץ, שנערך מיד בתום פיסגת רייגן־גורבצ'וב. שולץ מצידו, העתיר שבחים לתפקיד שהוא מייעד למצרים בשיחות השלום העתידיות. המצרים גם מסרו ששולץ ריווח להם בהרחבה על תוצאות פיסגת רייגן־גורבצ'וב.

בירדן התקבל שולץ בפחות חמימות. טרם בואו, הפיצו מקורות ירדניים את הדעה שאולי כדאי ששולץ בכלל יוותר על ביקורו בירדן. שכן, בלאו־הכי הוא לא מסוגל לספק את הסחורה (הארמות) ובתום שיחותיו בירדן (לא בארבע עיניים) עם פמליה גדולה מאוד שישבה לצידו של חוסיין, מסר מקור ירדני כי „אין חדש". שולץ לא הביא עימו רעיונות חדשים, ואבני הנגף העיקריות בדרך לשלום לפי ירדן עדיין נשארו: סמכויות הוועידה הבינלאומית והייצוג לפלשתינים.

המלך חוסיין הבהיר היטב לאורח האמריקני, שירדן לא תשחק עוד את התפקיד הפלשתיני, ולמעשה, אש"ף הוא הנציג הבלעדי של הפלשתינים על כל המשתמע מכך, ומעתה תהיה ירדן עוד מדינה ערבית בסכסוך המזרח־תיכוני.

שולץ, שכנראה ידע את הצפוי לו בירדן, הכריז מיד עם הגיעו לשדה התעופה ברבת עמון, כי תוכניתו לפתרון הסכסוך, מתבססת

לא מן הנמנע ששולץ יגיע לאיזור גם בפעם החמישית. אחרי פיסגת אלג'יר שוב יהיה מקום להערכת־מצב

על שלושה עקרונות בסיסיים, והם:

● קבלת החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338.

● עקרון האדמה תמורת שלום.

● הצורך בהכרת הזכויות הלגיטימיות של הפלשתינים יחד עם אי־ויתור בנושא הגבול ובבטחון לישראל.

עם זאת, הבהיר שולץ שארה"ב מתנגדת להקמת מדינה פלשתינית עצמאית. הירדנים הרגישו מאוד אתמול את העקרון השני, כפי שהכריז עליו שולץ, עקרון התואם מאוד את רצונם.

חיזוק מה לביקורו הנוכחי של שולץ באיזור היה בדברי השגריר הסובייטי בקהיר שלשום לעיתונאים. גם הוא הצביע כדברי שולץ ורייגן, על התקרבות בהשקפות של שתי המעצמות בנושא המזרח־תיכוני וברה"מ אכן מקבלת את העקרון שאין לבוא לוועידה הבינלאומית בלי הכרה בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338. עוד אמר השגריר הסובייטי, שהיחסים עם ישראל יחודשו עם תחילת הוועידה. דברי השגריר הסובייטי בעיתוי הנוכחי לא נאמרו כנראה לשם שמים, אלא בד בבד עם ניסיון שולץ לשכנע את מדינות האיזור לומר „כן" ליוזמתו.

המצרים, כהרגלם בעשר השנים האחרונות, מנסים להביא לקירוב בין הפלשתינים (אש"ף) לבין ארה"ב. בשלושת המסעות האחרונים של שולץ לאיזור, הם עשו ככל שיכלו כדי להביא למפגש אמריקני־פלשתיני, אולם הדבר לא עלה בידם למרות האופטימיות בקהיר. גם הפעם ניסו המצרים, אולם אש"ף שוב הזהיר את המנהיגים בשטחים: אין להיפגש עם שולץ; יוזמתו לא תואמה עימנו והיא לא מקובלת עלינו. ערפאת גם חזר והצהיר בסוף השבוע שאש"ף מתנגד ליוזמת שולץ המתעלמת מאש"ף ומן הדרישה להקים מדינה פלשתינית עצמאית.

אולם היו אלה דווקא מקורות מצריים שטענו, שאש"ף מתרכך ויהיה מוכן לחזור להסכם ערפאת־חוסיין מ־85', שמשמעותו הסכמה אש"פית לפחות ממדינה עצמאית ולייצוג פחות בולט לאש"ף בתהליך המדיני.

שולץ יגיע היום גם לדמשק. הסורים, כהרגלם בשלושת הסיבובים הקודמים של שולץ טרם הגיעו לדמשק, שפכו בכלי־התקשורת קיתונות של רותחין על התפקיד השלילי של האמריקנים באיזור. הם האשימו את האמריקנים בהתעלמות מדרישותיהם הצודקות של הערבים ובעמידה חד־צדדית לצד ישראל. אולם דווקא בשיחות שקיימו הסורים עם האמריקנים, הם היו תכליתיים. הפעם מגיע שולץ לסוריה אחרי כניסת הצבא הסורי לדרום השיעי של ביירות, כניסה שתואמה למעשה עם האמריקנים וגם קיבלה את ברכתם. הסורים בכלל מנסים לרצות את האמריקנים, למשל בנושא המאמצים שהם משקיעים לשחרור בני הערובה האמריקנים בלבנון. בסוריה מבינים היטב, שהזמנים השתנו. מברית־המועצות נושבות רוחות חדשות, ואין עוד לצפות לתמיכה סובייטית חד־משמעית בהרפתקנותה המדינית של סוריה. מצרים על סף חזרה מוחלטת ורשמית למוסדות הליגה הערבית. אש"ף התחזק כתוצאה מההתקוממות בשטחים, דבר שהביא אפילו לפגישה בין אסד לערפאת. אסד אפילו התחנן השבוע בפני חוסיין שלא ינטוש את הגדה, וראש ממשלת ירדן שביקר בשבוע שעבר בסוריה, הגיע לתיאום עם הסורים לגבי עמדות שתי המדינות בפיסגה הקרובה באלג'יר. כך ששולץ עשוי למצוא באסד בן־שיח קל יותר אפילו מהמלך חוסיין.

שולץ בא למזה"ת לסיבוב רביעי בעת שהוועידה הבינלאומית כבר היתה אמורה להתכנס על־פי לוח הזמנים שהוא עצמו התווה בראשית יוזמתו. אולם כרגיל בפוליטיקה, תוכניות לחוד ומציאות לחוד. אף שנראה שסיבובו הנוכחי של שולץ לאיזור הוא האחרון בשלב הנוכחי, אין זה מן הנמנע שאם יחוש שולץ שיש על מה לדבר, יעשו האמריקנים סיבוב נוסף שאולי ממנו תבוא הישועה. לוועידת הפיסגה הערבית באלג'יר נודעת חשיבות מיוחדת. בסוף השבוע יוכלו כולם לעשות שוב הערכת־מצב: האם היוזמה נושמת בכוחות עצמה, האם היא מחוברת למעשה למכשירי החייאה או כבר מתה ממש.

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב · עורכת אזור: [illegible] של עמודי הפנים: עמית אנטר

סיפוח ללא אזרחות

„ניתן לראות בתושבי מזרח־ירושלים כמי שקיבלו רשיון לישיבת קבע" — קבעו שופטי בג"ץ ופסקו, כי החלטת שר־הפנים לגרש את מובארק עוואד מעוגנת בסמכותו

בצלאל עמיקם

פרשת מובארק עוואד הגיעה לקיצה. ביום ראשון הקרוב יועלה ראש המרכז לחקר אי־אלימות בירושלים המזרחית על מטוס, מלווה בקצין מחלקת החקירות של המשטרה, ויגורש מהארץ לצמיתות. מאבק משפטי ארוך ומתלתל ששיאו היה כליאתו של עוואד בבית־סוהר למשך חודש ימים עד למיצוי התהליכים המשפטיים הגיע, איפוא, לקיצו.

בית־המשפט העליון, בשבתו אתמול כבית־דין גבוה לצדק, פסק, כי החלטת שר־הפנים, במקרה זה ראש הממשלה יצחק שמיר הנושא גם במשרה זו, מעוגנת בסמכותו על־פי חוק הכניסה ואין היא נגועה באי־חוקיות המביאה לביטולה.

„איננו רואים כל אי־חוקיות בעמדה של שר־הפנים הגורסת, כי מי שאינו אזרח ישראל והמצוי בה שלא כדין, והפועל נגד האינטרסים של המדינה, מן הראוי לגרשו מישראל" — חורצו השופטים את הדין.

פסיקה עקרונית יש לראות באשר להתייחסות למעמדה המשפטי של מזרח־ירושלים. שופטי בית־המשפט העליון לא השאירו צל של ספק כי „המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה חלים על מזרח־ירושלים. מכוחה של תחולה זו חל על מזרח־ירושלים גם חוק הכניסה".

אזרחות אמריקנית

ד"ר מובארק עוואד נולד בירושלים לפני 45 שנים. בעקבות מלחמת ששת הימים התפקד במפקד האוכלוסין ואף קיבל תעודת זהות ישראלית.

ב־1970 החליט עוואד לצאת ללימודים בארה"ב. לצורך הנסיעה הצטייד בתעודת מעבר המונפקת על־ידי משרד־הפנים. בארה"ב פנה לרשויות בבקשה לקבל אישור שהייה לצורכי עבודה, „גרין קארד", וב־1978 קיבל אזרחות אמריקנית.

ב־1982 סיים העותר את עבודת הדוקטורט. בכל אותה תקופה ביקר בישראל שלוש או ארבע פעמים. היו אלה ביקורים קצרים, שנעשו מכוח תעודה אמריקנית תחילה ואח"כ הדרכון האמריקני ומעמדו בארץ היה של תייר. מאז 1983 שהה בישראל כ־15 פעמים. תקופות השהייה היו בין ימים ספורים לבין שלושה חודשים. בכל המקרים הללו השתמש עוואד לשם כניסתו לישראל בדרכון האמריקני. ב־1984 נשא אשה, תושבת ואזרחית של ארצות־הברית. הנישואין נערכו בישראל.

ביום 18.5.87 פנה מובארק עוואד למשרד־הפנים וביקש להחליף את תעודת הזהות שלו, שהתבלתה, בחדשה. בקשתו נדחתה בנימוק שהעותר, הנמצא בארץ מכוח אשרת ביקור של תייר, חדל להיות תושב ישראל. כניסתו האחרונה של העותר לישראל היתה ב־21.8.87, ותוקף רשיון השהייה שניתן לו עם כניסה זו פג. מאז הוא שוהה בארץ ללא רשיון שהייה ותקף.

קריאה למרי אזרחי

שר־הפנים יצחק שמיר לא היסס והורה על גירושו מישראל. הטעם לכך היה, כי בתקופת שהותו בישראל, ובמיוחד בתקופה האחרונה, בה הוא שוהה, לדעת שר־הפנים, שלא כדין בישראל, פעל עוואד בגלוי ובאופן אינטנסיבי נגד שליטת ישראל באזורי יהודה שומרון

מסמך

וחבל עזה. הוא יצא, לדעת שר־הפנים, בקריאה גלויה לתושבי השטחים למרי אזרחי המתבטא, בין השאר, בהפרת החוק, אי־ציות להוראות הממשל ואי־שיתוף פעולה עם הממשל.

בינואר 1985 הקים מובארק עוואד את המכון לחקר אי־אלימות בירושלים. על מהותו של המכון ועל השקפותיו קיימות גירסאות שונות. עוואד טוען, כי הוא מתנגד לשליטת ישראל בשטחים המוחזקים, אך קורא לפעולה נגדה אך ורק באמצעים בלתי־אלימים. בין היתר הצביע על שיטות מאבק בלתי־אלימים כגון חרם מוצרים, סירוב לעבוד במסגרות ישראליות, סירוב לשלם מיסים או למלא טפסים. ואולם כל צעדי ההתנגדות הללו אמורים להיעשות על־פי השקפת העותר בתנאי אחד: לא תיעשה כל פעולה של אלימות פיזית. ד"ר עוואד דוגל בקיומה הריבוני של מדינת ישראל יחד עם קיומה הריבוני של ישות מדינית לפלשתינים, ושתי המדינות על־פי משנתו ודעותיו עתידות ואמורות לחיות בשלום ובהשלמה.

עוואד מגדיר עצמו כנמנה עם בעלי הדעות המתונות ביותר בין מנהיגי הפלשתינים. על־פי עקרונותיו, יש לשלול אף את התגובות האלימות — זריקת אבנים ובקבוקי תבערה — ולא כל שכן פעולות אלימות מאלו.

לעומתו מציין „יוסי", המכהן בשירות הביטחון הכללי במחלקה לסיכול חתרנות ופעילות חבלנית עויינת באיזור ירושלים, יהודה ושומרון, כי „הדימוי המתון לכאורה אשר העותר מנסה ליצור לעצמו הינו אך כסות שאינה עולה בקנה אחד עם מגמותיו האמיתיות". מטרתו הפוליטית על־פי „יוסי" היא „שחרורם של השטחים משלטון ישראל ואחר־כך הקמת מדינה פלשתינית־ישראלית דו־לאומית האמורה לשאת אופי פלשתיני".

סטטוס מיוחד

לבטים קשים ליוו את מובארק עוואד כטרם פנה לערכאות ישראליות כדי שיבטלו את צו הגירוש נגדו.

קו המחשבה שלו היה כי עם החלת המשפט, השיפוט והמינהל של ישראל על מזרח־ירושלים וסביבותיה, הפכו תושבי מזרח־ירושלים, והעותר ביניהם, לבעלי סטטוס מיוחד. סטטוס זה מעניק לו „מעין אזרחות" או „תושבות קונסטיטוציונית". סטטוס זה אין שר־הפנים רשאי ליטול מתושבי מזרח־ירושלים. לעומתו טענו נציגי המדינה, כי תוקף רשיון הקבע של מובארק עוואד פג משעזב את ישראל והשתקע בארה"ב.

בצו סדרי השלטון והמשפט שהוצאו מיד לאחר מלחמת ששת הימים נאמר, כי „מזרח־ירושלים הינו שטח של ארץ־ישראל שבו חלים המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה". וזוהי משמעות הסיפוח.

השופט אהרון ברק, שניסח את פסק־הדין, אומר: „על רקע זה קמה ועולה שאלת ההתאמה בין מעמדם של תושבי מזרח־ירושלים מכוח החלת המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה, לבין הוראות חוק הכניסה. בא־כוח העותר טען, כי חוק הכניסה אינו חל כלל כי מעמדם של תושבי מזרח־ירושלים הינו מעמד מיוחד, וכי נקבע להם, לעניין הישיבה בישראל, סטטוס מיוחד של ,מעין אזרחות' או תושבות קונסטיטוציונית'. גישה זו אינה נראית לי. מגמת החקיקה הינה, כפי שראינו, ביצירה של סינכרוניזציה בין המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה לבין מזרח־ירושלים והשוהים בה. ניתן לראות בתושבי מזרח־ירושלים כמי שקיבלו רשיון לישיבת קבע.

„קיימת התאמה בין החלת המשפט על מזרח־ירושלים לבין חוק הכניסה ולא נותר כל חלל. סמכות הביטול של שר־הפנים איננה חופפת את ישיבת הקבע כישיבה בחסר. ישיבת הקבע היא כדין, ורק שיקולים עניינים יש בכוחם להפעיל את סמכותו של שר־הפנים. למותר לציין, כי הפעלתה של סמכות זו, הלכה למעשה, נתונה לביקורת שיפוטית."

(המשך בעמוד 8)

האחים הורביץ בגלגול הבא

כך פעלה אימפריית לא־כלום

אילן־החברות המדהים בהיקפו של האחים הורביץ לא נועד אלא לגלגל צ'קים בעשרות מיליוני דולרים מחברה לחברה כדי להציג תדמית מנופחת ■ במלים פשוטות: ההורביצים עבדו על המלווים בעיניים

אודי נחשון

ישנם עוד חובבי ספרות שמצפים בכל שנה לרומן חדש מספרי עמוס עוז. אבל יש גם חובבי ספרות אחרת, שמצפים לדו"ח החדש של מפרק האחים הורביץ. בסוף השבוע שעבר פירסם המפרק, עו"ד ישראל קנטור, את הדו"ח הרביעי, והוא הצטרף מיד למדרת האגדות על שושלת הורביץ, שכבר זכתה לכותרת: מגלומניה חובקת עולם.

ביוני 87 התפוצצה פרשת האחים יואב ויוני הורביץ, לאחר שהתברר כי צברו חובות אדירים, שהוערכו תחילה ב־20 מיליון דולר, ואחר־כך צמחו לכ־50 מיליון דולר. כ־10 שנים קודם לכן קיבלו האחים הורביץ אימפריה כלכלית מאביהם, יגאל הורביץ. תוך זמן קצר נפטרו מעסקי החלב של האימפריה והחלו לגלגל עסקי אוויר, עד שהבלון התפוצץ.

עיקרי התורה הכלכלית של האחים הורביץ סופרו בדו"ח המפרק שהוגש לבית המשפט ביולי 87. עו"ד קנטור צירף אז לדו"ח, אילן־חברות מדהים בהיקפו, שלא היה מבייש בהסתעפותו קונצרנים גדולים כמו „כור" או „כלל". לאחר התפוצצות הבלון התברר כי מטרתו היחידה של המבנה המסועף היתה ליצור תדמית מנופחת כלפי המלווים. במלים פשוטות: עבדו עליהם בעיניים על־ידי גלגול עשרות מיליוני דולרים בין עשרות החברות השונות. כמעט לכל פרויקט, עיסקה או נכס שהאחים הורביץ ביקשו להשקיע בו, הוקמה חברה נפרדת, ומרבית החברות האלה לא העסיקו עובדים משלהן, אלא שימשו כלי לגלגול כספים. בבדיקה הראשונה של המפרק התברר, כי בחודשיים שקדמו להתמוטטות האימפריה, אפריל־מאי 87, גלגלו האחים הורביץ צ'קים בהיקף של 90 מיליון דולר.

בדו"ח הנוכחי מביא המפרק נתונים נוספים על גלגול הכספים, ואת התיאורים שלו מומלץ ללמוד בבית־הספר למינהל עסקי אוויר.

השיטה פעלה באופן הבא: מדי בוקר היה איש הכספים של הקבוצה מקבל את יתרות החברות השונות בבנקים השונים, ומורה על הפקדת שיקים לתאריך יום המחרת בחשבון הבנק ממנו היה זקוק לאשראי באותו היום. העברת השיקים יצרה מטבע הדברים מצב של פעילות מוגברת ושל יתרות זכות, בגינן נתנו הבנקים אשראי לחברה אשר בחשבונה הופקדו השיקים לפרעון למחרת היום. המהלך הזה אינו מסובך כפי שהוא נראה, ועו"ד קנטור ממשיך בתיאור: „משנתקבל אשראי בחברה הנ"ל, הועברו כספים אלו לחברה אחרת, וכך הפך ,הגרגיר' לכדור שלג אשר גודלו משולל כל הצדקה עסקית וכלכלית." וכאן הופכת הנובלה על איש הכספים התמים לרפליקה ממחזה אבסורדי: „הדבר הגיע לממדים אבסורדיים. בכמה מן החברות, סך גלגול השיקים היומי עולה על מחזור המכירות השנתי." חלק הארי של גלגול השיקים התרכז בחשבונות הקבוצה בבנק־לאומי, והאחים הורביץ טענו באוזני המפרק, כי בל"ל היה ער לפעילות גלגול השיקים. האחים הורביץ שלטו באופן ישיר או עקיף בחברות רבות בארץ ובחו"ל, בתחומי פעילות מגוונים — נדל"ן, בנייה, תיירות, תעשייה, החזקה וניהול, חקלאות, שיווק ויצוא, ואלה רק קצותיו של אילן החברות. התמונה המתקבלת מן הדו"ח האחרון מלמדת על גודל התהום שהותירו ההורביצים. סך כל חובותיה של הקבוצה לינואר 88 מגיע לכ־47 מיליון דולר וערך נכסיה עם מימושם מסתכם ב־14 — 15 מיליון דולר, כלומר עודף ההתחייבויות על הנכסים מגיע ל־33 מיליון דולר.

למי שעדיין מתקשה להבין עד כמה ניפוח החשבונות היה מעבר לכל פרופורציה מתקבלת על הדעת, מביא עו"ד קנטור את הסיפור הבא:

נכסי חברת „בר־דס", שעסקה בייצור צינורות השקייה, מוערכים על־ידי המפרק בלא יותר מ־300 אלף דולר, והיקף מכירותיה ב־14 החודשים שקדמו לפירוק היה 1.25 מיליון ש"ח. אולם סך כל העברות הכספים של „בר־דס" ביחס לחברות האחרות בקבוצה מגיע לפחות ל־47 מיליון ש"ח ולדברי המפרק, מדובר בהערכה נמוכה ביותר. הפליאה לעשות חברת „יריב נכסים". פעילותה האמיתית הורכבה משני אלמנטים — פעילות מפעל „מנועי ארז", הממוקם בקרבת מחסום ארז ברצועת עזה, שהגיעה ל־1.6 מיליון ש"ח ב־14 חודש, והשכרת מבנה בטירת הכרמל לחברת „אורדן", שתמורתו קיבלו האחים הורביץ עד 1.6 מיליון ש"ח בשנה. אולם גלגול הכספים בחברה הסתכם בהיקף בלתי־יאמן של 151 מיליון ש"ח.

המספר האחרון מקרב אותנו להערכות המעודכנות על גלגול הכספים בקבוצה. המפרק מציין, כי חברת „הספקה", של האחים הורביץ שנמכרה על־ידי כונסיה ל„חברה לישראל", חייבת לקבוצת הורביץ 64.6 מיליון ש"ח ואילו קבוצת הורביץ חייבת ל„גורדל", חברה אחרת בקבוצה, שנמצאת בידי כונס אחר, 61.3 מיליון ש"ח. „ניתוח של נתונים אלו מראה על מתן הלוואות נטו בין חברותיה בסדר גודל של כ־3 מיליון ש"ח. יחד עם זאת, גלגול הכספים מגיע לממדים של מאות מיליוני ש"ח!" — ואת סימן הקריאה הוסיף המפרק.

האחים הורביץ טוענים, כאמור, כי בנק־לאומי היה ער לאופי פעילותם, אבל המפרק מספר גם על גורמים פחות ערים. „בר־דס", לדוגמה, נהגה להוציא שיקים לטובת „יריב הספקה", ואילו „יריב הספקה" הסבה את השיקים האלה לנותני אשראי או ספקים בשוק החופשי. מחקירת המפרק עולה, כי אותם נותני אשראי לא ידעו כי „בר־דס" שייכת למעשה לקבוצת הורביץ והאמינו כי הם מקבלים שיקים אמינים של לקוחות „יריב הספקה". בדו"ח החדש ישנם גם פרקים מרתקים על גיבורי השושלת. מתברר כי אורה הורביץ, אימם של האחים ואשת השר יגאל („אין לי") הורביץ, קיבלה מהקבוצה מאפריל 82, כ־120 אלף דולר — כולל גילום העמדת מכונית לרשותה ומשכורות שקיבלה.

יואב. 152 אלף דולר מעבר לשכר השותף

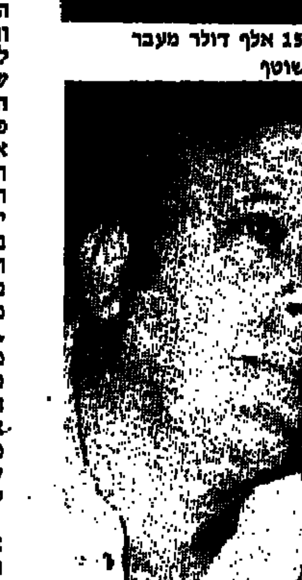

יוני. הוא הסתפק רק ב־90 אלף דולר

מבדיקת המפרק עולה, כי אורה הורביץ לא עבדה בפועל באף לא אחת מהחברות שבקבוצה, ואף־על־פי־כן קיבלה משכורות ותשלומים נלווים. לדברי האחים הורביץ, טיפלה אמם בהפקדת שיקים בחשבונות הקבוצה, שהתנהלו בסניף בנק־הפועלים בקריית־מלאכי. אחיהם של יוני ויואב, יאיר הורביץ, קיבל מהקבוצה סכום צנוע יותר, כ־18 אלף דולר, וגם הוא לא עבד בפועל באף לא אחת מהחברות. משיכות תמוהות ביצעו גם האחים עצמם. במשך 11 החודשים שקדמו לפירוק משך יואב הורביץ 152 אלף דולר מעל למשכורות ששולמו לו, והכספים הושקעו בבניית ביתו בכפר ורבורג. יונתן הורביץ הסתפק במשיכת 90 אלף דולר מעל המשכורות ששולמו לו, והמפרק מזכיר למי ששכח כי בתקופה שבה מדובר היתה הקבוצה במצב של עודף התחייבויות ניכר, בדרך לפשיטת רגל.

האב, יגאל הורביץ, משתלב בפרק הבינלאומי בסיפור. בניו לא הסתפקו בעסקי אוויר בארץ, והחליטו להשקיע, בין השאר, גם בחוות חקלאיות בקליפורניה. עסקים אלו נשלטו על־ידי חברת „לוטס", ששלטה בחברה אמריקנית שרשומה בקליפורניה. כשותפות הוו היה מעורב גם צבי אלפלג. השותף האמריקני של האחים הורביץ ואלפלג היה הווארד מרגוליס. ב־84 החליטו הישראלים לפרוש מהשותפות עם מרגוליס ולמכור לו את חלקם בחווה — 50 אחוז, וביוני אותה שנה נחתם הסכם בין הצדדים. אבל מרגוליס לא עמד בהסכם, ולישראלים לא נותרה ברירה אלא להגיש תביעה לבית המשפט. התביעה הכוללת הגיעה ל־10 מיליון דולר, ובתגובה הציע מרגוליס הצעת פשרה — לשלם לישראל 1.3 מיליון דולר. המפרק של האחים הורביץ קיבל מבית המשפט הרשאה לחתום עם מרגוליס על הסכם פשרה בסכום של 1.4 מיליון דולר, שהיה אמור להכניס לקופת הפירוק 650 אלף דולר. אולם קבוצת מרגוליס התנתה את הסכמתה לפשרה הזו גם בחתימתו של יגאל הורביץ, בטענה כי הוא היה מעורב בעסקי בניו וחברותיהם בחו"ל. השר הורביץ התבקש לצרף את חתימתו עוד בנובמבר 87, אבל סירב לחתום. המפרק מדווח כי הוא נפגש עם יגאל הורביץ „וביקש להעמידו על חומרת הנזק שהוא מסב לקופת הפירוק", אבל האב עומד בסירובו לחתום, ובכך מונע מקופת הפירוק לקבל כ־600 אלף דולר. הוא מנמק את סירובו בכך שיש לו עילת תביעה נגד מרגוליס, ובחתימתו הוא ייאלץ לוותר על עילה זו. סירובו של יגאל הורביץ עתיד לעלות בפני בית המשפט.

עו"ד קנטור התחקה במסגרת עבודתו אחרי עקבות האחים הורביץ גם בוונצואלה ואסף חומר מבנקים בחו"ל. הפעילות המסועפת בחו"ל נוהלה באמצעות „חברה לפיתוח כלכלי ה.י.", ואחד הבנקים שבאמצעותו ניהלה החברה את חשבונותיה סירב להעביר חומר למפרק, בטענה כי דרוש לשם כך צו של בית המשפט בניו־יורק. בגלל עלותו הכספית הגבוהה של הצעד הזה, מנסה המפרק להשיג את החומר בדרכים אחרות. התחנה הבאה בסיורו של קנטור היתה פורטוריקו. האחים הורביץ היו שותפים במקום בחווה, עם שני ישראלים אחרים — אבשלום לובין ואהוד רוטמן. החווה צברה הפסדים כבדים, והתמונה שהצטיירה בפני המפרק מתוארת כ„עגומה ביותר": החברה צברה חוב של 20 מיליון דולר, כשמרבית הסכום הועמד על־ידי ארגון שנשלט על־ידי הבנקים החקלאיים בפורטוריקו, בלא שהאחים הורביץ השקיעו ולו אגורה אחת במקום. המפרק נפגש עם שר החקלאות ומנכ"ל בנק חקלאי בפורטוריקו, ומשיחות אלה עלתה מרירות קשה כלפי האחים הורביץ וגורמים ישראלים אחרים שפעלו במקום. הדבר הגיע לידי כך, שממשלת פורטוריקו נאלצה ללוות כספים מגורמים פרטיים, כדי להציל את הבנק החקלאי מהתמוטטות. היקף ההסתבכות הכולל, בעקבות מעורבות הישראלים בפורטוריקו מגיע ל־61 מיליון דולר ועו"ד קנטור מתאר אותו כ„חורבן של ממש", שגרם גם נזק כבד ביותר לממשלת ישראל.

לעלילות בני משפחת הורביץ אין סוף. בטווח הקצר מבקש המפרק להשלים את חקירת מעורבותם בשוק האפור, שהיתה בהיקף גדול מאוד, וגם מערכת החשבונות של החברות עדיין לא הושלמה. בטווח הארוך המפרק מבקש להשלים את מימוש הנכסים של הקבוצה, שעיקרם שטח המחלבות המאוחדות ונכסי חברת „אורדן מבנים". לדבריו, המו"מ למימוש הנכסים מורכב ביותר. בנוסף לכך חוקר כונס הנכסים הרשמי את עסקיהם של האחים ולדו"ח שלו עשויות להיות השלכות על נכסי החברות במסגרת הפירוק.

חובבי הדו"חות ימשיכו בינתיים להמתין לפרק הבא באגדת שושלת הורביץ, והתפתחויות עוד לפנינו.

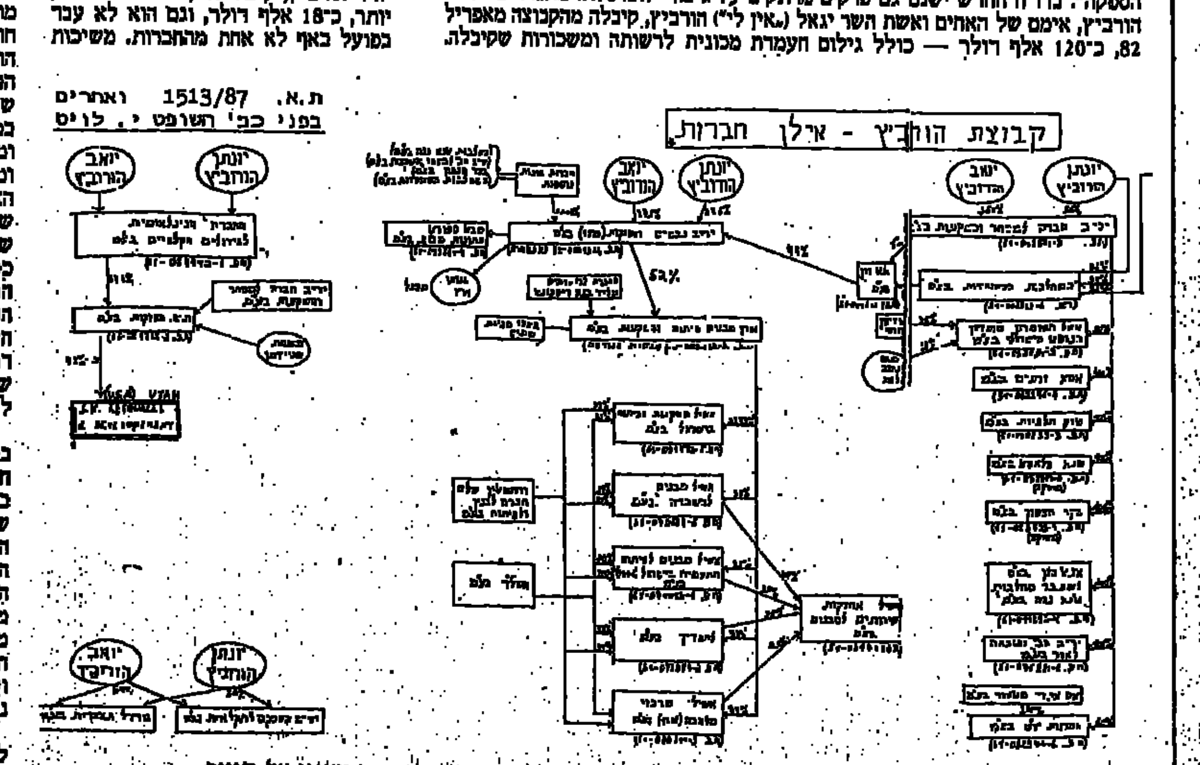

קטע מאילן־החברות של הורביץ: גם „כור" ו„כלל" לא היו מתביישים במה שהאחים הציגו על הנייר

מדיניות וחברה

אתמול בגני התערוכה: בן־גוריון (צילום: מאיר פרטוש)

40 שנה ב־50 ביתנים

למעלה מ־50 מבנים ענקיים מעבירים את הנשמה של כל אירוע וכל דבר ערכי שהתרחש ב־40 שנות קיומנו — מבטיחים מארגני תערוכת ה־40 שתיפתח ביום ה' בגני התערוכה בתל־אביב

ורד לוי

תערוכת ה־40 למדינת ישראל נפתחה ביום חמישי בגני התערוכה בתל־אביב. במבצע היערכות חסר תקדים בהיקפו מונחת בימים אלה התשתית להקמתם של למעלה מ־50 מבנים וביתנים ענקיים שיפעלו בתערוכה. מארגני התערוכה, המנכ"ל, תא"ל יעקב אבן, המנהל האמנותי, עמי שביט, והמנהל הארגוני, יצחק שלו, מבטיחים לבאים חוויה בלתי נשכחת, שכן התערוכה מעבירה לדבריהם את „הנשמה של כל אירוע וכל דבר ערכי שהתרחש אצלינו במהלך 40 שנות קיומנו".

4 מיליון ש"ח — וזו התקציב שהקצתה ממשלת ישראל להקמת התערוכה. כ־3 מיליון ש"ח נוספים שיכניסו כרטיסי הבאים נלקחים אף הם לתחשיב הכללי ובסך הכל מעריכים המארגנים את ההוצאה בכ־7 מיליון ש"ח. הביתנים ממומנים רובם ככולם על־ידי המציגים עצמם. להוציא את משרדי האוצר, הכלכלה, המדע והחוץ, לוקחים חלק בתערוכה כל משרדי הממשלה וכן ההסתדרות, הקרן הקיימת לישראל, הסוכנות היהודית, וגופים רבים נוספים.

ביתן בנוסח „היו זמנים" יקביל את פני הנכנסים ויציע להם להתארח בבית־קפה מעוצב בסגנון שנות ה־40. מסביב — גימנסיה הרצליה, בנק אנגלו־פלשתינה וקיוסקים מראשית שנות היישוב. בכיכר מוגרבי „של פעם" יופיעו מופעים על־ידי זמרים ושחקנים שנהגו להופיע גם בעבר הרחוק, ולהשלמת התחושה האותנטית מבטיחים גם מטעמים עם טעם של פעם בתפריט של בית־הקפה.

בביתן שנושא את השם „בית התפוצות + דיג'יטל" יעמדו לרשות הבאים מחשבים שבאמצעותם ניתן יהיה לאתר מקורות ושורשים של שמות משפחה יהודיים. מי שירצה לחקור מעט על עברו, ישאל את המחשב מאין בא שמו ויקבל, תמורת 1 ש"ח, את התשובה על גבי תדפיס אותו יוכל לקחת הביתה.

„מגלומניה"

הממשלה מבזבזת את כספי הציבור כדי שתוכל לטפוח על שכם עצמה — טוען מנכ"ל מוזיאון ישראל

ד"ר מרטין וייל, מנכ"ל מוזיאון ישראל, תקף אתמול בחריפות את קיומה של תערוכת ה־40 במתכונתה הנוכחית ובעיקר את ההוצאות הכספיות הגדולות לה.

במכתב ששיגר ד"ר וייל אל שר־החינוך יצחק נבון ואל יעקב אגמון, מנכ"ל מטה חגיגות ה־40, הוא מכנה את התערוכה אירוע מגלומני שנועד לאפשר למשרדי ממשלה ורשויות שונות לטפוח על שכם עצמן. וייל גם חולק על הצגת הסכום — 4 מיליון ש"ח כהוצאה הכללית. לטענתו, מתחשיב נכון, שכלולים בו הסכומים אשר ישקיע כל משרד לאורך הביתן שלו, עולה סכום התקציב ל־20 מיליון ש"ח שהם, כמובן, כספי הציבור.

„האם הציבור לא היה מעדיף [illegible]

מנכ"ל של תא"ל יעקב אבן, מנכ"ל תערוכת ה־40 [illegible]

„מוזיאון הקולות" הוא ללא ספק אחת הנקודות האטרקטיביות בתערוכה — עשרות מזרנים פרושים על רצפה של אולם ענקי ומזמינים את הבאים להשתרע בנחיות רבה ולהאזין במשך 20 דקות לצלילים וקולות שנחרטו בזכרון ההיסטורי הלאומי של מדינת ישראל.

הכרזת המדינה בגודל טבעי

בדרך אל משעול העצמאות וביתן המגילה יוכלו העוברים ושבים לרשום ולצייר כאוות נפשם על „קיר הגראפיטי" — קיר שינוע מסך בד לבן אשר יוצר במיוחד למטרה זו. לאחר התוודעות ויזואלית ואור־קולית עם מגילת העצמאות יפגשו הבאים בשחזור מרשים של טקס הכרזת המדינה. דוד בן־גוריון בגודל טבעי, משה שרת, לוי אשכול, כולם ימצאו שם יושבים על כסאותיהם, פיותיהם נעים ומדברים ממש כאילו היו נוכחים באירוע. איך הפתרונות למארגנים.

נקודות מעניינות נוספות — „המעברה" באיזור הביתן של משרד־השיכון־והבינוי. באוהלים ופחונים יתגוררו במשך כל ימי התערוכה צעירים ומשפחות ילדים שעם הגעתם ארצה חיו במעברות. דיירי המעברה הזמניים ישנו במקום, יבשלו על פרימוס וישחזרו את אורח חייהם דאז במידה רבה של אותנטיות.

ביתנים אחרים המרשימים בגודלם ובעיצובם הם ביתן ההסתדרות, ביתן ערביי ישראל, שיציג אור־קולית יום בחיי הערבים, הדרוזים והצ'רקסים בישראל, ביתן התחבורה, ביתן צה"ל ועוד.

על־פי הערכת המארגנים והמפיקים צפויים לבקר בתערוכת ה־40 בין 400 ל־700 אלף איש. כ־1000 איש ואשה יתפעלו מדי יום את הקומפלקס הענקי הזה ומספרם הכולל של העובדים ונותני השירותים סביב התערוכה מגיע לכ־2000.

תערוכת ה־40 תהיה פתוחה לקהל הרחב בין ה־9 ביוני וה־2 ביולי בכל יום מ־16.00 עד 23.00 בערב. בימים שני וחמישי מ־11.00 בבוקר עד 23.00 בערב ובשבתות ממועד צאת השבת ועד חצות.

מחיר כרטיס למבוגר 10 ש"ח לילדים וחיילים — 7 ש"ח, לקבוצות מאורגנות — 5 ש"ח ליחיד.

שש שנים למלחמת של"ג

תעלומת הגאות בבורסה

על השאלה, כיצד לפענח את תעלומת הגאות ללא־תקדים במניות בישראל בימי מלחמת לבנון, ניתנה גם תשובה המסתמכת על עובדות. יום המסחר האחרון לפני תחילת המלחמה היה ה־23 ביוני 82. המשבר הגדול בשוק המניות התל־אביבי פרץ ב־20 בינואר 1983. בין שני התאריכים האלה שררה הגאות ללא־תקדים במניות, המשתקפת בשינויים חלו בשעריהן:

מדד	3.6.82	19.1.83
כללי	158.1	413.6
ללא בנקים	187.3	565.7
בנקים מסחריים	142.4	325.1

גאות זו התפתחה למרות „היום השחור" בשוק המניות ב־6.6.82, יום המסחר הראשון אחרי תחילת המלחמה בלבנון. ביום ההוא נרשמו בשוק המניות 219 „מוכרים בלבד" ו־65 שערים ירדו „מעל 5%". מדד המניות הכללי ירד אז ב־2.22%, הכללי ללא בנקים ב־5.09% וערך השוק של הבנקים המסחריים ירד ב־0.24%.

תחילת מלחמת לבנון לא הביאה לסגירת הבורסה אפילו ליום אחד, אבל היטל „שלום הגליל", בשיעור של 2 אחוזים על תמורת המכירות של ניירות־ערך, הביא לסגירת הבורסה במשך שלושה ימים רצופים (14־17 ביוני 82') „על מנת לאפשר לחברי הבורסה להתארגן לגביית ההיטל".

בעקבות הטלת ההיטל הצטמצמו זמנית מחזורי המסחר, בכ־30% במניות הבנקאיות ובכ־40% במניות האחרות. רבים חשבו אז כי מדדי השערים של כל המניות ירדו. אולם גם באותו חודש, יוני 82, בו החלה המלחמה בלבנון, לא ירד ערך השוק של המניות הבנקאיות אלא עלה אף מעל השיעור של עליית מדד המחירים לצרכן. כלומר, המניות הבנקאיות עלו לא רק נומינאלית אלא גם ריאלית, בעקבות ויסות שעריהן ושינוי במדיניות האוצר.

על שוק המניות התל־אביבי נאמר שהוא תלוי יותר בהנפקות חדשות של הבנקים המסחריים, מכפי ששוק ההנפקות תלוי בשערי המניות הקיימות.

בחודשים הראשונים של 1982 נמנע מהבנקים להנפיק מניות חדשות בשל מגבלות שהוטלו ע"י שר האוצר. אך ביוני 82, בו החלה המלחמה, פורסם תשקיף של בנק דיסקונט לגיוס 360 מיליון שקל „בדרך של זכויות". זה היה התשקיף הראשון של בנק מסחרי שפורסם בשנת 1982.

בחודשים הראשונים של המלחמה הגיע גיוס ההון בבורסה לשיאו. חלו שינויים גדולים במדיניות האוצר והבנקים המסחריים התגברו על המכשולים בדרך לשוק ההנפקות. מספר ההנפקות של הבנקים המסחריים עלה ב־1982 ובאמצעותן הצליחו לגייס כמחצית מכל סכום ההון שגוייס בבורסה באותה שנה — יותר מ־12 מיליארד שקל. לשם השוואה, כל גיוס ההון בבורסה בחמשת החודשים הראשונים של 82 הסתכם ב־2 מיליארד בלבד.

במידה שהבנקים המסחריים הצליחו להגדיל את הונם על־ידי הנפקת מניות חרשות, כן התחזק כוח ה„ויסות" שלהם. למרוד גם ספקולאנטים, אשר „ויסתו" מניות לא־בנקאיות עד שפג כוח הוויסות שלהם בינואר 83.

באיזו מידה גדולים היו השינויים במדד המניות ובמדד המחירים לצרכן בכל אחד מהחודשים הראשונים למלחמה בלבנון, ניתן ללמוד מהלוח שלהלן (השינויים באחוזים לעומת החודש הקודם):

חודש	מדד מניות כללי	ללא בנקים	בנקים מסחריים	מדד המחירים לצרכן
יוני 82	5.92	1.52	8.99	6.0
יולי 82	12.03	12.76	11.52	9.2
אוגוסט 82	22.24	33.54	14.15	7.9
ספטמבר 82	13.47	15.60	11.68	7.6
אוקטובר 82	16.50	21.66	11.17	8.4
נובמבר 82	14.08	18.04	9.64	6.5
דצמבר 82	14.62	16.30	12.60	5.5
ינואר 83	-9.7	-20.80	5.9	8.5

בחודשים הבאים הוסיפו הבנקים המסחריים לווסת את מניותיהם — עד ה־6 באוקטובר 1983, יום השנה ה־10 למלחמת יום הכיפורים.

אלחנן הורוביץ

משק עולמי

יוסטון, נפילה כואבת

כאשר מחירי הנפט הרקיעו שחקים, בסוף שנות ה־70 וראשית שנות ה־80, בנו הקבלנים של יוסטון טקסאס דירות, ואיכלסו אותן, בקצב מסחרר. אנשים מכל רחבי ארה"ב נהרו אל העיר ועטו על מקומות העבודה שהציעו חברות הנפט המשגשגות. הצפיפות ברחובות יוסטון היתה ללא נשוא, שיעור האבטלה היה מבוטל ומחירי הדירות — בשחקים.

כיום, לאחר שהנפט חזר אל הקרקע, ועימו גם המשק של יוסטון, רבים מבתי המגורים בעיר נידונים להריסה, מחוסר דיירים. „למעשה, מה שמפרקים כאן היא הגאות", אומר פאטריק מקנור, מומחה לנכסי דלא ניידי ועורך הירחון „יוסטון ריל אסטייט טרנדס". יש אומנם עודף בכל סוגי הבניינים, אך בתי הדירות הם הראשונים הנידונים להריסה מאסיבית.

לדברי מקנור, התופעה החלה ב־1986 ואשתקד צברה תאוצה. כיום הורסים בתי־דירות ריקים בקצב של 5,000 יחידות דיור משנה, משום שבעליהם של גושי בניינים ריקים למחצה מוצאים שזול יותר להיפטר מהן מאשר להחזיקם פתוחים.

„קשה להאמין, אך בעיר הרביעית בגודלה בארה"ב חסר האיזון בין היצע וביקוש עודנו חמור", אומר מקנור. התפוסה ירדה מן השיעור המרהים של 99.5 אחוז ב־1981 לממוצע של 75 אחוזים. בגושי בניינים רבים רק כ־35־30 אחוז מן הדירות ישנם דיירים. כיום קשה להאמין שפעם היה קשה למצוא דירה ביוסטון.

העודף הנוכחי בדירות נובע מבניית־יתר ומירידה גדולה במספר התושבים. בימי גאות הנפט נתפסו קבלני הבנייה לגל האופטימיות שהציף את יוסטון. מומחים לתעשיית הנפט ניבאו, כי מחירי הנפט עשויים להגיע ל־100 דולר לחבית, כי נראה שהביקוש עולה בהתמדה על כמות הנפט המצויה בעולם. תחזיות אלה הניעו מוסדות פיננסיים להעניק [illegible] אשראי לתוכניות בנייה שיספקו את [illegible] הארוכים של הממתינים לדירות. היה מחסור בדירות, לא בדיירים.

בין השנים 1976 ל־1985 הוכפל מספר הדירות בעיר מ־202,000 ל־410,000. אך כאשר מחירי הדלק החלו לרדת, בשנות ה־80, הוחל בפיטורים בענפים הקשורים לנפט. לדברי המועצה לפיתוח כלכלי של יוסטון, מאז 1982 אבדו 200 אלף מקומות עבודה בעיר ונותרו בה כ־365 אלף בלבד, וכאשר הבריות לא מצאו עבודה, הם עברו למקומות אחרים.

המשיכו לבנות ונכנסו לצרות

„אין כאן עוד אנשים בה רבים כמו שהיו בזמנים הטובים", אומר רון רויקל, סגן־נשיא של חברת „אולשאן" להריסת בניינים, אחת הפירמות המעטות שהרוויחו מההרקה של העיר. אך לדברי מקנור, הקבלנים הסתבכו בצרות של ממש כאשר לעוד מחירי הנפט התחילו לרדת — הם המשיכו לבנות. „הם המשיכו, משום שהיו להם פרוייקטים גדולים שצריך היה לקיימם, וגם משום שכל אחד מהם חשב שהפרוייקט הקטן שלו לא ישפיע על השוק".

מצב נכסי הדלא ניידי החל להחמיר כאשר ירדו שיעורי התפוסה ושכר הדירה. דירות באיכות המעולה ביותר, שהושכרו ב־70 דולרים למ"ר, מושכרות כיום ב־3.60 דולרים למ"ר. דירה בשטח 83 מ"ר, עם כל [illegible] המודרני, עולה 300 דולר בחודש או [illegible] כדי להיות רווחית עליה להכניס [illegible] שכר דירה של לפחות 525 דולר [illegible] בתנאים אלה מתקשים בעלי הבתים [illegible] מעמד.

ביה פראנקס

סיפוח ללא אזרחות

גירוש במסכות מלאה

מובארק עוואד נפל למסגרת תקנות הכניסה שאחד הסעיפים בהם קובע: יראו אדם כמי שהשתקע במדינה מחוץ לישראל אם נתקיים בו אחד מאלה:

1) הוא שהה מחוץ לישראל תקופה של שבע שנים לפחות.

2) הוא קיבל רשיון לישיבת קבע באותה מדינה.

3) הוא קיבל את האזרחות של אותה מדינה בדרך של התאזרחות.

מובארק עוואד רכש בארה"ב אזרחות אמריקנית ושוב אינו יושב קבע בישראל. „מציאות חדשה זו מגלה", קבעו השופטים, „כי עוואד עקר עצמו מהמדינה. ונטע עצמו בארצות־הברית. מרכז חייו שוב אינה המדינה, אלא ארצות־הברית. בהתנהגותו גילה מובארק עוואד את רצונו לנתק את קשר ישיבת הקבע שלו עם המדינה וליצור קשר חדש ואמיץ — ישיבת קבע בתחילה ואזרחות בסופה — עם ארצות־הברית. ייתכן ובליבו פנימה שאף לשוב למדינה. אך המבחן המכריע הינה מציאות החיים כפי שהתרחשה הלכה למעשה. על־פי מבחן זה העתיק העותר בשלב מסויים את מרכז חייו לארצות־הברית, ושוב אין לראות בו כמי שיושב קבע בישראל.

„מכאן המסקנה הבלתי־נמנעת: מובארק עוואד אינו נמצא במדינה כדין, שכן הוא נמצא בה בלא רשיון ישיבה. מה גם שנכנס לארץ על בסיס תעודותיו האמריקניות."

השופטים מצאו, כי ביסוד שיקול דעתו של שר־הפנים עומדת ההכרה, כי פעילותו של מובארק עוואד פוגעת בביטחון ובסדר הציבורי, שכן הוא פעל פועל בגלוי ובאופן אינטנסיבי נגד שליטתה של ישראל ביהודה, שומרון וחבל עזה. „אין לנו צורך להכריע במחלוקת העובדתית שנפלה בין הצדדים בעניין זה, שכן גם על־פי גרסת המערער עצמו, הוא פועל נגד שליטתה של ישראל ביהודה, שומרון וחבל עזה. איננו רואים כל אי־דיוקות בעמדה של שר־הפנים, הגורסת כי מי שאינו אזרח ישראל, והמצוי בה שלא כדין, והפועל כנגד האינטרסים של המדינה מן הראוי הוא לגרשו מישראל" — קבעו השופטים ופסקו כי „החלטת המשיב לגרש את העותר נעשתה במסגרת סמכותו על־פי חוק הכניסה, ולא מצאנו כי היא נגועה באי־חוקיות המביאה לביטולה."

(סוף מעמוד 6)

שנת האפס

שקל נקוב

אם לשפוט את דו"ח בנק ישראל לשנת 1987 שהוגש לממשלה ולכנסת על־ידי הנגיד פרופ' מיכאל ברונו על־פי תגובת התקשורת, ניתן להקיש מכך שהדו"ח הזה לא מעניין כמעט אף אחד. בטלוויזיה הקדישו לו שלושים שניות, בקול ישראל עשר דקות ובעיתונים הסתפקו בדיווח קצר ויבש. יש לכך הצדקה מסויימת: כיוון ששנת 87 סוכמה כבר בהזדמנויות שונות ורוב האינדיקטורים העיקריים של אותה שנה היו בעצם ידועים ולא היה בהם שום דבר חדש או מפתיע.

עם זאת ריכוז הנתונים, הלוחות, הטבלאות והגראפים יוצר איכות חדשה, הראויה להתייחסות. לא רק כדי להבין מה היתה 87 ברצף השנים האחרונות מבחינה כלכלית למשק, אלא בעיקר כדי להבין מה קורה לנו השנה, ב־88, ומה שחשוב יותר — מה הצפוי לעתיד, ל־89 ולשנים הבאות אחריה.

לא מקרה הוא שמחברי הדו"ח מתחילים את סיכומה של 87 בשנת 85. נקודת המוצא שלהם, והיא נכונה ללא ספק, היא שתוצאות 87 הם קודם כל תוצאה של המדיניות שהופעלה ביולי 85 על־ידי ממשלת האחדות הלאומית בראשות שמעון פרס. הכוונה, כמובן, לתכנית הידועה כתכנית הכלכלית החדשה, אבל שמה המדוייק היא „התכנית לייצוב המשק".

ההישגים העיקריים, כפי שמונה אותם הדו"ח: גידול של כ־7% בתוצר העסקי, לאחר עלייה של 5% בשנתיים הקודמות. התפתחות זו התבטאה בגידול רב של הפריון (10% בשלוש שנים) והתעסוקה, ובירידת שיעור האבטלה. הצריכה הציבורית עלתה רק במעט (2% מהתוצר), ואילו הצריכה הפרטית עלתה בשיעור ניכר והביקושים המקומיים הגיעו כמעט ל־7% ויחד עם הגידול בפריון ובכושר הייצור של הסקטור העסקי היו הגורמים העיקריים לעליית התוצר העסקי. בהזדמנות אחרת הצביע נגיד בנק ישראל על הורדת האינפלציה כגורם מרכזי היכול להסביר את הגידול בתפוקה. במקום לעסוק בפיננסים ובמפלטי־מס, פעולות שהן הכרחיות באינפלציה מהירה, התפנו סוף־סוף מנהלי המפעלים לטפל בענייני הייצור.

יו"ר הנהלת בנק הפועלים, עמירם סיוון, אמר בפגישה עם כתבים כלכליים בתל־אביב יום לפני פירסום הדו"ח, כי שנת 88 לא תהיה כמו 87. לדבריו, זאת תהיה שנת האפס — אפס גידול בתפוקה ואפס גידול בתוצר. נגיד בנק ישראל לא יכול היה להתעלם מדברים אלה ולמרות שהתייחס אליהם בהסתייגות מסויימת, לא שלל אותם על הסף. לדבריו, ההערכה של סיוון מוגזמת. מוגזמת אולי, אבל די מדוייקת. אפילו ברונו עצמו, במסיבת העיתונאים בבית אגרון בירושלים, דיבר על הרפיון שאחז בקברניטי המשק וקרא להסכמה חברתית, לשם המשך תהליך ההבראה והורדה נוספת של קצב האינפלציה.

שדה המוקשים של תקציב הביטחון

אבל נגיד בנק ישראל יודע שדבריו היו בבחינת כתיבה על קרח ביום שרב. בהזדמנות אחרת, פחות פומבית, העריך שהסיכוי להגיע להסדר כולל (ממשלה, מעסיקים והסתדרות) קלוש, בגלל שאנחנו בעיצומה של מערכת הבחירות. למעשה השלימו הכל, כולל ראשי בנק ישראל, עם מה שעמירם סיוון אמר במפורש — 1988 היא שנה אבודה. אולי מעט מהתנופה של 87 תתגלגל גם לעברה, אבל כמו אותו גל גדול השוטף לעבר החוף, כאשר הוא מגיע לשפת המים לא נותר ממנו הרבה, פרט ללחש קל ואדווה רפה. הרפיון בפעילות הכלכלית, עליו הצביעו כולם (סקר החברות של בנק ישראל, סקר הציפיות של התעשיינים וכלכלני בנק הפועלים), זוכה לאישור גם מהשטח וגם מהשטחים. לאינתיפאדה השפעה שולית של ממש על התוצר הישראלי הכולל אבל יש לה השפעה מכרעת על כמה ענפים, הן בצד הצריכה והן בצד הייצור, וראו רק מה קרה לענף הטקסטיל.

כמידה רבה של צדק קובעים מחברי דו"ח בנק ישראל, כי „צמיחה שניתן להתמיד בה בטווח הארוך נשענת על גידול נמשך של הפריון והרווחיות בסקטור העסקי, ומחייבת גם גידול בהשקעות. זה מחייב (אם לא רוצים להגדיל את החוב החיצוני) פינוי מקורות באמצעות ירידת משקל הצריכה בתוצר". עד כאן הכל טוב ויפה. מכאן מתחילות הבעיות ומתחילים הוויכוחים.

כך, למשל, הצריכה הציבורית. אחרי השחיטה הגדולה שבוצעה בשנים האחרונות בתקציבי החינוך, הבריאות והרווחה, והעברת נטל גדל והולך של מימון הוצאות החינוך והבריאות לעבר כיסיהם של האזרחים, ספק אם ניתן יהיה להשיג תמיכה נוספת להמשך מגמה זאת. במיוחד, אם מביאים בחשבון שמבחינת ההוצאה לנפש ירדה ההוצאה בסעיפים אלה כמונחים ריאליים לרמה של תחילת שנות ה־70. ודאי שערב בחירות עניין זה לא בא בחשבון. הדרך השנייה, ולעניות דעתי גם הנכונה יותר — הקטנת חלקו של כוח העבודה בסקטור המתוקצב — היא תהליך ממושך, היכול להניב פרי ואם לא רוצים ליצור אבטלה המונית בטווח הקצר רק בתום העשור הבא, כלומר בסופה של המאה העשרים, ורק אם הסקטור העסקי יהיה יותר מושך לעובדים מהסקטור הציבורי.

נותר, איפוא, רק מקור תקציבי ציבורי אחר להעברת מקורות לצמיחה — תקציב הביטחון. כאן אנחנו נכנסים לשדה מוקשים אמיתי. כלכלני בנק ישראל נמנעים מכניסה לשדה זה, משום שהוא מוגדר כעניין פוליטי. אני חייב להודות שמעולם לא הבנתי את ההפרדה המוזרה הזאת בין כלכלה לפוליטיקה. כל החלטה פוליטית יש לה השלכות כלכליות וכל החלטה כלכלית יש לה השפעה על הפוליטיקה, ולכן להפרדה הזאת אין שום ביסוס או הצדקה. מכל מקום, מי שמבקש לפנות מקורות חדשים מפעילות הסקטור הציבורי, חייב להצביע עליהם. מדיניות שונה של ממשלת ישראל בתחום מדיניות החוץ והביטחון — הליכה להסדרים כוללים באיזור, תוך השתלבות במדיניות של ההפשרה בין המעצמות (בנוסח זה או אחר, שולץ או ועידה בינלאומית), התייחסות בוגרת וריאלית לבעיית שליטתנו במיליון וחצי פלשתינים המסרבים לקבל על עצמם את המשך הכיבוש — הם תנאי הכרחי, גם אם לא מספיק להשגת מטרה זו של מציאת מקורות חדשים להמשך הצמיחה.

בנק ישראל אשם בעליית הריבית

גם ביחס למקור השני — הצריכה הפרטית, עליו מצביע דו"ח בנק ישראל, להשגת אמצעים להרחבת ההשקעות להמשך תהליך הצמיחה, אין הבנק המרכזי מצביע כיצד ניתן לעשות זאת. וגם כאן, אין זה מקרה. למרות שהדו"ח השנה עשיר בנתונים, בניתוחים ובמידע רחב, מקיף ורציני, הוא סובל, כמו תמיד, מאותה מחלה. הוא מסרב להכניס את עצמו למחלוקות ציבוריות ולכן נמנע מלהצביע על דרך, על הכיצד, ומסתפק רק בקביעת המה, ללא האיך. חלק מהעניין נובע מכשלונו של בנק ישראל בתחום מדיניות הריבית. כך, למשל, בציטטה שהבאתי למעלה, מציין הדו"ח כי רווחיות הסקטור העסקי היא תנאי חשוב לגידול במקורות העומדים לרשותו לשם המשך ההשקעות. אולם בתנאים ששררו במשק הישראלי ב־87, הריבית השקלית לסוגיה לא רק שלא ירדה, כפי שהבטיח בנק ישראל שוב ושוב, אלא עלתה, ואפילו מחברי הדו"ח לא יכלו שלא לציין זאת. וכך הם כתבו: „... ועליית הריבית הריאלית — מן השיעור הגבוה למדי, שאליו הגיעה בשנים האחרונות". הריבית הריאלית על החח"ד הגיעה ל־39%, לעומת 31% ב־86, והריבית הריאלית הממוצעת לאשראי לזמן קצר הגיעה ל־20%! לעומת 7% „בלבד" ב־86.

גם בסעיף אחר, המכונה בלשון סגי נהור „הרפורמה במס", כלומר הקטנת נטל המס על בעלי ההכנסות הגבוהות וההכנסות שלא משכר, תמך בנק ישראל באוצר. אי־אפשר להתעלם מכך שמדיניות זו, יחד עם ביטול מהיר ורחב מדי של הפיקוח על המחירים, הובילו את העלייה הגדולה של הצריכה הפרטית ב־87 (8%). אם רוצים להקטין את הצריכה הפרטית ולהגדיל את החיסכון הפרטי, צריך לפעול, אם לא הפוך, לפחות לא כמו ב־87 וב־88. בנק ישראל העדיף להתחמק מהתייחסות של ממש לסוגיה זו, כמו בשאלה השנייה החשובה לא פחות, של ההוצאה הציבורית. וכאן כנראה קבור הכלב, לפחות אחד ואולי גם יותר.

לוי מורב

חדשות המשק

יו"ר מכון היצוא

התקפה על לשכות המסחר

לא נוכל להיות מדינה של סוחרים, ואם רוצים להגיע לעצמאות כלכלית, צריך להחליף יבוא בתעשיית יצוא — אומר גד פרופר, יו"ר מכון היצוא. לפרופר, שנכנס לתפקידו בסוף 87, ביקורת קשה על פעילותן של לשכות המסחר.

„לישראל יש בעיה עם נשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן, ועם נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, יהושע מאור — שניהם מתהדרים בנוצות שהם מייצגים את היצואנים, אבל הם מיטיבים רק את מצב הסוחרים, כלומר דואגים להקלות על היבוא", אומר פרופר. לדבריו, על ישראל לתת הגנה מינימאלית לשוק המקומי, ואילו גילרמן ומאור מדברים בעד יבוא מהמזרח הרחוק. „רוב חברי לשכת המסחר ישראל־אמריקה הם יבואנים, וזה עומד בראש דאגותיה של הלשכה. גם מאור עצמו הוא יבואן — נשיא י.ב.מ ישראל", אומר יו"ר מכון היצוא, ומוסיף כי הביקורת הזאת נאמרת במסגרת הידידות שלו עם שני האישים האלה.

פרופר אומר, כי הוא תומך בהעברת מרכז הכובד בתמיכה ביצוא ממשרד התעשייה והמסחר למכון היצוא, אבל הבעיה היא שהמכון נהנה מתקציבי התמ"ס, אבל איננו מוסד ממשלתי. הוא מותח ביקורת על התמעטות התמיכה ביצוא בשנים האחרונות. לדבריו, לפני כחמש שנים היו הרבה יותר קרנות סיוע מאשר כיום, ומה שנותר הוא „קצת ביטוח שער, קרן לקידום השיווק בחו"ל ועוד קרן הלוואות ב„סיבסוד" של ריבית בשיעור „ליבור+2 אחוזים". וכזה, אומר יו"ר מכון היצוא, אנחנו צריכים להתחרות בחברות בחו"ל, המקבלות הלוואות בתנאים דומים או משופרים.

לדבריו, בהעדר תיקון של שער החליפין, צריך לבוא סיוע על־ידי הגדלת התמורה בשקלים ליצואן. הוזלת עלות העבודה יכולה להעשות על־ידי הקטנת המיסוי, ביטוח לאומי, ארנונות, מכסים על חומרי גלם ואמצעים אחרים, והממשלה צריכה לקבוע את היעדים. הוא מזכיר, כי מכון היצוא הציג לתמ"ס תוכנית, לפיה תקציב המדינה 2 פרומיל מתמורת היצוא הישראלי למכון היצוא, וכך ניתן יהיה להגדיל את תקציב המכון מ־6 מיליון ל־20־15 מיליון דולר, כדי לקדם את עידוד היצוא.

אודי נחשון

קשיים ביצוא לצבא ארה"ב

על־פי תיקון שהוכנס בחוק התקצבות האמריקני, לא רשאי הפנטגון לרכוש מוצרים שיש בהם מרכיב יבוא לארה"ב של טקסטיל וסיבים סינטטיים בציוד אישי, ובעקבות התמורה זו התעוררו קשיים בהשתתפותן של חברות ישראליות במיכרזים של הצבא האמריקני. נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, יהושע מאור, פנה לשר התעשייה והמסחר שרון בבקשה להעלות את הבעיה שנוצרה עם הכנסת התיקון הזה במסגרת דיוני הוועדה המעורבת ישראל־ארה"ב, שתתכנס השבוע.

התיקון בחוק האמריקני פוגע במוצרי ביטחון בעלי מרכיב של טקסטיל, כמו אוהלים, אפודות מגן, קסדות, רשתות הסוואה ותחמושות. מאור טוען, כי התיקון כבר חסם את השתתפותה של חברה ישראלית במיכרזים לאספקת כובעי שריון.

א.נ.

בתק"ם הולכים על תיירות פנים

ענף התיירות בתנועה הקיבוצית המאוחדת נמצא בעיצומו של תהליך הרחבה, למרות המשבר הפוקד כיום את הענף, והוא תופס מקום נכבד, לצד החקלאות והתעשייה, בעשרות קיבוצים, ממעיין ברוך שבצפון ועד אילות שלחוף מפרץ אילת — מסר מנחם גלעד, מרכז ועדת המשק והכספים של תק"ם.

לדבריו, צפוי עתיד גדול לענף זה. הוא ציין, כי חלק ניכר מהפרוייקטים החדשים מכוון לתיירות־פנים. הפעילויות השונות והאתרים לפרוייקטים נבחרו לאחר סקר מקיף ובאים להשיב במשולב על השינוי הגדול שחל בנוהגי הנופש והבילוי של אזרחי ישראל ועל צרכי תיירות עממית, הן מאירופה והן מארה"ב:

תוכנית „סובב כנרת" מורחבת — התניונים בעין־גב וכהאון ייהפכו לכפרי נופש.

ויוטבתה — חניון יעלים שמול יוטבתה ייהפך לכפר נופש מודרני.

בחוף קליה — פארק מים ומגלשות, בריכות גלים ודרכי גישה מוצלות לים; בשלב ב' — הקמת כפר נופש.

חיים מרגלית

תובעים להוזיל הבשר המיובא

מועדון יצרני מוצרי בשר בישראל, המאגד את עשרת מפעלי הבשר הגדולים, תובע ממשרד התעשייה והמסחר להוזיל את הבשר המיובא על־ידי מינהל הסחר הממשלתי.

לדברי רפי נאמן, מנכ"ל מפעל „טיב" בטירת צבי, יו"ר המועדון, מחירי הבשר בחו"ל ירדו וירידה זו אינה מתבטאת במחירי הבשר המיובא על־ידי מינהל הסחר הממשלתי לישראל. אלה נשארו יציבים ואף היו באחרונה כמה עליות במחירים.

יצרני מוצרי הבשר תובעים להוזיל היבוא מתוך רצון שלא להעלות את מחירי מוצריהם.

ח.מ.

„מוסד חינוכי ולא עסק"

בעקבות הפירסום בעיתונות, כי ביה"ס למלונאות „תדמור" בהרצליה צבר הפסדים המגיעים לכ־470 אלף שקל (מהדו"ח השנתי האחרון של המוסד המרכזי למלונאות בישראל עולה, כי רק בשנה האחרונה הסתכמו ההפסדים בכ־186 אלף שקל), אומר מנכ"ל בית הספר, אלקס סופרון, כי „תדמור" הוא „מוסד חינוכי, ולא עסק". בכל מוסד ישנה תקופה של גרעון וחוסר תקציב, בגלל הרחבת הפעולות — אומר אלקס סופרון, המדגיש שבית הספר לא קיבל עדיין את כל הכסף שהושקע בביצוע שיפוצים חיצוניים ופנימיים (בחדרים המשמשים לתלמידים ולתיירים המתאכסנים ב„תדמור", שהוא גם מלון).

אשר להפסדים, מנכ"ל „תדמור" אומר שהוא אופטימי, כי המצב היה יותר קשה, הוא בונה על מקורות הכנסה חיצוניים — שכר לימוד של 500 התלמידים שלומדים מלונאות, איכסון תיירים במלון המשופץ וכן ההשתתפות של הגורמים המפעילים את בית הספר.

לדבריו, המצב הכספי של המוסד לא השפיע על היקף הלימודים של בית הספר; להיפך — למרות המצב בענף המלונאות, יש לחץ גדול לכוח אדם (בשל היעדרות עובדים מהשטחים), ורבים הצעירים והצעירות הרוצים ללמוד מלונאות. בביה"ס לומדים את מקצועות הטבחות, הקבלה, מינהל ומסעדנות. ביה"ס למלונאות „תדמור" הוא בבעלות משותפת של משרד התיירות, החברה הממשלתית לתיירות והתאחדות המלונות. האם הם עומדים בהתחייבותם בכיסוי התקציב? בדרך כלל כן, אומר סופרון, אולם לנוכח הצרכים והלחץ הם צריכים לעזור יותר.

יהושע מרקוס

תכנית חירום לחשמל

רק תכנית חירום אפקטיבית ומקיפה להגברת מערך ייצור ואספקת החשמל תמנע שיבושים חמורים באספקה (נזק כבר לתעשייה) בחודשים הקרובים — אמר בסוף השבוע הח"כ אוריאל לין במיפגש עם תעשיינים במועדון מ.י.ל. לדבריו, משרד האנרגיה וחברת החשמל אינם עושים את צעדי החירום הנחוצים ועדיין שקועים בתפישות חיזוי הצריכה של העבר.

לין הצביע במיוחד על כך שבחודש מאי מסתמנת עלייה של 15־12 אחוז בצריכת החשמל לעומת מאי אשתקד. זו התחזקות המגמה של ארבעת החודשים הראשונים של השנה, בהם, להוציא חודש מארס, עלתה צריכת החשמל בכ־12% עד 16%, לעומת עלייה של 10.4% אשתקד.

בחודשי הקיץ, יולי ואוגוסט, עולה צריכת החשמל בכ־14% לעומת הממוצע השנתי. על פי תכנית לין, יש לשפץ בדחיפות תחנות כוח ישנות ולהיכנס להסכמים ישירים עם מספר צרכני חשמל גדולים על תעריפי עומס מיוחדים הנמוכים פי כמה מתעריפי שעות השיא.

ח.מ.

ערך: לוי מורב

מבזקים כלכליים

חידושים עולמיים

■ חידושים בקנה־מידה עולמי יודגמו בימי השדה למיכון חקלאי שמשרד החקלאות עורך השבוע, בימים שלישי ורביעי, בשדות קיבוץ שפיים. בין השאר יודגם תרגן, מרסס ענק בעל היסע עצמי שפותח ונבנה כולו בישראל, כולל הטרקטור המוביל בעל מרכז כובד נמוך, המאפשר איזון המרסס הענק גם בשטחים שיפועיים. כן תוצג מערכת השקיה המתנייעת עצמית ומבוקרת מחשב, המשקה רוחב מינימלי של 100 מטרים — מהפיכה בשיטות ההשקיה מאז הומצאה שיטת ההשקיה בטיפטוף בארץ. האגף למיכון ולטכנולוגיה של משרד החקלאות רשם לזכותו השנה יצוא של יותר ממאה מיליון דולר במיכון חקלאי ומצפים לעלייה גדולה ביצוא כבר בשנה הקרובה; גם למדינות שלישראל אין איתן קשרים דיפלומטיים. (ה.מ.)

ייקור עד 22% במוצרי בנייה

■ מוצרי הבנייה התייקרו בשליש הראשון של 88 בשיעורים שבין 22־10 אחוזים — הודיע מנכ"ל מרכז הקבלנים צבי צילקר למנכ"לי משרדי התמ"ס והשיכון, יורם בליזובסקי ועמוס אונגר. הוא מציין, על סמך פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כי הטיפוף התייקר בכ־15.5 אחוז; מרצפות לריצפה כ־10 אחוזים, מדרגות בטון ביותר מ־21 אחוז, צינורות פלסטיק לאינסטלציה סניטרית בכ־10 אחוזים, ועליהם יש להוסיף מוצרים אחרים, כמו צינורות פלסטיק למערכות חשמל פנימיות וצינורות פלדה. צילקר מבקש את התערבות המנכ"לים, שכן מדד המחירים לצרכן עלה בשליש הראשון של 88 בכ־7 אחוזים בלבד. (ה.מ)

יתרון בשיווק

■ אבני השחזה לתעשיות המתכת והאלקטרוניקה, המיוצרות בקיבוץ שריד שבעמק יזרעאל, משווקות למפעלים רבים בבריה"מ ובמדינות מזרח־אירופה. האבנים, מסוג מעולה, מגיעות לגוש המזרחי באמצעות סוכן גרמני של מפעל „גמל" שבבעלות הקיבוץ. לדברי המנכ"ל גדעון ברשל, ידוע להנהלת המפעל על השימוש הגובר והולך באבנים מתוצרתו במזרח־אירופה ולהערכתו, הביקוש אף יגבר. במדינות אלו אין כמעט מפעלים המייצרים אבני השחזה בטיב מעולה, ולקיבוץ שריד יש יתרון על פני מפעלים אחרים במערב אירופה ובארה"ב בכל הקשור לשיווק לגוש המזרחי. (ה.מ.)

פלסטיק מיובא ב־10 מיליון דולר

■ היבוא של יריעות פלסטיק, המשמשות לייצור חיתולים לתינוקות, הגיע ל־10 מיליון דולר. יבוא זה מיותר וניתן להחליפו בנקל תוך שנה־שנתיים, בייצור מקומי של מוצרים באיכות גבוהה יותר — נמסר לשר התעשייה והמסחר אריאל שרון בביקורו במפעלי הפלסטיקה של קיבוץ גניגר. במפעל הפלסטיק הוקם באחרונה אגף לייצור יריעות פלסטיקה לחיתולים בהשקעה של 1.5 מיליון דולר ומייצרים בו גם יריעות לאריזה ולחקלאות. האגף החדש, הראשון בסוגו בארץ, פועל כבר עתה בתפוקה מלאה, והיקף הייצור הצפוי שלו הוא 4 מיליון דולר בשנה וצפוי כי המפעל ייצא את מוצרי האגף הזה.

כיורים משוריינים

■ „כתר פלסטיק" תייצר במפעלה שבכרמיאל כיורי מטבח ואמבטיה מפלסטיק משוריין. הייצור יחל באוגוסט והוא יופנה ברובו ליצוא. עד כה חתמה „כתר פלסטיק" על חוזים לשיווק הכיורים החדשים בסך 5 מיליון דולר, כולל חוזה עם החברה המובילה בבריטניה לכיורים ומטבחים, „אסטרה קסט". (ה.מ.)

מבט ראשון

ישראלים בניו־יורק

דורית קידר

במוזיאון לאמנות יהודית בברוקלין מוצגת תערוכה גדולה של 40 אמנים (כמספר שנות המדינה) באוצרותה של רביבה רגב ולינדה קונהיים קרמר ממוזיאון ברוקלין בניו־יורק.

היעד הוא להציג את זרמי אמנות הפיסול הקיימים בארץ ועל כן הבחירה בתערוכה היא פלורליסטית. העבודות עצמן נבחרו בקפידה רבה והן עונות על קריטריונים של איכות אחת אחת.

התערוכה בברוקלין תסתיים בסוף יוני ואחר־כך היא תנדוד למוזיאון בס במיאמי, פלורידה, שם היא תוצג עד חודש ספטמבר. בשלב האחרון תוצג התערוכה במוזיאון היהודי באמסטרדם בחודשים פברואר־מארס.

עובדה זו מדברת בעד עצמה. טוב ורצוי שתערוכות ישראליות ינדדו ויפתחו צוהר להיכרות עמוקה יותר עם הנעשה בארץ.

דווקא מסיבה זו יש להצטער על העובדה שהקטלוג המלווה לוקה מאוד בחסר מבחינת הכתובים והביאורים. המבוא של גיל גולדפיין הוא איכותי כמבוא כללי להבנת תולדות הפיסול בארץ ולהסברת מספר בעיות. אולם חסרות הבהרות נלוות אשר תסייענה להיכרות עמוקה יותר עם העבודות.

ברור שאין לנו כל התנגדות לפלורליזם. עם זאת, כאשר מבקר בא לתערוכה זרה, הוא מחפש קווי הנחייה, מספר הבהרות אשר תנחנה אותו הן בתערוכה עצמה והן בקטלוג. הצילומים היפים לא מספקים. אולי לא מאוחר עדיין לתכנן ולהוציא דפי הסברה נוספים שילוו לפחות את שני המוזיאונים הבאים בתור.

אפשר לסווג את עבודות הפיסול למספר כיווני חשיבה, כמו המיתוס והאנטי־מיתוס אצל אמנים כאילן אברבוך, המטפל במוטיב המרגלים ואשכול הגפן והמתרחש במטמורפוזה של המוטיב המסורתי כתוצאה של מצב פוליטי רווי מתחים (הסבר שכזה הוא בלתי נמנע אם רוצים לפתוח שערים לקהל יהודי ולקהל לא יהודי שאינו מכיר מוטיבים ספציפיים ואינו מודע דיו למתחים הסביבתיים המשפיעים על חיי היצירה). בתחום זה אפשר לכלול גם את פסלו של צדוק בן־דוד וההשלכות של החשיבה המיתולוגית ההודית על יצירתו הן משמעותיות ביותר. הדברים אמורים לבטח לגבי יצירה הרמטית וקשה לפיענוח כמו זו של ראובן ברמן (אמן זה נוהג ללוות את תערוכותיו בדפים מסבירים). בתחום זה כדאי היה לטפל בפסלים העוסקים אחר עשייה המאזכרת מיתוס, כמו גם בתכנים שלפעמים הם "מיתיים" (ישראל מושנזון, צדוק בן־דוד), ולפעמים אנטי־מיתיים מובהקים (ביאנקה אשל גרשוני, תרזה גאייר).

תחום עשייה אחר הוא התחום של האמנות הצורנית הצרופה המתמקדת בעיקר בשפה אמנותית טהורה. וכאן אפשר, כמובן, לדון בהבדלים בניואנסים (רוני בן־צבי, דרורה דומיני, בורקובסקי, יחיאל שמי).

אפשר להבדיל בין פיסול המתייחס לחומר קומי ותת־עגמים של התבטאות פיגורטיבית (פנחס כהן־גן, גדעון גכטמן, יגאל תומרקין), לבין פיסול שנוטה יותר להפשטה (פנחס עשת, צבי הקר, יעקב חפץ, יעקב דורצ'ין, יחזקאל ירדני) ולבין פיסול המטפל בבעיות של אסתטיקה והנע בין דיציפלינה רישומית לבין דיציפלינה פיסולית (לידיה זבדצקי).

הרישומים עצמם אינם צריכים להוות מדור נפרד (כך לפחות בקטלוג), אלא דווקא להראות פסל ורישום של אותו אמן על מנת לעקוב אחר חשיבותו וכת בידו וההתאמה או אי־ההתאמה המודעת והלא מודעת בין שני אופני העשייה.

לסיכום — תערוכה מצויינת עקב בחירת העבודות אך הקטלוג לוקה מאוד בחסר.

פסטיבל ישראל

שחרורה של בתואל

יוסי שיפמן

המיבצע המוסיקלי החותם את פסטיבל ישראל הוא מסוג ההחייאה המוזיאונית. החייאה שבעקבותיה החולה יחיה אולי, אבל בהחלט לא ברור איך. המדובר הוא ביצירת הנעורים של מוצרט "בתוליה ליברטה" שזכתה לשם העברי "בתואל המשוחררת".

זו יצירה שההיסטוריה המוסיקלית לא מצאה טעם רב בשימורה של היצירה בפנתאון המפואר של יצירות מוצרט. ועל פי רוב לפני שבאים לערער על שיקוליה האמנותיים של ההיסטוריה, מצריך לחשוב יותר מפעם אחת. נכון לרגע לפני הביצוע, נראה שההיסטוריה צדקה ויצירת נעורים זו מהווה ברובה נסיונות לא בשלים של מלחין צעיר. מספיקים היו בהחלט הבהקים ורמזים מתוך הכלל. מה שיפה להוצאת תקליט אופראי בסגנון "הרגעים הגדולים מתוך..." יפה היה גם ליצירה זו.

האירוע הוא לשוחרי ההרפתקאות המוסיקליות. הסיפור הוא סיפורה של יהודית שערפה את ראשו של הולופרנס צר במצור. שלטון רודני זה, יהודית מתנדבת לביצוע, ויוצאת לעורר את העם הכובש למרוד. אסוציאציות יכולות לרוץ ללא כל בעיות. האופרה בביצוע קונצרטנטי תושר באיטלקית. תרגום יוסר למי שיחפוץ בו. זמרים: כריסטוף הומברגר, מירה זכאי, רובין ויול־קפטסון, ולדימיר דה־קאנך ומקהלת הקיבוץ המאוחד. התזמורת הקאמרית הקיבוצית עם מנצחה ליאור שמבדל, איש ההרפתקאות המוסיקליות.

מוסיקה

מוצרט ב"קאמרית"

יוסי שיפמן

קונות עונת קונצרטים במוצרט לא יכול להיות רע. בשנים האחרונות נוצרו אצל שתי התזמורות התל־אביביות מסורות סיום החוזרות על עצמן מדי שנה. אצל הפילהרמונית סוף העונה מגיש את הצמד מרלמך־מהשה, בתזמורת הקאמרית הישראלית זהו סוף "אילה מוצרט".

ארבעה קונצרטים שרובם ככולם תופינים ומגדנות מוצרטיים העריבים לכל חך. מטעמים סולניים, מקהלתיים ותזמורתיים שיסייעו להפיג את חום הקיץ המתרגש לבוא.

ארבעה מנצחים: יואב תלמי, לב מרקיז, ניקולס קרמר ומרדכי רכטמן ינצחו על תוכנית מוצרט מגוונת שלתוכה משתלבים גם היידן, גלוק ומנדלסון.

בקונצרט הפתיחה, היום יום שני, שלושה מנגני התזמורת יהיו סולנים, דוד בראון בבינור, אלי חפץ בקלרנית ושרון קריזד בבאסט־הורן.

ביום א' שאחריו, עבודת האנסמבל תודיה במרכז העניינים בשרכסטר יגרו את נשפני התזמורת לנגינת הסרנאדות והרגאן פרטיטה.

עוד שנים עשר יום יחלפו, ואז נגנו להתמוגג עם הסימפוניה הארבעים והרקוויאם היפהפה. מירה זכאי לצידם של אורחים וכולם כבר ביקרו כאן, אנה רוסטל, כריסטוף הומברגר ואנדה מורה, שקולה בדרך־כלל גדול בכמה מספרים על אולם רקנאטי. באחרון, יצעד המסנתרך קלוד פרנק וינגן את הק' 456, מיסת ההכתרה תציין את סוף העונה. המקהלה, שלה תפקיד בולט בשני הקונצרטים האחרונים, מגיעה מנורווגיה.

מופע

מבטא כבד

יוסי ואנונו

יושב לו אמרגן ותושבינו מה אני הולך להביא להם עכשיו? איך עוד אפשר להפתיע אותם? יוונים כבר היו פה, הספרדים לא מפסיקים להגיע, ברזיל זו כבר המולדת השנייה שלנו, הפולנים, ההונגרים והרוסים רק מתחילים לגלות את נפלאותיה של ארץ הקודש, מה יהיה? יפנים? לא, זה רחוק מדי. סינים? אין לנו קשרים דיפלומטים איתם.

אולי הודים, תאילנדים, מרוקאים? מה יהיה? כשהוא כמעט מיואש, ידיו אוחזות בשערותיו, אורטו־ט הולך לשלוף את האקדח, נחה אצבעו על הגלובוס המואר, שתי אצבעות מלונדון. זהו זה, צוהל האמרגן, כולו קורן, אירלנד! איך לא חשבו על זה קודם? מרים האמרגן טלפון לחבר ילדות שחי באירלנד והוא מציע: "הקלטוקס פולק". קלטוקס מהו? שואל המארגן. זו יופי של שלישייה עונה החבר וחוץ מזה הם הופיעו בפני הנשיא רייגן והאפיפיור.

והו, מאותה שיחת טלפון ועד הופעת הקלטוקס בחמאם הדרך קצרה. רק מה, החמאם זה בכל זאת משהו תורכי, אוריינטלי והאלה בכלל אירים. אין בעיות אומר היועץ לאמרגן ברגע של הברקה. נהפוך את החמאם לפאב אירי, ניתן בירה חינם (וישראלים אוהבים לקבל דברים חינם), והקהל יבוא על מקטו בשלום.

הקלטוקס, מלאים בכלי נגינה איריים אותנטיים אשכרה, התייצבו על בימת החמאם וניסו ללמד את הנייטיבס איך לשיר שירי בירה ואיך למחוא כפיים ואיך לתפקד גם כשאתה שיכור (אחרי כוס בירה אחת שניתנה חינם). האמת היא שזה לא כל־כך עבר. אלא מה? ארגנו חיזוק של כל מיני יוצאי האי הבריטי והם אכן עזרו. עובדה, הקהל שר. בסוף אפילו עלה לבמה בני אמדורסקי (שהוא, מה שנקרא, מושקע בחמאם) ושר את שיר השיכור שתורגם לעברית. עכשיו רק צריך להכות לתקליט "חולם באירית", או שמא יקראו לו "האשה האירית שאיתי".

אז אם חשקה נפשכם בשירי מלחמה, שיכרות, נשים ושאר מיני נושאים ששרים אנשים בגילופין, אם אתם אוהבים בירה ואם מצא חן בעיניכם המבטא של מיקי רורק ב"ערות כמכהן", אז הקלטוקס פולק זה בדיוק בשבילכם. בשנה הבאה, מבטיחים לנו, יהפוך החמאם לבית תמחוי יוגוסלבי (יש להם בעיות כלכליות שם, לא?).

קולנוע

מוצצים את שד ההון

"גברת מס הכנסה" — ב"הקולנוע", בית ציוני אמריקה, ת"א

יעל ישראל

סרטו החדש של הבמאי היפני יוזיר איטאמי נפתח בקלוז אפ של שד ענק. המצלמה מתרחקת קמעה ומגלה שהיונק הוא קשיש מקמט המקופל בזרועותיה של האחות הרחמניה כמו תינוק מגודל. השד הענק הוא סמל חזותי לשד ההון, ממנו יונקים האזרחים, אשר משתמטים מתשלומי מס.

סרטו הקודם של איטאמי, "טמפופו", קיבץ בארץ לובי של מעריצים, שהתפננו על שפעת הבדיחות הקומיות שהסרט הציע. "גברת מס הכנסה" ממשיך בדרכה, וגם הוא נאמן לשלל הבדיחות ולא לעלילה מאחדת. סרטיו של איטאמי נטולי עלילה של ממש. יש להם התחלה, אמצע וסוף. וגם מספר גיבורים מרכזיים, אבל הוא אינו מתחייב להם. יותר מעניין אותו להמציא הברקות. ב"טמפופו" היו אלה כל "המערכונים" המצחיקים, חסרי כל קשר לעלילה המקשרת. ב"גברת מס הכנסה" אלו הן הדרכים המצחיקות בהן בולשים בלשי מס ההכנסה אחרי משתמטים, וכל אותן שיטות משונות להעלמות מס, בהם משתמשים אזרחים תאבי בצע.

בסרטיו של איטאמי אין דרמה, או התפתחות עלילתית. אין כל כוונה להתעמק בנפשם של הגיבורים. כמו ב"טמפופו" וב"מנהגי לוויה" גם ב"גברת מס הכנסה" אנחנו יודעים מעט מאוד על החיים הפרטיים של הגיבורים, ובטח שלא על חיי הנפש שלהם. כל דבר שלא מקדם את נושא הסרט, יושלך ע"י איטאמי החוצה, בלי כל חרטה. הוא מתעניין בחולשות אנושיות ובמנהגים אנושיים מגוחכים. אם במנהגי הדת כמו ב"מנהגי לוויה", בתאוות האוכל כמו ב"טמפופו", או בטירוף המטריאליסטי כמו בסרטו החדש: "גברת מס הכנסה".

איטאמי הוא בין הבמאים היפנים שהושפעו מאוד מהקולנוע האמריקני. "טמפופו" היה נאמן להלך הרוח של המערבון. ארבעה "קאובויים" נחלצו לעזרתה של אשה חלשה, אותה בשלנית איטריות נחוקה, במטרה לשפר את טעם מוצריה הטפלים. "גברת מס הכנסה" משתמש במקצב המהיר של מותחן הטלוויזיה האמריקני. גיבורת הסרט — כמו הבלש המרופט קולומבו, או יותר נכון כמו ווּפי גולדברג ב"ג'ק פלש המקפץ" או דברה וינגר ב"האלמנה השחורה" — היא בלשית מס מקומטת הנשואה לעבודתה (נובוקו מיאמוטו, אשתו של הבמאי, הופיעה גם בסרטיו הקודמים). ריוקו בולשת בשקדנות אחר גונדר, איש עסקים עשיר שמעלים הכנסות עצומות (מגלם אותו שחקנו הקבוע של איטאמי, הוא טסוטומו יאמאזאקי המרשים). המרדף המשעשע, שבסרטים ההוליוודיים היה ממש את הפוטנציאל הרומנטי בין המפקחת המס והנישום המתמקק שלה, נשאר בסרט בגדר מרדף קומי, שעיקרו ניצול הגיחוך שבמצב והקצנת טימרוני העלמות המס עד סאטירה חריפה, המבקרת את שני הצדדים ללא רחמים. מעלימי המס שיעשו הכל כדי להציל את כספם מידי המדינה, כולל הצגות בכי משפילות בפני הנושים. הם ההמון המוצץ משד ההון. בלשי מס ההכנסה הם כמו עלוקות המוצצות את טיפת הדם האחרונה של האזרחים.

בתום הסרט, נפגשת מפקחת המס באקראי עם גונדר, לאחר שמס הכנסה עלה על כל העלמותיו וגילה אותו מרוב כספו. גונדר מציע לריוקו לעזוב את מס הכנסה, לממש את תשוקתם ההדדית ולהפוך לפילגשו. היא מסרבת, כמובן. הוא מביט בה מבט אחרון, ובהתקף טירוף קרירת שולף מכיסו אולר, פוצע את אמת ידו, בעזרת הדם הניגר מצייר על מטפחתה הצחורה את מספר הכספת הסודית שנותרה עלומה מעיני מס הכנסה. אקט אכזרי זה, שבסרט רומנטי יביע את אהבתו ומסירותו הנצחית של הגבר לאהובה, משמש בסרטו של איטאמי לבניית סמל. מס הכנסה מוצצים את דמנו.

"גברת מס הכנסה" — מעלימים מס

פרס

הפרס, היוקרה ומס ההכנסה

מ. יהל

עם בוא האביב, מתחיל לרדת מטר פרסים המביא לריגושים בקרב קהילת האמנים. בעוד המומחים טוענים לאינפלציה בפרסי ספרות ולכן גם לירידה ביוקרתם, כל פרס חדש באמנות הפלסטית מתקבל בברכה.

נתחיל בפרס וולף בעל היומרה והכסף — $100,000, פרס זה מוענק כל שנה ל"גדולים" בתחומי המדע והאמנות. השנה ב־12.5.88 בבניין הכנסת, קיבלו את הפרס שני ארכיטקטים: מיפאן ומאיטליה. הסכום הגדול של הפרס מעמיד אותו כאחד מהפרסים היוקרתיים בעולם (עם סגולה ליוקרתיות של פרס נובל), ובדרך כלל אין זוכים בו ישראליים.

פרס שר החינוך והתרבות לציור ופיסול הוענק ב־10.5.88 במוזיאון ישראל. הזוכים השנה: דגנית ברסט, צבי גולדשטיין, משה גרשוני, דורית יעקבי וסרג' שפיצר. חמישה אמנים בקשת מגוונת של גיל, התייחסות אמנותית ופירסום. הפרס "מאפשר" להם להתפנות ליצירה במשך שנה, כשהם מקבלים משכורת של מורה בכיר בתואר M.A. (כלומר 1470 ש"ח נטו).

חלק ממקבלי הפרס נושמים לרווחה וחלק מרגיש, כי נכנס למילכוד.

האמן יחזקאל ירדני לדוגמה, שזכה בפרס בשנה שעברה, מלמד בשלושה מרכזי אמנות ואינו יכול להסתפק במשכורת אחת, הוא כבר העלה את הבעייתיות בפני מעצבי מדיניות הפרסים ובעיתונות, ומקווה לבחינה מחודשת של הנושא.

האמנים תמרה ריקמן ולארי אברמסון זכו השנה במענקי יצירה בסך $5000 כל אחד ונקי ממס) מטעם קרן התרבות אמריקה — ישראל. יחד איתם זכו במילגות לימודים עוד 51 צעירים בתחומי האמנות והעיצוב. "אל ישאר נער או נערה מחוננים אשר טרם הגיעו לידי פיתוח יכולתם האמנותית בשל חוסר אמצעים..." אלו היו דבריו של משה שרת ז"ל, שעיצב את מדיניות מפעל המילגות המבורך. כשבוע האמן הצעיר מציין מפעל המלגות ע"ש שרת את סיומה של שנת העבודה הקודמת ואת תחילת מעגל העבודה החדש.

ב־31.5.88 חולקו במוזיאון לאמנות ישראלית ברמת־גן 10 פרסים נוספים לאמנים צעירים מטעם המועצה לתרבות ולאמנות. כל פרס הוא בסך $1000 נקי ממס. כל הפרסים שציינו עד כה, היו מענקי יצירה ולטיפוח ונכנסו "נטו" לכיס האמן המקבל. אמנים שזכו בפרס "רכישה" מאחד המוזיאונים המובילים הם המקופחים ביותר, שכן פרסי רכישה חייבים במס גבוה ומה שנשאר בסוף לאמן זו היוקרה ואיתה, כידוע, אי־אפשר לקנות במכולת.

אוסטריה

סופר בית הקפה

אגון פרידל בקריקטורה של קארל הוליצר משנת 1906

זמן רב שקל התאבדות, אך ידידיו הצליחו להרתיעו מכך. כאשר היטלר נכנס לווינה הקיץ הקץ על עולמו. הוא ידע זאת ודיבר על כך עם עמיתים, שניסו לשווא להניעו מלברוח. כאשר אנשי הס.א. שאלו עליו בבית מגוריו, קפץ אל מותו. אגון פרידל היה אחד הנציגים האחרונים של "ספרות בית הקפה" הווינאית האגדית.

באישיותו השתלבו, וסתרו זו את זו, דמויות רבות. מסאי, שחקן, מצד אחד איש הבוהמה, וזה היה כשרונו היחיד, ומצד שני האיש שכתב את "תולדות התרבות", חיבור מפורסם בשלושה כרכים. הוא היה אדם, דימוי וצרור אנקדוטות גם יחד.

פרידל נולד בווינה לפני 110 שנה ומת בה לפני 50 שנה, ולמרות כמה קבצים של הפליטונים, דברי הפולמוס, הביקורות, האנקדוטות והדיוקנים שפירסם, כיום הוא מעט בלתי ידוע. נוסף על כך הוא דמות מבלבלת: מאחורי השחקן הרציני, שאף שיחק אצל ריינהארט, הסתתר הקומיקן הקאברטי, המשחק את תפקידו של פרוש ב"עטלף" של שטראוס. ומול המחואי, מחבר "הטראגדיה של יהודה איש־קריות", עמד ממציא האפוריזמים השנונים ומבקר התיאטרון פרידל. אכן, האיש היה חובב גאוני, במשמע ההגדרה של גיתה. ידידו אלפרד פולגאר קרא לו "בעל הצחוק האלמנטרי ביותר בין בני־זמננו".

באסופה של פרי עטו, בעריכת הריברט איליג, שיצאה באחרונה (בשפת המקור), הדברים הרעננים ביותר מגלים את המשחק והתמהוני, התריג והלץ. כך, למשל, הוא כותב על חוסר התכלית שבעריכת מסעות, שכן הם גוזלים הרבה מן הדמיון... בלי משים הוא יוצא למאבק נגד רצינות החיים, שלאורך עמודים רבים אינה נוטשת אותו, נושא נאום תקיף נגד הנימוס: "כל שמקדם את התפתחותנו, בדברים גדולים כקטנים, מבוסס תמיד על חוסר טאקט גם. חוסר טאקט הוא העיקרון היוצר בתולדות האנושות". יש אצלו ביקורת מצחיקה ביותר על הטבע: הוא מסודר לפי טעם מיושן, ועליו להכיר בכך, כי "הוא חייב להתאים עצמו ללקוחות". וכך הלאה, בנועם מבורות, עד לטענה כי אין לך דבר ההולם כל־כך את הפרופסורים לאסתטיקה שאבד עליהם כלח" כמו עולם החי ועולם הצומח... "בינינו לבין עצמנו, אני מתנגד גם לוורד. אך נזהר מלומר זאת בקול רם, שכן כל העיתונות מתייצבת לימין הוורד".

פרידל תמיד הסתובב סביב אוסטריה — שם "אתה נעשה אדם גדול רק כאשר אתה בולט באי־עשייה של דברימה". הוא היה גאון חוסר החגיגיות והיעדר יחס הכבוד. האמת שלו, אותה בישר תכופות ברשעות מופגנת, טמונה בסטייה מן הקונסנזוס הבורגני, בפרישה ובלעג עוקצני נגד כל מה שריח אקדמיה נודף ממנו. במערכון המפורסם ביותר שלו בוחנים הפרופסורים את גיתה על חייו — והוא נכשל בבחינה...

אצולת המספרים הקטנים

אם יימשך ביטול זכויות היותר באוסטריה בקצב הנוכחי, קיימת סכנה שווינה תיהפך לעיר נורמאלית, ואולי אף דמוקראטית. אויאז הבלקאן לא יתחיל עוד באוסטריה והיום־יום לא יהיה עוד מותר יותר מסרט הבלשים היומי בטלוויזיה.

תוסלו כבר הרבה "פרוטקציות", אך עתה קורה משהו שקשה להעלותו על הדעת בווינה: עד לסתיו 88 יבוטל המוסד עתיק היומין והמכובד של "אצולת המספרים". הקיץ, איפוא, יושם הקץ למספרי המכוניות הנמוכים, המבוקשים כל־כך, שכה נלחמו עליהם: המספרים הנמוכים שהיו זכות־יתר של מעטים ואשר שיעשעו רבבות.

לאצולת המספרים מסורת ארוכה באוסטריה. היא מבוססת על הרגלם של השלטונות לשמור את מספרי המכוניות התחתונים לשכבה הדקה של העליונים. הנוהג הזה השתרש כבר בהוצאת מספרי המכוניות הראשונים, ב־1906, כאשר הוד רוממותו הקיסרית, הארכידוכס אויגן, דרש לקבל את המספר א־1.

בדרך הטבע נהפכו תארי האצולה הללו העשויים פח לבעלי ערך מיוחד בעידן התחבורה ההמונית. כאשר רובם הגדול של הווינאים נוהגים את רכבם לאורך שנים עם מספר בלתי־אטראקטיבי המגיע לשש ספרות, בולטים במיוחד מספרים בני שלוש או ארבע ספרות, המצביעים על מעמד מועדף.

מה לא המציאו הווינאים תאבי היוקרה כדי לזכות במספר בן ספרות מעטות... אישים בולטים באמת לא התקשו בכך. במקרה זה מתייצב מפקד המשטרה הממונה באורח אוטומאטי עם טבלה המכבדת את בעליה. כך, למשל, כאשר קורט ואלדהיים סיים את תפקידו כמזכ"ל האו"ם כבר חיכה לו בבית המספר החלומי ר־200. כוכב הסקי האוסטרי קארל שראנץ קיבל כמתנת חתונה את הטבלה ר־144.

גרוע יותר הוא מצבם של אלה שהיו אישים בולטים בעיני עצמם בלבד. הם שיגרו מכתבי תחנונים, או שילמו. בעלי עסקים מושטי־דגל רבים יכלו לפרוע חובות על־ידי מכירת מספרם בן שלוש הספרות ב־20 אלף דולר. אלמנות מכוערות רבות זכו לפתע בחיזורים של המוני גברים, ולא ידעו כי סוד קסמן טמון למעשה במספר המכונית של בעליהן המנוחים...

הנהגתה של שיטת מיספור מודרנית עוררה זעם וזעקות־שבר ופסיכיאטרים אף צופים ריבוי התאבדויות בגלל אובדן סמל המעמד. אך לא אלמנה אוסטריה — נודע, כי משרד התחבורה האוסטרי מתכנן הנהגת טבלת אישית דוגמת זו הנהוגה בארה"ב, ומי שישלם לאוצר המדינה 3,000 שילינגים יוכל לבחור את התוספת הזאת לטבלה הרגילה בעצמו.

עברה של עיירה

העיירה רכניץ, בת 3,999 התושבים, היא אי דובר גרמנית באיזור קרואטי, בקצה הדרומי של חבל בורגנלנד ("ארץ הטירות"), לרגלי ה"הר" הגבוה ביותר של החבל המישורי הזה, שעד 1921 היה חלק מהונגריה. תחילה היה זה ישוב כפרי, אך בתקופת הקיסרות נעשה עד מהרה למרכז אזורי. על המקום חלשה הטירה הגדולה ביותר של בורגנלנד, של הרוזנים באתיאני, שחשיבותם לגבי בורגנלנד הדרומית היתה דומה לזו של בית אסטרהאזי לגבי בורגנלנד הצפונית.

לאחר התפוררות המונארכיה הכפולה איתרע מזלה של רכניץ והיא שכנת קרוב מדי אל הגבול ההונגרי וכריחוק רב מדי ממרכזי החיים באוסטריה, בפינה הנידחת ביותר של החבל החלש ביותר מבחינה כלכלית. חוק ירושה אומלל, שבעטיו מתחלקים משקי האיכרים מדור לדור לחלקים זעירים יותר, יצר חולשה נוספת. כיום נוסעים רוב המפרנסים בעיירה מדי מוצאי יום א' לעבודה (בעיקר בבניין) בווינה, המרוחקת 150 ק"מ מרכניץ, וחוזרים במוצאי שבת. בעיירה כמעט אין מקומות תעסוקה, להוציא לבני נשים. כל מאמצי העירייה למשוך לרכניץ תעשייה, עלו בתוהו, והגבול הפתוח להונגריה הוא כביש חד־סטרי — תושבי רכניץ עורכים קניות בהונגריה, מבקרים אצל רופא שיניים ויוצאים לחופשה, ואילו ההונגרים מעדיפים לנסוע לווינה, בה יש חנויות החסרות ברכניץ.

עיירה בלתי־חשובה? לאו דווקא. לפחות לא מבחינת שרידי המיבנה הפאודאלי של החברה, המורגשים כה עד מאוד, ובעיקר — מבחינת עבר הנאצי. שני שמות בולטים ברכניץ: העסקן הנאצי טוביאס פורטשי, ו"קרויצשטאדל", אסם המצוי בכניסה לעיירה.

במארס 1938 מונה פורטשי כמושל בורגנלנד ובאוקטובר אותה שנה כ"גאולייטר" של חבל שטיירמרק. הוא היה האחראי הראשי להשמדת הצוענים, עליה כתב: "רק על־ידי מניעה עקבית של ריבוי הצוענים והחזקתם במחנות נוכל להשתחרר מן המגיפה הזאת". ב־1937 חיו בבורגנלנד 8,000 צוענים. היום הם מונים מאות אחדות בלבד. פורטשי נידון אחרי המלחמה ל־15 שנות מאסר, אך שוחרר כעבור שנים מעטות וחזר לרכניץ. הוא מצהיר ש"אינו מתחרט על דבר".

אשר ל"קרויצשטאדל", ב־24 במארס 1945 ערכו הרוזן והרוזנת באתיאני נשף ל־40 עסקנים נאציים. באותו לילה הועברו דרך רכניץ 1,000 יהודים הונגריים לאוסטריה. התברר, ש־200 מהם לא היו כשירים לעבודה. הם הופרדו מן היתר והובאו לאסם קרויצשטאדל. החוגגים השיכורים בטירה השמיעו את הסיסמה "נצא קצת להרוג יהודים", ובעוד שחלק מהם המשיכו לחגוג, היתר הלכו לקרויצשטאדל ושחטו את כל היהודים הכלואים שם.

אגב, ברגע האחרון שרפו הנאצים את טירת באתיאני, לבל תיפול בידי הצבא האדום.

"ולטווכה"

אסם קרויצשטאדל בו נטבחו 200 יהודים

מחר יתחיל הגמר הגדול באן.בי.איי. בין הלייקרס ודטרויט

המפתח בידי המג'יק

ללייקרס יתרון משמעותי — הביתיות ★ מאבק מתיש בין שתי קבוצות טובות ★ אם תצליח דטרויט לשתק את מג'יק ג'ונסון כמו שעשתה לג'ורדן ולביירד — היא מסוגלת לזכות

שלמה גלזר

שלום לבוסטון: רוברט פריש מבוסטון במאבק עם ריק מהורן מדטרויט (תצלום: איי.פי.)

תרשו לי להתחיל בווידוי אישי. אם עתונים היו ראויים למאכל לא הייתי צריך לדאוג למזון במשך חודשים ארוכים. הרבה מאוד גליונות הוצעו לי כתפריט מרגע בו נקבעו בסוף השבוע שתי הקבוצות שיתמודדו על תואר אליפות האן.בי.איי: הלוס־אנג'לס לייקרס והדטרויט־פיסטונס. שתי הקבוצות שהערכתי כי בתאריך זה של השנה יבלו כבר על חוף הים או ישחקו גולף.

האמת — הופתעתי. לא רק מהתוצאות אלא בעיקר מכמות ועוצמת התגובות. קיבלתי עשרות פניות, תגובות וטלפונים מאוהדי הלייקרס שתבעו את עלבון קבוצתם האהובה כמו גם משונאי הבוסטון שטרחו להביע את שמחתם לאידי. הפתיע ושימח אותי להיווכח עד כמה רב העניין בכדורסל המקצועני בארה"ב בין קוראי "על־המשמר". אני, אגב, אוהד של ניו־יורק ניקס.

משמעות עסקית אדירה

ללייקרס יש יתרון משמעותי ביותר עוד לפני שתישמע שריקת־הפתיחה למשחק הראשון — יתרון הביתיות. חוקת האן.בי.איי. קובעת כי הקבוצה שסיימה את העונה הרגילה עם מאזן טוב יותר תארח את המשחק השביעי והקובע, במידה שיהיה.

לסידרת המשחקים יש משמעות עסקית־תקשורתית אדירה. הסכומים שיתגלגלו סביב האירוע שימקד תשומת־לב עצומה וצפייה של מאות מיליונים בטלוויזיה, מוערכים בעשרות מיליוני דולאר. בדטרויט, למשל, מכיל האולם הביתי, הסילברדום, כ־40 אלף מקומות וברור שיהיה מלא. תכפילו אולם זה בשלושה משחקים, ואת 120 אלף המקומות ב־30 דולאר ממוצע לכרטיס ותקבלו סכום התחלתי נאה שיוכפל, יושלש, ויותר מכך, על־ידי רשתות הטלוויזיה והפירסום.

מוקד תשומת־הלב, ואולי גם הגורם שיכריע את גורל האליפות, יהיה הדו־קרב הפרטי בין שני הרכזים הטובים ביותר בליגה, מג'יק ג'ונסון ואייזיה תומאס. שניהם, אגב, ידידים טובים מחוץ למגרש. לפני כשלוש שנים שאלו את תומאס מה הוא רוצה להיות כשיגדל... תשובתו היתה: אני מקווה להיות מג'יק ג'ונסון...

מג'יק ותומאס הם שחקנים שווים ברמתם. מג'יק, הגבוה ב־10 ס"מ, עדיף בריבאונד ובמשחק של אחד על אחד, בעיקר באוויר הסל. אייזיה, שחקן הגנה טוב יותר וקלע יותר נקודות. הסטאטיסטיקה מוכיחה כי הם שווים ברמתם. השאלה היא: מי יתעלה על עצמו ויוביל את קבוצתו לאליפות. בשטח יש למג'יק עדיפות רבה. הוא היה כבר אלוף ארבע פעמים בשמונה השנים האחרונות.

בתפקיד הקלעי יש יתרון ללייקרס. ביירון סקוט, בעונתו הטובה באן.בי.איי. מצדיק סוף־סוף את הציפיות. זהו שחקן עם יד נהדרת ממרחק, מהירות, עוצמה וניתור אדיר.

ממולו פותח בחמישיית דטרויט, ג'ו דומארס. דומארס הוא רכז טבעי, מהטובים בליגה. הבעייה היא שלדטרויט יש מישהו טוב יותר — תומאס, אבל דומארס היה טוב מדי כדי לשבת על הספסל ולכן הוסב לעמדת קלעי. זהו שחקן פנטסטי שביום מוצלח אינו ניתן לעצירה.

עדיפות בגובה

על הספסל יש לדטרויט את השחקן השישי המצטיין של העונה שעברה, ויני ג'ונסון. ג'ונסון, כבד־הגוף, הוא שחקן מדהים: הוא עולה מהספסל כמו פגז, ובלי הרבה חימום קורע את הרשתות. זהו שחקן התקפה בלתי ניתן לעצירה, שכבר הפך משחקים רבים על פיהם. מולו מציבה הלייקרס את מייקל קופר, שחקן הגנה מעולה, הסובל מפציעה בכתפו.

יתרון נוסף לקו האחורי של לוס־אנג'לס הוא הגובה: מג'יק — 2.06 מ'; קופר — 2.01 מ' וסקוט — 1.95 מ'. הם עדיפים על תומאס — 1.85 מ'; דומארס 1.90 מ', וג'ונסון 1.90 מ'.

בקו הקידמי יהיה מאבק אדיר על כל ריבאונד. בתפקיד "הפורוורד הקטן" מככב בלייקרס ג'יימס וורטי, בגובה של 2.05 מ'. מולו מציגה דטרויט את אדריאן דנטלי, אחד הקלעים היעילים בליגה, שהפך לשחקן קבוצתי ביותר. ב"פאואר פורוורד" יש לדטרויט את ריק (הקצב) מהורן. שחקן חזק ביותר, השומר מצויין וחזק מאוד בריבאונד בהתקפה. בלייקרס יאייש עמדה זו איי.סי. גרין, המשתלב נפלא במשחק המהיר של קבוצתו.

בתפקיד הציר ממשיך לשחק קארים עבדול ג'אבר הניצחי בשורות הלייקרס. קארים, בן ה־41, יתקשה מאוד מול המשחק התוקפני והגופני מאוד של הפיסטונס, שם מופיע ביל אלמבור, ענק לבן (2.12 מ'), עם קליעה טובה מהקשת. גם כאן יש כמעט שוויון־כוחות, עם יתרון קל ללייקרס.

על הספסל, לעומת זאת, יש לדטרויט יתרון עצום בקו הקידמי: דניס רודמן, 2.04 מ', הוא ה"סמול פורוורד", המחליף של דטרויט. זהו שחקן בעל ניתור נהדר, יכולת אתלטית ומהירות רבה. השני הוא ג'ון סאלי, שגובהו 2.14 מ', שחקן צעיר המצטיין בריבאונד בהתקפה ובחסימות קליעות. כשחקן־ציר משחק אדוארדס, שחקן ותיק (2.15 מ'), שבא מפיניקס באמצע העונה. מול הסוללה הזאת יש ללייקרס את מייצ'ל תומפסון, היעיל והשקט, שהיה גורם מרכזי באליפות אשתקד, ואת קורט רמבים.

מניתוח ההרכבים עולה תמונה בה יש ללייקרס יתרון באיכות החמישייה הראשונה, ולדטרויט עדיפות בספסל. מאחר שמדובר בסידרה קשה ומתישה קשה מאוד לקבוע מי עדיף. לא אסתכן יותר בנבואות. גם שיטת המשחק של הקבוצות שונה בתכלית ונובעת מאופי והרכב שחקנים. הלייקרס — קבוצה של מהירות והתקפות מתפרצות. כשקבוצה זו רצה אין לאף אחד סיכוי נגדה. במשחק מסודר מנסים להכניס את הכדורים פנימה, לג'אבר, או ליצור עמדת קליעה לביירון סקוט. בסידרה מול דטרויט לא יהיה מפתיע אם הלייקרס ינסו לנצל את יתרון הגובה של מג'יק ג'ונסון מתחת לסל.

המפתח — בכדורים חוזרים

דטרויט משחקת באופן שונה. זו קבוצה איטית יותר שהציר שלה, ביל לאמביר, משחק על קו העונשין, ופותח את ההגנה לחדירות של אייזיה תומאס, ולמשחק אחד־על־אחד של אדריאן דנטלי קרוב לסל.

המפתח לנצחון עבור דטרויט יהיה מאבק בהתקפה על הכדורים החוזרים, דבר שאם תצליח בו יתן להם סיכוי בסידרה כולה.

חלק נכבד יהיה להגנת דטרויט. ההגנה הנפלאה הזאת הצליחה לנטרל את מייקל ג'ורדן, ולשתק את לארי ביירד. אם תצליח במשימה לעצור את מג'יק ג'ונסון, תהיה האליפות של דטרויט.

הגנת דטרויט עשוייה להקשות על הלייקרס

שלמה מלחי

לוס־אנג'לס — צחוק הגורל: באיחור של שנה, ייערך הלילה הגמר שהיה צריך להיות אשתקד. דטרויט תופיע לראשונה בגמר מאז 1956, כאשר עברה את פורט־וויין, ולראשונה בשנות השמונים שקבוצה אחרת מהמזרח, לבד מפילדלפיה ובוסטון, עלתה לגמר.

הלייקרס ינסו להיות הקבוצה הראשונה מזה 19 שנה שזוכה שנתיים רצופות באליפות, אולם הסיפור של הפליי־אוף שייך לבוסטון־סלטיקס. לפני תחילת הפליי־אוף היתה פייבוריטית לזכייה, וכל עתונאי ארה"ב, מאלה שניבאו לה כשלון בתחילת העונה "עברו לצידה" וציינו כי תזכה באליפות.

בסימפוזיון של הסי.בי.אס. קבעו כל העתונאים, לבד מיובי בראון, שניבא זכייה לדטרויט, בוודאות: בוסטון תהיה אלופה! הלייקרס מזכירים בכל את בוסטון של השנה שעברה. הן בצורת משחקם. והן בתוצאות: 0:3 בסיבוב ראשון; 3:4 בשני (הפסד ביתי) ו־3:4 בחצי־הגמר (אף נצחון חוץ).

מה הסיכויים המחקנים של דטרויט? מאמינים בכוחם. הלייקרס היו פייבוריטים מול בוסטון, אשר שחקניה "זקנים" ולא יכלו לרוץ אתה, אולם לדטרויט הגנה חזקה מאוד, כך שיכולה להאמין כי הפעם "תגנוב" נצחון.

וילאנדר פיצח את לקונט בגמר רולאן־גארוס

● טניס

הטניסאי השבדי בן ה־23, מאטס וילאנדר, זכה בפעם השלישית באליפות צרפת הפתוחה ברולאן־גארוס בפאריס, לאחר שניצח במשחק־הגמר מאמש את הנרי לקונט מצרפת — 5:7, 2:6, 1:6.

למנצח הוענק פרס כספי בסך 246 אלף דולר ולצרפתי — מחצית מסכום זה. את הפרסים העניקו בצוותא, גדולי טניסאי צרפת בכל הזמנים, רנה לאקוסט וז'אן בורוטרה, כבן 90.

המערכה הראשונה ריתקה את 16,500 הצופים, שהריעו ועודדו את בן־ארצם, שהוליך — 4:5, כשניצל את הסדר תבסות־ההגשה של ירובו, אולם במשחקון העשירי שגה לקונט בחבטת־הגשה כפולה, וכתוצאה מכך הישווה וילאנדר ל־5:5, ומאז שלט ללא־עוררין עד לסיום. המערכה הראשונה ארכה 49 דקות; השנייה — 32 דקות והשלישית — 31 דקות.

לקונט, שהופיע לראשונה בגמר רולאן־גארוס והיה הצרפתי השני מזה חמש שנים בגמר, לא היווה יריב לוילאנדר בשתי המערכות האחרונות, כאשר הירבה לשגות ואת זאת ניצל היטב השבדי, המומחה למשטחי חימר.

היה זה התואר השני של וילאנדר במסגרת ה"גראנד סלאם", לאחר שזכה בראשית השנה בתואר האוסטרלי במלבורן.

תואר זוגות הנשים נפל בידי מרטינה נאוורטילובה ופאם שרייוור מארה"ב, שניצחו בגמר את קלאודיה קילש ממערב־גרמניה והלנה סוקובה מצ'כוסלובקיה — 6:2, 7:5.

בגביע הנושא את שמו של ה"מוסקטר" המנוח, ז'אק בריניון, והמיועד לטניסאים ותיקים, זכו חיימה פילול מצ'ילי ויאן קודש מצ'כוסלובקיה, שניצחו בגמר את הזוג המפורסם בעבר, שזכה בכל התארים ב"גראנד סלאם", בוב יוהיט מאוסטרליה ופרו מקמילן מדרום־אפריקה — 6:2, 7:6.

ניקולאס פריירה מונצואלה, שדורג שישי, נטל את הבכורה לנוער, כשגבר במשחק־הגמר על השבדי מאגנוס לארסון — 7:6, 6:3.

בתואר הנערות זכתה דולי האלאר מצרפת, שדורגה רביעית, שניצחה בגמר את האמריקנית אנדראה סורלי — 6:2, 4:6, 7:5.

שבדי מאטס וילאנדר – מנצח רולאן־גארוס עם הגביע

פתיחת משחקי הכדורגל בספטמבר בספק

המשטרה העלתה המחיר והאוצר מסרב לממן

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, הודיע אתמול בישיבת מזכירות מרכז הפועל שעונת הכדורגל 1988־89 לא תפתח במועדה, בספטמבר הקרוב, אם הממשלה לא תחזור בה מכוונתה לבטל את התשלום מטעמה עבור השיטור במגרשי הכדורגל.

אופק הטעים שלפני שנים נחתם הסכם בין הממשלה לבין ההתאחדות לכדורגל לפיו התחייב משרד האוצר לכסות ולשלם את כל הסכומים הקשורים בהעסקתם של שוטרים במגרשי הכדורגל.

התשלום עצמו היה מבוצע באמצעות משרד החינוך והתרבות. עתה, במפתיע, מחק משרד החינוך סעיף זה מתקציבו, ובכך אין למעשה כל אפשרות לממן את השיטור באמצעות משרד זה.

עוד קבל אופק על הגדלת התעריף בצורה משמעותית מצד המשטרה, שקבעה מחיר שעת שיטור עתה ל־24 שקל, לעומת 10 שקלים שהיה בתחילת העונה. כמו־כן הגדילה המשטרה את מספר השוטרים במשחקים.

מזכ"ל הפועל נפגש עם יצחק נבון, שר החינוך והתרבות, והודיע לו שמשחקי הליגה לא יפתחו, אלא אם כן תשלם הממשלה את הוצאות השיטור.

אין מנחש 14

איש לא ניחש 14 תוצאות נכונות בשבת בטוטו והפרס יועבר למחזור הבא.

25 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 7545 שקל; 205 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 920 שקל; 1924 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 97 שקל ו־11,877 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 15 שקל.

קרמר — שני בארה"ב

הרץ הישראלי דב קרמר סיים שני בריצת 5000 מטר באליפות המכללות ביוג'ין, אורגון, כשקבע זמן של 13:56.63 דקות, אחרי האמריקני מאט גיוסטו — 13:55.94 דקות.

בריצה המקבילה לנשים ניצחה אנט האנר מארה"ב, בזמן של 15:38.47 דקות.

האצן האמריקני, ג'ו דלוני קבע את הישג השנה ב־100 מטר — 10.03 שניות, כשהקדים ב־7 מאיות את איימונד סטיוארט מג'מאייקה. בריצה המקבילה לנשים ניצחה גייל דיברס מארה"ב — 10.86 שניות, בסיוע רוח גבית.

זמן מצויין קבע דני אוורט ב־400 מטר — 44.52 שניות. תום סמית ניתר לגובה — 2.33 מטר, ולינדה טולברס ניצחה ב־100 מ' משוכות — 12.82 שניות.

הפועל ומכבי ת"א יסכמו היום ההכנות לגמר הגביע מחר

שמעונוב: מכבי יציג משחק הקרבה שלא יחרוג מהמותר

יצחק ויסהוף

האם תשחק מכבי ת"א מחר את המשחק הנס והברוטלי שהציגה מול שמשון ת"א, גם נגד הפועל ת"א, בגמר גביע־המדינה בכדורגל? האם ישחק בלם מכבי ת"א וקפטן הקבוצה, מנשה שמעונוב, לאחר שהותקף בידי בריונים בליל־שבת? האם להפועל ת"א יהיה את הכוח להמשיך ולהציג את היכולת המובהקה שהעניקה לה את האליפות?

תשובות לשאלות אלו ינתנו מחר ב־8 בערב כאשר באיצטדיון ברמת־גן ייפגשו שתי היריבות התל־אביביות לדרבי־גמר הגביע, משחק שיסיים את העונה, בנוכחות נשיא המדינה, חיים הרצוג.

אתמול ניסו מאמן הפועל ת"א, יצחק שניאור, ומאמן מכבי ת"א, דרור בר־נור, וכן הבלם וקפטן ת"א, מנשה שמעונוב לענות על שאלות העתונאים על צפוי מחר.

עיקר השאלות נסבו על הנוקשות המופרזת של שחקני מכבי ת"א במשחק חצי־הגמר נגד שמשון, ועל מצבו של קפטן מכבי ת"א, מנשה שמעונוב.

שמעונוב התאושש

שמעונוב סיפר כי הוא מקווה לשחק מחר: "אני מרגיש טוב. התקיפה כבר שייכת לעבר. כל רצוני להיות מרוכז במשחק־הגמר מחר. אני מאמין ומקווה כי אשחק. אין הרבה משחקים חשובים כמשחק גמר־הגביע. מכבי ת"א תציג משחק־הקרבה ולחימה, שלא יחרגו מהמותר מבחינה ספורטיבית".

שמעונוב, שנראה מאושש מהפגיעה ברגליו, הוסיף כי הוא תקווה שהשופטים לא יושפעו מאוירת העליהום נגדו ונגד חבריו: "אני מקווה כי לשופטים לא תהיה דיעה קדומה, אבל אני חושש כי בעקבות האירועים שקרו יחמירו איתנו".

מאמן הפועל ת"א, יצחק שניאור, רוצה להביא "דאבל" להפועל ת"א: "50 שנה לא עשתה הפועל ת"א דאבל. השחקנים שלי ירצו לעשות היסטוריה, ולכן ישחקו במוטיבציה גבוהה. אני רק מקווה כי המשחק יהיה הוגן. כאשר יעקב גרונדמן דיבר לפני שבוע על המשחק הברוטלי של מכבי ת"א לא הבנתי על מה שהוא מדבר, אך כשראיתי את המשחק של מכבי ת"א הבנתי היטב את דבריו. נראה לי כי מכבי ת"א הגזימה במשחקה הנוקשה. זה לא היה משחק גברי, זה היה משחק־אלים. משחק גברי מותר, אך בשום אופן אסור לחת לשחק כאשר המטרה היא לפגוע בשחקן יריב. אני מקווה כי מכבי ת"א לא תנסה להציל את הכבוד שלה במשחק־אלים. אם זה יהיה כך, אז אוי ואבוי לכדורגל שלנו".

סגל ישחק

יצחק שניאור הוסיף כי קבוצתו תופיע בהרכב החזק ביותר, כולל את יעקב סגל, שנפצע ושב לאימונים: "אני מאמין כי המשחק יוכרע בתום 90 דקות, ולא נזדקק להארכה".

גם דרור בר־נור, מאמן מכבי ת"א, סבור כי המשחק לא יגלוש לדקות ההארכה. "מה שהספיק מול שמשון ת"א, לא יספיק לנו מול הפועל ת"א. מול שמשון נקטנו בהתקפות מתפרצות ושיחקנו בסבלנות. הפועל ת"א יודעת לשחק גם מול הגנה מסודרת וגם מול מתפרצות. כדי לנצח את הפועל ת"א נציג כדורגל חיובי. אני מקווה כי שחקני קיבלו את הבטחון שהיה חסר להם, בנצחון על שמשון. עכשיו נציג את היכולת שלנו ונשתדל להכריע את המשחק ב־90 דקות".

"אנו במצב ששחקנים יעלו למגרש כדי לזכות באהדה ובסימפטיה" — אמר בר־נור. "במצב כזה המשחק לגבינו אבוד, אבל שיהיה ברור, מכבי ת"א עולה לשחק כדי לשמור על גביע־המדינה, שבו זכתה בעונה שעברה. להפועל ת"א יש מקדמה איכותית עלינו. הפועל ת"א נמצאת במצב רוח ובאקלים נוח לזכייה בגביע. הפועל ת"א משולה לתלמיד עם תעודות מצויינות, לעומת מכבי ת"א שיש לה תרמית שובבה, שבקושי נשארה כיתה. הגדולה של הפועל ת"א היא שהיא קבוצה מתמידה. יש לה כושר יוצא מהכלל, ממש כמו ליברפול, אבל ממש כמו שליברפול הפסידה — כך יהיה מחר לגבי האלופה. מכבי ת"א יודעת להתעלות במשחקים בורדים, מאחר שהיא קבוצה הזקוקה לסיפוק, כמו זכייה בגביע".

שתי הקבוצות ערכו אתמול אימונים והיום יסכמו את ההכנות.

מאבק אדיר על התואר בגמר־יד הרביעי

מכבי הוליכה 3:9 בדרבי בראשל"צ — כהן הישווה 18:18

● כדוריד

יוסף חכם

שער שהבקיע כדורידן הפועל ראשון־לציון, שלום כהן, 42 שניות לסיום לרשת מכבי ראשון־לציון, העניק לקבוצתו תיקו — 18:18, במשחק הרביעי בגמר־יד על אליפות המדינה, לעונת המשחקים 1987־88.

תוצאת תיקו במשחק החמישי, שיהיה מחרתיים באולם מכבי ראשל"צ, יספיק לקבוצת הפועל ראשל"צ לזכות באליפות, לראשונה בתולדותיה.

את משחק אמש ניתן לחלק לשתי חלקים: במחצית הראשונה היו אלו שחקני מכבי ראשל"צ ששלטו במשחק, ואילו שחקני הפועל ראשל"צ גילו חולשה רבה והחמיצו 4 מכות־7 מטר (מתוכם 3 ב־8 הדקות הראשונות).

במחצית השנייה היו אלה שחקני הפועל ראשל"צ נמרצים יותר, ובשורותיהם בלט הצעיר אלון לוי, שלא קיבל ממאמנו, יוסף קלוני, הזדמנות מספקת ליטול חלק יותר במשחק.

שחקני מכבי ראשל"צ פתחו ביתרון של — 0:4 בדקה ה־9. כניסתו של אלון לוי לשורות הפועל ראשל"צ בדקה ה־11 גרמה להבקעת צמד שלו תוך שלוש דקות.

בדקה ה־25 העלו שחקני מכבי ראשל"צ את יתרונם ל־3:8, משער של חיים מובשוביץ, והמשך החמיץ שחקנם, יוסי אוסלנדר, מכת־7 מטר, ובמחצית קבע יוסיפוביץ — 3:9 למכבי ראשל"צ.

בהפסקת המשחק גער מאמן הפועל ראשל"צ, קלוני, בשחקניו. ואכן, אלה התעוררו בפתיחת המחצית השנייה. קושניר ואקרמן כבשו תוך 45 שניות והקטינו את התוצאה ל־9:5. יריביהם לא נרתעו מהפתיחה המהממת של שחקני הפועל ראשל"צ ובדקה ה־34 קבע אוסלנדר — 6:11 למכבי ראשל"צ.

כאן באו הדקות הטובות של הפועל ראשל"צ, בהן הקטינה ל־11:12. שוב עלה יתרון מכבי ראשל"צ — 14:17. שחקני הפועל ראשל"צ הורידו ל־17:18. בדקה ה־58 איבד כנען כדור ושלום כהן ניצל זאת והישווה ל־18:18. שלוש שניות לסיום זרק יואב דרוקר (מכבי) כדור מ־9 מטר לקורת שער הפועל ראשל"צ, וההכרעה נדחתה למחרתיים.

שפטו, היטב, דוד בוקר ואבנר זינגר, לעיני 1000 צופים, בהיכל־הספורט העירוני בראשל"צ.

● שערים להפועל ראשל"צ: אלון לוי 5 (1 במכת־7); דורון דיין 5; נחמני 2; פרי 2; קושניר 1; רון 1 (במכת־7); אקרמן 1 ושלום כהן 1.

● שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 7 (5 במכות־7); כנען 4; דרוקר 2; עמר 2; יוסיפוביץ 1; אילדיס 1 ומובשוביץ 1.

הטבלה

1.	הפ. ראשל"צ	4	78־82	4
2.	מכבי ראשל"צ	4	82־78	4

חברפלד, סוויר ואלמוג תמכו בזרים לנסיון

מזכירות מרכז הפועל תלה אתמול בדיון בשילובם וצירופם של כדורגלנים זרים לנסיון בליגה הלאומית בכדורגל.

חיים הברפלד ציין בדבריו שבעקבות שיחותיו עם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר המזכ"ל שאין לו כל התנגדות לצירופם של כדורגלנים זרים לקבוצות הליגה הלאומית בכדורגל, אולם קיסר הבהיר שהדבר מותנה אם אגודות הפועל יצליחו להתמודד מבחינה כספית, ולא יחזרו לאחר מכן על פתחו של מזכ"ל ההסתדרות כדי שזה יכסה את הגרעונות.

עוד הבהיר הברפלד שצירוף הזרים יביא לשיפור ברמת הקבוצות ולמשיכת קהל.

יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוויר, הרגיש בדבריו שבחמש השנים האחרונות לא פחת מספר הצופים במגרשים, אולם הכדורגל חייב להיערך בצורה יותר מסודרת ולהביא יותר צופים.

מיכאל אלמוג אמר שיש לשפר את הרמה והאיכות בכדורגל הישראלי כדי שיראה טוב יותר. לדבריו הכוונה היא להביא עד שני זרים לכל קבוצה בליגה הלאומית, וזה לנסיון לפרק זמן של שנתיים, תוך בקרה קפדנית.

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, הודיע שבעקבות הרשמת מספר רב של חברים לדיון בנושא חשוב הוא יימשך גם בישיבת המזכירות הבאה, בעוד שבועיים.

בתחילת הישיבה כיבדו חברי המזכירות את זכרו של מי שהיה שנים רבות מזכיר הפועל מחוז ירושלים, אריה ברוכיאלי, שנפטר בשבוע שעבר.

המזכירות שיגרה ברכה להפועל טבריה על עליית קבוצת הכדורגל שלה לליגה הלאומית; להפועל ירושלים על זכייתה באליפות הבין אגודתית באתלטיקה, וכן איחלה הצלחה להפועל ת"א בגמר גביע המדינה מחר.

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, העלה את נושא תקיפתו של בלם מכבי ת"א, מנשה שמעונוב. אופק, בשם חברי המזכירות, הביע שאט־נפש מהמעשה ואמר ש"כולנו חייבים להוקיע התנהגות זו שאין לה מקום בשום מקום".

● אלופת הכדורגל של צרפת, מונאקו, סיימה את משחקיה בליגה בהפסד במארסיי — 0:2, ובאותה תוצאה גברה מץ על [illegible]. מונאקו צברה בסיכום 38 המשחקים 52 נקודות, לפני בורדו — 46, מונפלייה — 45 וסנט אטיין — 42. מונפלייה ניצחה את טולון — 2:4 וסנט אטיין את לאוואל — 1:2.

ועדת־חמישה תכריע בקשר לגוף המנהל

הפועל ת"א תאבק נגד מכירת מרסר למכבי ת"א

יצחק ויסהוף

הפועל ת"א תעשה כל מאמץ להשאיר את לאוואן מרסר בשורותיה. אתמול אמר מחזיק תיק הפועל במ.ס. ת"א, אלי מילר, כי הסכומים שמכבי ת"א מציעה למרסר הם בניגוד לתקנון התשלומים, ולכן אסור לאפשר לאנשי מכבי ת"א לנהל עימו מו"מ.

מרסר אמור להגיע רק היום לארץ, ולהצטרף לאימוני הנבחרת שיימשכו החל מהיום ועד ליום שלישי במכון וינגייט.

מזכירות הפועל ת"א דחתה אתמול את ההכרעה בקשר לגוף שינהל את קבוצת הכדורסל בעונה הקרובה.

אתמול הוטל על ועדת בת חמישה חברים לנסות למצוא שפה משותפת בין שני אנשי־העסקים, גורי ובידרמן, לפיו אברהם פלדה, שהיה מנהל המחלקה עד לפני שנתיים.

טדי קאופמן, מזכיר מ.ס. תל־אביב, ביקש כי בידרמן וגורי ינהלו את הקבוצה לבדם, כעוד שאלי מילר, מחזיק התיק, מאיר ברנשטיין, המזכיר, ועוזי כהן, גזבר המועצה, תומכים בפלדה.

ספורט גם בעמוד 11

שיא ישראלי במירוץ־שליחים

אריה גיטליס

שיא ישראלי לגברים במירוץ־שליחים 200x4 מ' נקבע אתמול בהדר־יוסף ע"י רצי הפועל ירושלים — 1:28.28 דק'. השיא הקודם של אס"א ת"א היה — 1:29.35 דק'.

כמו־כן הושג שיא ישראלי לנוער במירוץ־שליחים 800x4 מ' ע"י הפועל ת"א — 8:11.13 דק'.

באליפות מירוצי־השליחים שנערכה במסגרת הליגה הבין אגודתית ניצחה הפועל ירושלים עם 57 נקודות, לפני מכבי ת"א — 42 והפועל ת"א — 37.

מחוץ לתחרות קבע יואב שרף ממכבי חיפה שיא אישי בהדיפת כדור־ברזל — 15.49 מ', צילה אשר ממכבי ת"א הדפה כדור־ברזל — 12.41 מ', ובקפיצה לגובה לנשים ניצחה גבי רוזן מהפועל ירושלים — 1.70 מ'.

● קליעה

פפירוב שיפר את שיאו במינכן

הקלע הישראלי אדי פפירוב שיפר אתמול בתחרות בין־לאומית גדולה במינכן בנקודה את שיאו מהשבוע שעבר ברובה חופשי 40X3 כדור בשקבע — 1164 נקודות.

בתחרות השתתפו קלעים מ־39 מדינות. פפירוב דורג במקום ה־30. השבוע יחליט איגוד הקליעה מי יהיו מועמדיו למשחקים האולימפיים בסיאול. יהיו אלה, כנראה, אדי פפירוב, ויצחק יונגר.

שוויץ — ספרד 1:1

נבחרות הכדורגל של שוויץ וספרד סיימו אתמול בבאזל בתיקו 1:1, לאחר שהספרדי אנדוריטה הקנה יתרון לנבחרתו בדקה ה־44. השוויצרי סוטר הישווה בדקה ה־82.

14 אלף צופים חזו במשחק, שהיווה מבחן חשוב לספרד לקראת הופעתה באליפות אירופה במערב־גרמניה.

דנמרק — בלגיה 1:3

נבחרת הכדורגל של דנמרק, שתופיע באליפות אירופה במערב־גרמניה, ניצחה אתמול בקופנהגן את בלגיה — 1:3.

הקפטן הדני, מורטן אולסן, בן ה־37, כבש את שערו הראשון מזה 17 שנה. לאולסן היתה זו ההופעה ה־96 במדי הנבחרת.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג ממגורים למשרד בקומה א' לתקופה של 5 שנים אחרי אישור תכנית "ג" ברחוב פינסקר מס' 16 גוש 6910 חלקה 52.
תיק בנין 029־3/24
בקשה מס' 861088
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שדרות בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב — יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה בבניה בסטיה מהקו שנקבע בבינוי ברחוב לוחמי גליפולי מס' 56 גוש 6133 חלקה 965.
תיק בנין 056־6/0647
בקשה מס' 880354
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקראת "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1216/2/א'".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6714 חלק מחלקות 24—26, 33, 36, 54—56, 66, 237, 57, 59, 238, 185, רחוב העצמאות.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי קו בנין.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3272 התשמ"ה, עמ' 790 ובעתון בוקר הצפה בתאריך 6.11.85 ובעתון ערב חדשות מתאריך 6.11.85 בשפה העברית, ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 6.11.85 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שויש,
יו"ר הועדה המחוזית
17 מאי 1988 לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר הנקראת: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/10/1208".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6324 חלקות 41—45; גוש 6400 חלקה 203, 204 רחוב השלושה, רחוב הנציב, רחוב רייניס.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: יעוד שטחים לבנין ציבורי ושטח ציבורי פתוח, ביטול דרך והרחבת דרך, קביעת הוראות בניה לאזור מגורים, שינוי קו בנין קדמי.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3237 התשמ"ה, עמ' 3169 ובעתון בוקר הצפה בתאריך 30.7.85 ובעתון ערב חדשות מתאריך 30.7.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 30.7.85 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
א. זהבי,
מ"מ יו"ר הועדה המחוזית
11 אפריל 1988 לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ת.ב. 6970

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 124 בגוש 8232 רח' רייגס בחריגות כהקלה: עד 16% בניה, 1.0 מ' בקו בניין קדמי למרפסות 0.3—0.4 מ' בקווי בניין צדדיים, 1.3 מ' בקווי בניין אחורי בקיר אטום.
את התכנית מס' 198/88 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקראת "שינוי תכנית מפורטת מס' פת/8/1232".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6353 חלקות 17, 18, 19; גוש 6354 חלקות 34, 140, 142, 133 (חלק) פתח־תקוה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: התוויית דרכים ושבילים, קביעת שטח לתעשיה.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2459 התשל"ח, עמ' 2363 ובעתון בוקר על המשמר בתאריך 6.7.78 ובעתון ערב ידיעות אחרונות מתאריך 6.7.78 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הצפה מתאריך 6.7.78 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש,
יו"ר הועדה המחוזית
26 מאי 1988 לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' פת/11/1210".
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 6404 חלקות 40–45, 57–61 רחובות עין גנים וסוקולוב.
עיקרי הוראות התכנית: יעוד שטח ציבורי פתוח.
ההודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3021 התשמ"ד, ובעתון בוקר דבר מיום 29.1.84 ובעתון ערב מעריב מיום 29.1.84 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מיום 19.1.84 בשפה העברית.
התכנית האמורה בצורה שבה אישרה אותה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש,
יו"ר הועדה המחוזית
11 מאי 1988 לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה פתח־תקוה הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מספר פת/525/ש".
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: פתח־תקוה, הרחובות הבאים: אנסקי, קפלן, אמסטרדם, הרמה, עצמון, גוש 6372 חלקות 140, 142–159, גוש 6372 ח"ח 46, 141.
עיקרי הוראות התכנית: א. קביעת הוראות בניה להוספת בניה באזור מגורים א. ב. יעוד שטח ציבורי פתוח ושטח פרטי פתוח. ג. קביעת שטח לחניה מכוסה. ד. שינוי קווי בנין. ה. קביעת זכות מעבר.
כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על־ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לתכנית, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בצירוף תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
ד. שיש,
יו"ר הועדה המחוזית
11 מאי 1988 לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

טלוויזיה

(כ) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה. 08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 אורחות (ו' ט') כתבה שגרתית (כ). 08.40 ראשית הקריאה: בלי מורות: צירה 4. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון משוט ד', מבוא לשברים (כ). 10.10 אנגלית ד'. 10.30 רגע עם רודלי (כ). 11.00 ערבית מדוברת (ו' ה') מראג'עה ג'. 11.15 אנגלית ד'. 11.30 ארץ מולדת, ממורה ומים למולדת (כ). 12.00 אנגלית ה'. 12.25 תלמוד. שנים אוחזין: בעיא 1 (כ). 13.00 גיאוגרפיה. כללית (ו' ט') חיים בארצות הברית. 13.30 אנגלית (יא', יב') Hello israel - It's part of life. 13.45 צרפתית (העשרה). 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 מגע. הומר: נוצות וגומי. 14.55 רכבת, התפתעות. 15.00 קשר משפחתי. נעמי מור משוחחת עם משפחת ברנתרגר על חלוקת תפקידים לא שגרתית במשפחתה. 15.40 יוצא מן הכלל. לקראת בחינות הבגרות בידיעת הלשון: מיון העיצורים א'. עם רוזית רביה. 15.55 אבירי האל. 16.20 כללי המשחק (פרק 3) יחסי רוב ומיעוט. 17.00 ערב ודים. 17.20 זרבובים יו שולט בקלילים. 17.30 קרקס האחים רינגלי, ברנום ובייליי (חלק א') מייק לנדון כוכב בית קטן בערבה, מנחה את המופע. 18.25 מסוקי של מקום: מבט אל הכינרת. 18.50 קיצור החדשות (ערבית). 18.52 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 פרויד, הפרק הרביעי הגרוגה, עם מותו של אביו עולים אצל פרויד זיכרונות ילדות קשים, עליהם הוא מבסס את תאוריית המיתוי שלו. פרויד מתקרב לגיסתו, בעוד רעייתו הולכת ומתרחקת ממנו. והוא חש על בשרו את האנטישמיות. במסעו לאיטליה הוא מגיע לגילוי חדש: המשיכה המינית של בן אל אמו, ושל בת אל אביה. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 דרמה ישראלית: אורחים. 22.30 זה הזמן, תכנית אירוח שבועית בשידור ישיר. מנחה רם עברון. 23.20 סדרת מתח אמריקנית: בלשים בלילה, שם הפרק: הזמנה לרוצח. מרי, בלשית־מנוולת, ודייויד, שותפה לחקירות, יוצאים לעזרתו של איש זקן, המחפש את בנו שנים רבות. מקרה, שנראה תמים בתחילתו, ומגלה פרטים מדהימים על הבן האובד וגם על הזקן. 00.10 פסוק של יום וחדשות הלולה.

ערוץ 2

18.30 "מוכנים היכון בום!" "הלל". רגע לפני — דיווין בתנועה אחרונה. תפשים אמריקה. 20.00 מבחר קטעי סרטים. צרפת 1988. 20.15 צרפת עכשיו. 20.30 אמנות ישראלית: אנשי מגיל דוד 21.30 "חום יולי אוגוסט" — שלמה ארצי 21.50 אוסף לחיים — עם סופרטראמפ.

רדיו

קול המוסיקה

(נת) תקליטור (קומסקטוריסק). 07.08 "בהאזנה ניגוהה" 1. מוצרט: סימפוניה מס' 36 בדו מג'ור ("לינץ") (תהז. הפיל. הלהרונית ו'. מקרס). 2. בקרים: קונצ'רטו בלה מינור לגיטרה ותזמורת אופ. 72 (נ. יפס/ תהז. הפיל. הסימפ. של רשות השדור הספרדי/ א. אלונסו). 3. אריאגו: רביעיית כלי קשת מס' 2 בלה מג'ור (רביעיית מניקס). 4. שומן: סימפוניה מס' 4 ברה מינור אופ. 120 (תהז. הפיל. הוינאית/ל. ברנשטיין) (ת). 09.00 "קונצרט בוקר" 1. ולנקוו: סוויטה בפה מג'ור לשלושה אבובים ותז. כלי קשת (תהז. הסימפ. של פראג/ו. סמטצ'ק). 2. סטרווינסקי: קונצ'רטו ברה מג'ור לכנור ותזמורת (י. פרלמן/ תזמורת הסימפ. של בוסטון ס. אוזווה). 3. דליסיו "בלבן ובשחור", סוויטה לשני פסנתרים (מ. ארתריץ ופ. בישופ). 4. צ'ייקובסקי: ואריאציות על נושא רוקוקו אופ. 33 (ס. רוסטרופוביץ' /תהז. הסימפ. של בוסטון/ס. אוזווה) (ת). 5. בטהובן: שבעייה במי במול מג'ור אופ. 70 (נגנים מתוך השמיניית הוינאית) (ת). 6. ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית (תהז. הלאומית של צרפת בנצות ל. ברנשטיין). 11.57 "מינה השיר" משירי אלוה לספר־שילה. 12.00 "מן הסרטייה". 13.05 "בהאזנה ניגוהה" טלמן: סוויטה בלה מינור לחליל, מיתרים וקונטינואו; מנגינות שלישיה בדו מינור לפסנתר כנור וצלו; גאררה: סימפוניה מס' 8 בסי מינור. 15.00 "הסברה מוסיקאלית" רביעיות היידן של מוצרט. 16.00 "מאולמי הקונצרטים בעולם" היידן: סימפוניות מס' 8,7,6 ("בוקר", "צהריים", "ערב"); מוצרט — "אקזולטאטה יובילאטה", מוטט (סופרן) ארלין אוגר. 18.00 "רגש על הבצעה". 19.00 "בין הבדים" קטעי בלט מאת גונו, ודר, רימסקי־קורסקוב וגלזונוב. 20.05 "אינטרלוד". 20.27 "מינה השיר". 20.30 "באולמי הקונצרטים בעולם" [illegible]. 23.00 "מחורי יצירה" קונצ'רטו גרוסו מאת קורלי; [illegible] לכלי סולו מאת סרטיני.

רשת א'

07.30 "דירוקל". 08.05 "תוגה", עם בני הגיל. 09.05 "סלוייר", שירות למאזינים. 10.05 "פניני בוקר", [illegible]. 11.05 "ירוק ירוק" שירים עבריים. 12.05 "מעורב ירושלמי". [illegible]

ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 "בראש צעיר", מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 "האוניברסיטה הפתוחה": "מבוא למוסיקה ולדרכי האזנה", בהדרכת נועם שריף. "קלוד רביזו". 16.05 "גיל הבינים". 17.10 "צבעי הקשת": "שירי עמים". 18.05 "מינחת ערב". 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "לכל אדם כוכב", עם האסטרולוג אילן מקר.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין". 09.05 "ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הרשת" עם עמיקם רוטמן. 12.05 "אלף־ראלף" ב"בית", עם חיים קינן. 13.05 "בחצי היום", חדשות ופזמונים. 14.06 "לראות או לא לראות", יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק", הווי והומור. 15.05 "שירים ושעורים". 16.05 "יומן כלכלה". 17.05 "רגע קסם". 17.55 "קראתי ספר", קוראים ממליצים. 18.06 "שעה חפשית", מגזין שבועי לעניני הנוף. 18.45 [illegible]. 19.00 "היום הזה". 19.35 "דרך הדברים", מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 "מלם הומורות", מצעד הפזמונים המסורתיים. 22.05 "קפה ראשי", חדונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רנקין. 00.15 "באו ועורי", עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

00.05 אוניברסיטה משודרת האמנות הנוצרית בימי הביניים, כנסיות מנזר וקתדרלות. מרצה פרופ' נורית כנעקירה. 06.30 "מקימים עין", החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 "אילה בוקר", עם אלי ישראלי. 10.05 "עשר", שירים עבריים. 11.05 "נכון לעכשיו", עם רפי רשף. 13.05 "דו רה יומי". 13.55 "40 לאחור". סיפור היום בתש"ח. 14.05 "מגישה יומית", עם אורלי יניב. 15.05 "שירים להג", עם ארז טל. 16.05 "פסטיבל ישראל 88". 16.15 ארבע אחרי הצהריים, שירי פלמ"ח וירושלים. 16.54 "באפן מילולי". 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "תרגיל בהנדסה", עם חיילי הנדסה בהשתלמות קרבית. 18.45 "משהו עולמי" מגזין לעניני הנוף. 00.05 ציפורי לילה עם יאיר לפיד. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

18.05 "שירים מכאן", שירים עבריים. 18.57 הודעות לחיילים. 20.05 "בוכס הערב", להקות פיקוד דרום. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת האמנות הנוצרית בימי הביניים, כנסיות מנזר וקתדרלות, מרצה פרופ' נורית כנעקירה. 22.05 "על הדבש ועל העוקץ". 23.05 "עשרים וארבע, היום שהיה". 23.55 "שיחת חצות" עם גיורא רוזן סמנג"ל עם "עם עוכר".

שידורי צה"ל 2

19.05 "שליפה מהמותן". 20.05 להיטים. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "הסוכת עשר", עם מיכל ניב. 23.05 "קול הג'אז הזה" עם דני קרמל.

רשת ב'

06.04 "בחורה לאושר".

קולנוע

תל־אביב

9.30, 7.15, 4.30

אסתר: חקירה בסייגון 5, 7.15, 9.40
אורלי: מוכת ירח 7.15, 9.30
בן־יהודה: תינוקת בירושה 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה:
גברת מס הכנסה 7.15, 9.30
גת: שאלה של שפיות 6.00, 9.00
גורדון: יוסיו של החטא 7.00, 9.30
דקל: משדרים חדשות 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: כלא המתאגרים 7.45
סקס 12.00
חן: תקופה בדרך 5, 7.15, 9.30
ליפור חדש: פסיכיאטר ליום אחד 4.30, 7.15, 9.30
טיילת 1: ערות במבחן 7.25, 9.40
טיילת 2: שם המשחק 7.20, 9.40
טיילת 3: תנה מגש 6.15, 9.30
מאריס: בשם העם 5, 7.30, 9.30
מאריס: לוידי איב 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: וול סטריט 5, 7.30, 9.30
חן 2: פעמים אשתי 5, 7.25, 9.45
חן 3: הקיסר האחרון 6.40, 9.45
חן 4: שלושה גברים ותינוקת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: מעקב צמוד 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: ורדן אותה מהרכבת 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: ללא מסתור 5, 7.15, 9.30
תכלת: כוחו של מקרה 6.30, 9.35
לב:
לב 1: חופשה בכפר 2, 5, 7, 10.00
לב 2: החבר של החברה שלי 2, 4.30, 7.15, 9.30
לב 3: אהבנו כל לך 2, 5, 8, 10.00
לב 4: המבצר הנסתר 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00, 9.30

רמת־גן

אואזיס: שלושה גברים ותינוקת 4, 6.40, 9.30
לילי: שם המשחק 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: שאלה של שפיות 5, 7.20, 9.40
גן 2: וול סטריט 6, 9
גן 3: תחשוד 5, 7.30, 9.40
גן 4: הקיסר האחרון 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: תקועים בדרך 9.30
אורנע: שאלה של שפיות 9.15
רון: משדרים חדשות 9.00
בית אגרון:
שנען בחלל 18.00
המשפחה 19.45
בית הזיות 22.00
כפורי: שם המשחק 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת 8.30
כוגשלו: מוכת ירח 9.15
ממדרו: וול סטריט 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: תינוקת בירושה 9.00
תיאטרון ירושלים:
להתראות ילדים 9.30

חיפה

אורה: רב־מכר 7.00, 9.15
חן: חקירה בסייגון 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: ללא מיסתור 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: מוכת ירח 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: תשוקה באפריקה 6.00, 9.15
רון: תקופה בדרך 4, 6.30, 9.00
רב־אורו:
רב־אור 1: וול סטריט 6.45, 9.15
רב־אור 2: הקיסר האחרון 6.00, 9.15
רב־אור 3: ורדן אותה מהרכבת 6.50, 9.15
אורלי: חופשה בכפר 7.00, 9.15
קרן אור המודרש:
בשם העם 4.30, 7.00, 9.15
פארי: 3 גברים ותינוקת 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: שלושה גברים ותינוקת 5, 7, 9.15

חולון

מבוי: נשואה לשניים 5, 7.15, 9.30
מגדל: 3 גברים ותינוקת 7.00, 9.00
ארמון: חכמת רחוב 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: מוכת ירח 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: סגור

פתח־תקוה

היכל 1: מוכת ירח 7.00, 9.15
היכל 2: שם המשחק 6.15, 9.30
היכל 3: הקיסר האחרון 6.15, 9.30

עפולה

מופתרון: וול סטריט 9.00

ראשון־לציון

רון 1: הקיסר האחרון 6.00, 9.40
רון 2: תינוקת בירושה 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 6.6
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים — 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 6.6 בשעה 20.30
מר מאני

שרותים ● עזרה ● תחבורה

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשבירו) קומה א', טל' 294869, 03־285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04־988410.
ער"ן נתניה — טל' 053־335316.
ער"ן כפר־סבא — 052־913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.

סילוק מוקשים
מוקד שת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד, רמלה — 101, טל' 08־221022; עפולה — טלפון 065־93334; טבריה — 101; טלפון 04־931401; נהריה — טל' 04־823333; בת־ים — טל' 5511111; באר־שבע — טל' 057־74767; שח"ל בגוש דן, טל' 03־330848.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים — ילדים, א.א.ג. הדסה ע"כ — כירורגיה, אורטופדיה. שערי צדק — עיניים. משגב לדך — נשים. הדסה ה"צ — פנימית.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב' 08.00—20.00, בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.

"יד ביד" – ארגון קשבת בטלפון
לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ירושלים - 02־243358; ת"א - 226027 (24 שעות); חיפה - 04־329488 (11.00—20.00); גליל מערבי 04־922222.

קו פתוח לחורים במצוקה
ביטוי בי ירתי - טל. 222732.

"קו פתוח" – ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
אליטון — ישעיהו 10.
נתניה
פורת — פ"ת 76.
פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר.
רמת־גן
קופ"ח — המיתר 25.
תל־אביב
גרוס — שינקין 27.
חירקון — ורדה המכבי 1.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רעננה, כ"ס
סמאלוב — בר־אילן 29, רעננה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה - טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 1244 וחדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'־ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בתל־אביב, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.10, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

„ירי במתפרעים הפך למכת מדינה ממש כמו יידוי אבנים"

קבע שופט בית־המשפט העליון וביטל שחרורו של ישראל זאב המואשם בהריגת רועה ערבי

טלקס

● „גורדוניאדה" בחניתה

יוצאי תנועת גורדוניה מרומניה, שחבריה היו בין מקימי קיבוץ חניתה, ישלבו את התכניות לציון 70 שנה לתקומת התנועה עם החגיגות לציון 50 שנה לחניתה. על כך נמסר אתמול במסיבת עיתונאים בנהריה.

עמותת יוצאי גורדוניה, שהתארגנה לפני שנתיים, מונה כאלפיים איש. ה„גורדוניאדה" הראשונה, כנס ארצי בו השתתפו כל יוצאי התנועה, התקיימה בפסח לפני שנה. את ה„גורדוניאדה" השנייה יקיימו חברי התנועה ב־18.6 בחניתה.

בימים אלה יוצא לאור האלבום „דיוקנה של התנועה". בין התוכניות לעתיד, הקמת קרן מילגות לחנכות חברי התנועה ופעילות חברתית, בעיקר בקליטת עלייה ומניעת ירידה. יהודה צור

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת פת/1261/ג'".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6384, חלקה 14.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: בנית קומה ב' מעל קומת קרקע כאזור מגורים ב'. קביעת קוי בנין צדדיים.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3519 מיום 21.1.88 ובעתון בוקר על המשמר מתאריך 20.8.87 ובעתון ערב תרשות מתאריך 20.8.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הצופה מתאריך 20.8.87 בשפה העברית.
שינוי התכנית ואמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש,
יו"ר הועדה המחוזית
26 מאי 1988 לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
מורדות הכרמל
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מורדות הכרמל הנקרא: „תכנית מס' מכ/205 – שינוי הוראות בניה לחלקה 16 בגוש 11217 בנשר", המהווה שינוי לתכנית: ג/943 – הוראות בדבר תוספות לבתי מגורים בנשר.
מקום התכנית: רחוב המורד מס' 6.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3272 התשמ"ו, עמוד 791־792.
השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
משה גלזנר,
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – מחוז חיפה
כ"ח בשבט התשמ"ח
16 בפברואר 1988

עתי"ם

שופט בית־המשפט העליון, שלמה לוין, קיבל אתמול את ערעור המדינה וביטל את החלטת בית־המשפט המחוזי בירושלים ששחרר בערבות של 100 אלף שקלים את ישראל זאב (38) תושב היישוב שילה שביהודה.

זאב, המואשם בהריגת רועה ערבי בתחילת החודש שעבר בסמוך ליישוב ובפציעת רועה אחר ברגלו, יישאר במעצר עד לתום ההליכים. מועד לפתיחת משפטו עדיין לא נקבע.

השופט לוין, שקיבל את ערעור פרקליטות המדינה, קובע, כי „במקרה דנן נסיבות המקרה הן, לכאורה, חמורות, והתשתית שהובאה לפני בית־המשפט המחוזי מעידה על פניה על נטייה קלה מדי, החוזרת ונשנית גם במקרים אחרים, לחלוץ על ההדק, גם כאשר היורה אינו נמצא בסכנה מיידית, מבלי להתחשב יתר על המידה בתוצאות אפשריות". השופט לוין ממשיך ואומר, כי ירי במתפרעים הפך למכת מדינה ממש כמו יידוי אבנים, ותנאי השטח עשויים להפוך עבירה שלא היה מקום בעבר לעצור נאשם בה עד תום ההליכים לעבירה שביצועה מצדיק מעצר כזה. „קל וחומר הוא. שדברים אלה יפים למקרה כמו לפנינו, שבו קופדו חיי אדם אחד ואדם אחר נפצע", מסיים השופט לוין את החלטתו.

זאב הואשם, כי ב־5 במאי, בעת שהיה חבר ביחידת הכוננות ביישוב שילה, הוזעק בעקבות פניה של תושבת המקום לשטח בו רעו 4 רועים ערביים את עדריהם. הוא קרא לרועים להסתלק מהמקום ובשלב מסויים ירה ברובה אם־16 שברשותו 15 עד 16 יריות באוויר ומהמותן. כתוצאה מהיריות נהרג אחד הרועים, ג'והד מחמוד עווארה, ורועה אחר נפצע ברגלו.

שופט בית המשפט המחוזי לא ראה את פעולתו של זאב כפעולה סבירה, שכן הרועים לא היו חמושים. עם זאת החליט השופט המחוזי לשחרר את זאב משום שהיריות מהמותן לא היו מכוונות אלא לעבר רגלי הרועים לפי נהלי הפתיחה באש בשעת סכנה של צה"ל.

השופט לוין מקבל מקצת מקביעותיו של השופט המחוזי אך קובע, שיש לדחות את הגירסה על פיה נורו היריות מתוך התרגשות, מתח ופחד. „גם אין יסוד לתביעה שזאב ירה ברועים לפי נהלי הפתיחה באש, שכן חומר הראיות אינו מצדיק לכאורה את המסקנה שזאב נמצא במצב של סכנה", קובע השופט לוין. הוא גם קובע שיש ראיות שזאב ירה לעבר הרועים מהמותן כשהוא מתקדם לעברם ושנשקו נמצא במצב של ירי אוטומטי.

חייל צה"ל שהורשע בהריגת תושב עזה — לשנה מאסר

בית־הדין מתח ביקורת על המערכת הצבאית „שלא ידעה לאתר את הנאשם ולפטור אותו בעוד מועד מהשירות"

עזרא אבירן

יעקב תמיר, בן 24, טוראי בשירות סדיר, נידון אתמול בבית־הדין הצבאי בדרום לשנת מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי לאחר שהורשע בהריגת תושב עזה בירייה מטווח קרוב בתחילת ינואר השנה.

נשיא בית־הדין הצבאי, אלוף־משנה יורם צלקובניק, החליט להעביר את פסק־הדין לעיונם של קצין רפואה ראשי וראש מדור גיוס בצה"ל, כדי „להפיק את הלקחים הנדרשים מתהליך המיון הרפואי לעצם גיוסו של הנאשם לצה"ל לאור חוות דעתו של ראש מדור פסיכיאטריה". ראש המדור אמר בעדותו, כי הפסיכולוג הצבאי ביקש לפטור את הנאשם משירות צבאי.

המקרה אירע ב־10 בינואר השנה בכביש העוקף את עזה, בצומת סג'עיה, כאשר הנאשם וחיילים אחרים נסעו בטרמפ ברכבו של תושב גוש קטיף. לעבר הרכב נזרקה אבן. הנאשם, יליד אתיופיה שעלה לפני 4 שנים ושירת בחטיבת גבעתי כעוזר טבח, פלט ירייה מרובהו, עוד בהיותו ברכב. בחיפושים אחר זורק האבן נתקל הנאשם בתושב המקום, מסאח טוקן, ובמהלך ויכוח שהיה ביניהם, כהיותם כמעט צמודים זה לזה, כיוון הנאשם את רובהו לבטנו של התושב המקומי וירה ירייה שגרמה למותו.

בחקירתו טען הנאשם, כי התושב המקומי קילל אותו, העליבו על צבע עורו ואף אמר לו בעברית שיעוף משם. בשלב אחר טען כי התושב המקומי ניסה לחטוף את נשקו.

במהלך המשפט העידו פסיכיאטרים ופסיכולוג של צה"ל שסיפרו על עברו של הנאשם באתיופיה והסבל שנגרם לו בעת עלייתו ארצה בדרך חתחתים, בה מצאו את מותם אחרים שהיו עימו. כמו־כן העידו על מצבו הנפשי ועל מעשים חריגים שאיפיינו אותו.

מממצאים שהביא הפסיכיאטר רס"ן ד"ר שמואל קרון, המשמש כראש מדור פסיכיאטריה בצה"ל עולה, כי הנאשם הוא אדם בעל הפרעות נפשיות ואישיות קשות ביותר שמקומו לא היה מתחילה בשירות הצבא והוא זקוק לטיפול תומך קבוע. עוד נאמר, כי „הנאשם התהלך כפצצת זמן אנושית אשר פתילה הולך וכלה ככל שגבר עליו הלחץ הנעוץ במצבו הנפשי בשל האירועים סביבו".

ההוראה שניתנה לנאשם להכנס לרצועת עזה בגפו ולחפש את יחידתו שעזבה את מקומה הקבוע במהלך התפרעויות, הכניסה אותו מתחילה למצב של חרדה קיצונית.

„בשל מחדלה של המערכת הצבאית, שלא ידעה לאתר את הנאשם ולפטור אותו בעוד מועד מהשירות, נמצא הנאשם חמוש בנשק קטלני בלבו של איזור עויין. צירוף הנסיבות הקשור בהיתקלות עם התושב המקומי, הביא ללחיצה על ההדק, תוך שהנאשם כורע תחת סאת לחצים הנפשיים שמקורם בעיקר בהפרעות נפשיות חמורות", קבע בית־הדין.

הסניגור הודיע כי יגיש ערעור על חומרת העונש.

מעבר למגמה מעורבת במניות

אלחנן הורוביץ

גלגלי הבורסה

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב־0.28%. ערך השוק של המניות הרפשיות עלה ב־0.08% ושל מניות ההסדר ב־0.38%. העלייה הגדולה ביותר היתה במניות חיפושי נפט וגז, שערך השוק שלהן עלה אתמול ב־1.3%.

במסחר במניות התחיל אתמול במ.ר.צ. לפני הצהריים וב„משתנים אחרי הצהריים" במגמת עלייה במחזורים קטנים מאוד. מגמה זו נהפכה למעורבת במסחר במניות ההרפשיות האחרות. הביקושים להן הסתכמו ב־2.6 מיליון ש"ח וההיצעים — כ־1.2 מיליון ש"ח. משעריהן עלו 124 (29% מכל השערים), לעומת 130 (30%) שירדו ו־169 (41%) שנשארו בלי שינוי. המחזור בהן ירד ל־4.3 מיליון ש"ח (כ־2.7 מיליון דולר). מחזור זה הוא הנמוך ביותר בחודשיים האחרונים.

במניות התמסרו עלו הביקושים ל־7.3 מיליון ש"ח, בהשפעת הידיעות על התחזקות הדולר בעולם. ההיצעים בהן ירדו אף למטה מ־94 אלף ש"ח. ממניותיהן עלו 14, 2 ירדו ו־10 נשארו בלי שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־2.3 מיליון ש"ח (1.4 מיליון דולר). תשואותיהן השנתיות נעו בין 2.99% ל־14.83% ביוצאות למדדן ב־1988 ובין 3.55% ל־6.94% ביוצאות לפריון ב־1989.

בשוק המניות כולו עלו 138 שערים, ירדו 132 ו־179 נשארו בלי שינוי. עליית השער הגדולה ביותר היתה ב־14.1% בקרגל אופ'. הירידות הגדולות ביותר היו ב־15% בגולדפרוסט 1 וב־14.2% במתכת סדום אופ'. 2 שערים נרשמו „מוכרים בלבד".

בשוק איגרות החוב נרשמה נטייה לעליות עד 1% בצמודות למדד ב־100%, בצמודות ב־80% היו תנודות עד 2%. בסוג „ברירה כפולה" היו ירידות עד 3%, בצמודות לדולר מסוג „רמון" היתה נטייה לעליות עד 1% ומסוג „גלבוע" נרשמה נטייה לירידות עד 1%. בנסחרות במט"ח היו עליות עד 1.5%. המחזור בשוק אג"ח התקרב ל־6 מיליוני ש"ח. מזה 1.55 מיליון ש"ח בסוג „שגיא".

בנק ישראל יציע היום לציבור 2 סדרות נוספות של אג"ח צמודות למדד בערך נקוב כולל של 50 מיליון ש"ח. מזה 25 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" ל־6 שנים במחיר המינימום של 94% מע"נ ו־25 מיליון ש"ח מסוג „גליל" ל־17 שנים במחיר המינימום של 83% מע"נ.

במילוות קצר מועד עלה המחזור ל־30 מיליון ש"ח והתשואות השנתיות נעו בין 15% ל־17.05%.

במסחר רב צדדי במניות לפני הצהריים נעו עליות־השערים בין 0.3% (נייר חודה) ל־1.3% (פטרוכימיים). לעומתן נעו הירידות בין 0.3% (חברה כלכלית) ל־1.0% (הכשרת הישוב). המחזור במ.ר.צ. היה קטן והסתכם ב־979 אלף ש"ח.

במסחר במניות בשערים משתנים אחרי הצהריים עלו 10 שערים, לעומת 8 שירדו ו־12 שנשארו בלי שינוי. מדד המניות עלה במ.ר.צ. וב־4 סיבובים מ־85.83 ל־85.91 נקודות, ב־0.09%. המחזור במשתנים ירד ל־644 אלף ש"ח (398 אלף דולר).

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה   טלפון מספר 04־640776
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
נמסרת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: ח. נג'אר – לאיחוד החלקות 42 ו־49 בגוש 11658 – שדרות ההסתדרות למגרש בניה אחד בסטייה מתוכנית חפ/559 המראה אותם כמגרשי בניה נפרדים.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00–11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר ינוביץ, מהנדס העיר

בפלילים

5 ערבים מהגליל חשודים בהצתת יער

יהודה צור

חמישה צעירים מהכפרים מכר וג'דידה שבגליל המערבי נעצרו אתמול כחשודים בהצתת 500 דונם של עצים ביער טנטור שליד כפר מכר.

הדליקה פרצה אתמול בצהריים וארבע כבאיות שהגיעו למקום הצליחו להשתלט על האש לאחר כשעתיים וחצי בעזרת אנשי הקק"ל ושוטרי משמר הגבול. הדליקה כילתה, כאמור, כ־500 דונם של חורש טבעי.

מפקד שירותי הכבאות בגליל המערבי, יוסי בן־עזרא, אמר לכתבנו, כי העובדה שאש פרצה בעת ובעונה אחת במספר מוקדים מרוחקים זה מזה העידה על כך שמדובר בהצתה.

כוחות גדולים של משטרה החלו בחיפושים וסריקות באיזור ועצרו את החשודים, שהועברו לתחנת המשטרה בעכו.

שופט: להפסיק משחקי כדורגל אלימים

יואב אביב

שופט בית־המשפט המחוזי בחיפה, מיכה לינדנשטראוס, סבור שיש לשקול הפסקת כל פעילות ספורטיבית בליגות הכדורגל בהן נרשמות עבירות של אלימות. השופט הביע תמיהה על כך שהפרקליטות ניאותה לעשות עסקת טיעון עם מנהל קבוצת כדורגל ושחקן אותה קבוצה שהואשמו בסחיטה באיומים.

היה זה במשפטם של שחקן מכבי ג'דידה, מרעי שאמי (26), ומנהל קבוצתו כנעני. כנעני (35). הם הואשמו בכך, כי לאחר סיום משחק כדורגל בין קבוצתם לבין קבוצת מכבי סחנין ב־19 בספטמבר 1987 נכנסו לחדר השופטים ותבעו, תוך סחיטה באיומים משופט הכדורגל עלי גאדיר, כי יחזיר לשאמי את כרטיס השחקן שלו.

הוברר, כי במהלך משחק הכדורגל ביצע הנאשם עבירה על המגרש והשופט הוציא נגדו „כרטיס אדום".

הכדורגלן הודה בבית־המשפט כי איים „לחסל" את השופט, בעוד מנהל קבוצתו הודה, כי אמר לשופט הכדורגל שאם לא יחזיר את כרטיס השחקן של חברו, הוא, המנהל, יירה בו, וכי יש לו כלי נשק במכוניתו.

במסגרת עסקת טיעון בין התביעה להגנה ביקשה התובעת מהשופט להסתפק בעונש מאסר על תנאי ובקנס כספי.

השופט מתח, כאמור, ביקורת על עסקת הטיעון אולם החליט תוך היסוסים לאמץ אותה וגזר על כל אחד מהנאשמים תשעה חודשי מאסר על תנאי ו־1500 ש"ח קנס.

שוחררו חשודים בשוד בעל סופרמרקט

יואב אביב

שופט השלום בחיפה, רפאל חרסונסקי, הורה אתמול לשחרר בערבות שני חשודים בשוד בעל סופרמרקט לאחר שקיבל את טענת הסניגור, כי המרחק שבין מקום אירוע השוד שעל הכרמל לבין מקום עבודתם של החשודים בסניף תנובה במפרץ חיפה, הינו גדול מכדי שהשניים יצליחו לאחר ביצוע השוד להגיע בתוך מספר דקות אל מקום עבודתם ולהחתים את כרטיס העבודה שלהם.

נציג המשטרה, רס"ר ניסן ציגלר, טען, כי שמעון אלבז (23) ולבן זינשווילי (24) מצור שלום חשודים בשוד בעל הסופרמרקט ביום שישי שעבר. האיש נשדד סמוך לשעה 6 בבוקר כאשר עמד להיכנס למכוניתו ברחוב אליוט שעל הכרמל. אלמוני התנפל עליו ומשך מידו שקית ניילון שהכילה 25,7 אלף שקלים. השקית נפלה לכביש. לפתע הופיע צעיר אחר נטל את השקית עם הכסף ונמלט.

אלבז וחברו נעצרו כעבור 3 שעות במהלך סריקות שערכו כלשי המשטרה.

השניים הכחישו בפני השופט את טענות המשטרה ותבעו באמצעות סניגורם, עו"ד ירון בר־דיין, לפצותם על מעצרם.

ליונה פרנקל ולמשפחה
תנחומים במות האב והסב
קלמן לטרמן
(נפטר בשיבה טובה)
ההלוויה תתקיים היום, יום ב', 6.6.88, בשעה 13.00 בבית אלפא
קיבוץ בית־אלפא

לחברנו אברהם רוזנקהיר
משתתפים באבלך במות
האם בנכר
המח' הבינלאומית של מפ"ם
הברית העולמית
מרכז מפ"ם

לחברנו אברהם רוזנקיאר
משתתפים בצערך על מות
האם
מוסד חינוכי „אשרת"

המינהל האזרחי מתכוון להרוס עשרות מבנים באיזור הר חברון

בעיקר בכפר אידנא שהיה פעיל מאוד בתקופת ההתקוממות ● שולץ תבע מרבין למנות „כתובת" לתלונות בנושא זכויות האדם בשטחים

מנחם ענברי, דליה שחורי

המינהל האזרחי מתכוון להרוס עשרות מבנים הנבנים והולכים ללא רישיון בכפרי הר חברון, ובעיקר בכפר אידנא, שהיה פעיל מאוד בתקופת ההתקוממות.

עשרות מתושבי הכפר קיבלו הודעה על כוונה להרוס את המבנים והם התבקשו להגיש את השגותיהם לוועדת ערר צבאית.

מן המינהל האזרחי נמסר לכתבנו, כי לצעד זה אין שום קשר לפעילותו של כפר אידנא בתקופת האינתיפאדה, וכי זה הליך רגיל באיזור. מדובר בכ־40 התחלות בנייה.

יצויין, כי בשיחותיו של שר־הביטחון יצחק רבין עם נציגים פלשתיניים הוא הבטיח להם שישראל לא תנצל את הרגיעה המסתמנת בשטח כדי להתנקם במתקוממים.

בפגישה אתמול בין רבין לשר־החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, התגלעו חילוקי דעות לגבי משמעות השמירה על זכויות האדם בשטחים.

שולץ ביקש, כי ישראל תמנה אדם מטעמה, שיהיה כתובת לשאלות ולתלונות. חוגים מדיניים העירו, כי מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן כבר נקבע כ„כתובת" הרשמית לעניינים אלה.

סוכם, כי הדיון בנושא זה יימשך עם עוזר שר החוץ ריצ'ארד שיפטר, שיישאר לשם כך בארץ עוד מספר ימים. רבין אמר לשולץ, כי לישראל אין מה להסתיר, יש לה הסכמים כתובים עם הצלב האדום, שהוא הגוף הבינלאומי המוסמך לעניין זה, בכל הנוגע בתנאי מאסר ומעצר־זמני.

הדיונים על השכר מתחדשים השבוע בצל סכסוכי העבודה

האיגודים האקדמיים ישבתו שוב בעוד 10 ימים אם לא תושג התקדמות במו"מ ● עובדי המדינה מתכנסים היום כדי להחליט על צעדים

כתבנו לענייני עבודה

המשא־ומתן על הסכמי השכר בשרות הציבורי יתחדש השבוע בשתי פגישות שיתקיימו בין ראשי האוצר לנציגי ההסתדרות והאיגודים המקצועיים הגדולים.

דיוני השכר מתחדשים בצילו של האיום שהשמיעו שלושת האיגודים המקצועיים האקדמיים לקיים שוב שביתה במשק, החל מה־16 בחודש, אם לא תושג התקדמות במשא־ומתן.

המרכז של הסתדרות עובדי המדינה מתכנס היום לפני הצהריים כדי להחליט על נקיטה בצעדים נגד המעסיקים, לרבות שיבושים בעבודה, בתגובה על „סחבת מצד האוצר במשא־ומתן על הסכמי השכר החדשים". כן תובעת הסתדרות עובדי המדינה מקדמה בסך 125 שקל על חשבון הסכמי השכר הצפויים להתחתם.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר אתמול, כי תוספת השכר שתושג בעקבות המשא־ומתן עם האוצר תהיה בשעור שווה לכל קבוצת עובדים בשירות הציבורי, כאשר כל איגוד רשאי לקבוע איך לפרוס תוספת זו בין חבריו.

באשר לתוספת היוקר ציין קיסר, שכל עוד לא יושג הסכם חדש של תוספת יוקר, הרי שההסכם האחרון בתוקף.

בהסתדרות מצפים שב־1 באוגוסט תשולם לשכירים תוספת יוקר מאחר שער או, על־פי ההערכות, תצטבר התייקרות של 7 אחוזים מאז שולמה התוספת הקודמת.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, הביע חשש שגם השנה יגלוש המו"מ על השכר לחודש ספטמבר.

רב פלג תבע לכלול בהסכמי השכר הקרובים את הגדלת ההפרשה לפנסיה בשיעור אחוז 1 מצד המעסיק וחצי אחוז על־ידי העובד.

ראובן בן־עמי קרא להקים מאבק משותף לכל האיגודים שיפעל בשלושה נושאים: הסכמי תוספת היוקר, תוספות השכר ומשבר הרפואה הציבורית.

רבין: אלף עובדים נוספים צפויים לפיטורים בתע"א במהלך השנה

ראשי התעשייה האווירית וחיל האוויר יקיימו בסוף החודש פגישת פיוס

אשר שילוני, כתבנו הצבאי

אלף עובדים נוספים צפויים לפיטורים בתעשייה האווירית במהלך השנה, בנוסף ל־5000 שפוטרו בשנתיים האחרונות בשל ביטול פרויקט הלביא שעלה למדינה 200 מיליון דולר.

על כך מסר אתמול שר־הביטחון, יצחק רבין, בעת ביקור בחטיבת „מערכות" של „תדיראן" בחולון. רבין אמר את הדברים בתשובה לחבר ועד עובדי חטיבת הקשר, אליעזר פרידה, שדרש ממשרד הביטחון להגביר את רכישותיו ב„תדיראן", בכדי למנוע פיטורים בחברה.

רבין תיאר את הקיצוצים בתקציב משרד הביטחון והודיע, שהמשרד לא יוכל להגביר את רכישותיו ב„תדיראן" וגם רכישות גדולות שנעשו בעבר באו מתוך לחץ המערכת ולא בגלל תקציבים שהוקצבו במיוחד לצורך זה.

פגישת פיוס

ראשי התעשייה האווירית וראשי חיל האוויר יקיימו בסוף החודש פגישת פיוס בתעשייה האווירית לטיהור האווירה העכורה משהו שנתגלעה ביניהם סביב סוגיית פרויקט „לביא". נודע כי על פי התכנון, יבואו בשבוע האחרון של חודש יוני מפקד חיל האוויר האלוף אביהו בן־נון וקצינים בכירים של החיל אל התעשיה האווירית לפגישה שלא תהיה מפגש בענייני עבודה אלא אירוע חברתי כמעט שנועד לפיוס ושיכלול גם ענייני עבודה.

בינתיים מצפים בצה"ל להחלטה של שר הבטחון בעניין הפסקת העברת תקציב להמשך פתוח ה„לביא 3", הוא הלביא האוויתני שאותו ממשיכים לפתח בתעשיה האווירית כפלטפורמה לטכנולוגיה האווירונית החכמה שמקווים כי תיוצר ותשווק בנפרד.

זכיית „תדיראן" במכרז של הצבא האמריקני — פתח להזמנות נוספות

אשר שילוני

זכייתה של „תדיראן" במכרז לאספקת מכשיר הקשר־המשוכלל „סינקגרס" לצבא ארה"ב, כאשר קיימת מגמה בארה"ב של הגנה על התעשיות שלה וצפויות יוזמות חקיקה בנידון, הוא הישג בלתי רגיל – אמר שר־הביטחון, יצחק רבין בביקורו אתמול במפעל „מערכות" של „תדיראן" בחולון, כדי להרים כוסית עם הנהלת „תדיראן" והעובדים הבכירים שעוסקים בפרויקט.

ראשי תדיראן, המנכ"ל יגאל נאמן, מנכ"ל קבוצת „הקשר", אלכס מילנר, ומנכ"ל חטיבת צויד רדיו־טקטי, אברהם גרנית, מסרו, שהספקת מכשירי הקשר החדישים לצבא ארה"ב הוא מפעל משותף, על בסיס של 50%-50% של „תדיראן" עם החברה האמריקנית הגדולה „ג'נרל דיינמיקס". לצורך זה יוקמו בעיר טלהאסי שבפלורידה שני מפעלים שלובים, כאשר כל חברה בנפרד תייצר את חלקה היא בפרויקט. „תדיראן" תעביר לאותה עיר מספר עובדים מצומצם, תוך תקווה שבמשך הזמן יועברו עבודות משם למפעליה שבחולון.

הדוברים מסרו, ש„תדיראן" היא אחת החברות הגדולות בשדה הקשר המספקת זה מספר שנים מכשירי קשר ל־50 ארצות שונות ברחבי תבל. הזכייה במכרז פותחת בפני „תדיראן" אפשרויות לזכות במכרזים נוספים לצבאות שונים בארצות רבות. האספקה בפועל של המכשירים לצבא ארה"ב תתחיל ב־1991, לאחר הקמת המפעלים ולאחר שלבי הרצה שונים.

בצילום: שר־הביטחון יצחק רבין ומנכ"ל „תדיראן", יגאל נאמן (צילום: ישראל חדרי/ישראל סון בע"מ)

נחקר חשד להתעללות מג"ב בעובדים מהשטחים בעמק

שלמה סלוצקי

רב־פקד בן־לולו, מפקד משמר־הגבול במרחב העמקים, אמר אתמול בפגישה שנערכה במוסד החינוכי רמות־חפר, ליד קיבוץ עין־השופט, כי הוא רואה בחומרה את פרשת הכאה והתעללות בכמה מעובדי המוסד, תושבי השטחים, בידי שוטרי מג"ב, לפני שבוע.

רב־פקד בן־לולו נענה לבקשתם של מחנכי המוסד החינוכי, אשר פעלו רבות למען הבהרת הפרשה, שהתרחשה ב־29 במאי. פועל בניין ותיק, תושב הגדה, העובד במוסד, אסף כמה מתושבי השטחים העובדים בקיבוצים באיזור והתכוון לחזור עימם לביתו במכוניתו. מכוניתם נעצרה על־ידי יחידה של משמר־הגבול, שחייליה השפילו והיכו את העובדים באכזריות וללא סיבה. הפועלים חזרו עוד באותו ערב למועצה האיזורית, וכו ביום התגייסה הנהלת המועצה להבהרת הנושא, ולמציאת האשמים.

בלחץ נציגי המועצה, ובמיוחד המחנכים במוסד החינוכי והתלמידים בו, נערכה הפגישה אמש, ובמהלכה אמר רב־פקד בן־לולו, שבתוך שבועיים יהיו בידיו מסקנות־ביניים על הפרשה. לדבריו, לפי מספר הזיהוי של רכב היחידה שהשתתפה באירוע, יכול הוא להקדים ולומר, שהיחידה אינה מאיזורו, ומכאן משתמע, שחייליה חרגו מסמכותם.

נציגי המועצה והמחנכים ישלחו היום מכתב־מחאה חריף לשר המשטרה חיים ברלב, וכן ידרשו טיפול מהיר ומעמיק בפרשה, העלולה להעכיר היחסים הטובים בין יהודים לערבים באיזור.

החקלאים מבקשים להגדיר נזקי השרב כאסון לאומי

עתי"ם

ראשי המרכז החקלאי והתאחדות האיכרים פנו אתמול במכתב דחוף אל שר החקלאות בדרישה לתת סיוע דחוף לחקלאות, שנפגעה קשות עקב נזקי השרב הכבדים בחג השבועות.

מטעי האבוקדו נפגעו ב־90 אחוז מיבולם, המנגו 50 אחוז, ההדרים 40 עד 50 אחוז, האפרסמון 70 אחוז, זיתי מאכל ב־100 אחוזים, ונוסף לכך היו פגיעות של כ־20 אחוז בענפי הלול, הדגים בבריכות וירקות שונים.

נשיא התאחדות האיכרים, אליהו איזקסון, כתב במכתב, כי המצב בשטח נעשה חמור מיום ליום ועם המשך גילוי הנזקים, עומדים אנו בפני סכנת חיסול של חלק ניכר ממשק המטעים בישראל.

„אנו מבקשים בזאת מראש הממשלה להכריז על מצב אסון בחקלאות כתוצאה מנזקי השרב, לאפשר למשרד החקלאות לטפל בגיוס המשאבים הדרושים כדי להציל את ענף המטעים ואת היצוא החקלאי", נאמר במכתב.

[illegible] עוד, כי לפני הכנסת עומדת עתה הצעת חוק „נזק אסון טבע", ב [illegible] פסח גרופר, וה"ה אסף ואיזקסון מבקשים לתת לה זכות עדיפות עליונה.

נתונים ראשונים על נזקי אסון הטבע הוגשו אתמול לשר החקלאות אריק נחמקין, בפגישה עם נציגי החקלאות הישראלית: הדרים — 109 מיליון ש"ח; אבוקדו — 114 מיליון ש"ח; אפרסמון — 16 מיליון ש"ח; מנגו — 9 מיליון ש"ח; זיתי מאכל — 10 מיליון ש"ח; פירות אחרים — 32 מיליון ש"ח; ירקות — כ־2 מיליון ש"ח; הלול — 5 מיליון ש"ח; פלחה — 2 מיליון ש"ח. סך כל הנזק — יותר מ־300 מיליון ש"ח.

אושרה הצעת קורפו לקביעת כבישי־אגרה

כתב „על המשמר"

ועדת השרים לחקיקה אישרה אתמול את הצעת החוק שיזם השר חיים קורפו לקביעת כבישי־אגרה בארץ.

„הנהגת כבישי־אגרה, כמקובל בארצות שונות ברחבי העולם, תקל על המצוקה התחבורתית בה אנו נתונים, כי היא תזרים תקציבים ומשאבים לשיפור תשתית הכבישים, שתקציביה הנוכחיים אינם עונים על הדרוש.

כן אישרה ועדת השרים תיקון נוסף לפקודת התעבורה שהציע קורפו, לפיו תמסור המשטרה מידע ופרטים על תאונות־דרכים, סמוך למועד התרחשותם, למינהל הבטיחות בדרכים במשרד התחבורה, כדי לאפשר למינהל לעבד את הנתונים ולהפיק לקחים למניעת תאונות דומות בעתיד.

הוועדה אישרה תיקונים נוספים, לפיהם יהא בית־משפט רשאי להטיל על מי שעבר עבירות תנועה, נוסף על כל עונש אחר, לקבל הדרכה בנהיגה נכונה. כן אישרה הוועדה תיקון, לפיו, אם נידון אדם לפסילה מלהחזיק רשיון נהיגה יותר מפעם אחת, תהיה הפסילה השנייה מצטברת לקודמתה ולא חופפת.

מורי נהריה דורשים הכרה כתושבים בישוב־עימות

יהודה צור

מערכת החינוך בנהריה הושבתה אתמול לשעתיים על־ידי המורים המקומיים, במחאה על שמשרד החינוך אינו מכיר עד היום בזכויותיהם כתושבי יישוב־עימות.

המורים טוענים, שכל משרדי הממשלה הכירו רשמית בנהריה כיישוב־ספר, על כל ההטבות הכרוכות בכך, אך משרד החינוך מסרב להכיר בהם ואינו מעניק להם את כל ההטבות המגיעות להם.

המורים מתכוונים להחריף את עיצומיהם אם לא יכירו בזכויותיהם.

נבון אישר תוכנית לביקור תלמידי תיכון בפולין

יצחק שור

שר החינוך והתרבות יצחק נבון אישר אתמול תוכנית לביקור תלמידי תיכון בפולין.

בחודש יולי ישגר משרד החינוך לפולין משלחת חלוץ, שתחתום עם הפולנים על הסכם בדבר ביקור התלמידים הישראליים. ממשלת פולין כבר נתנה הסכמתה העקרונית לשיגור משלחות הנוער בקביעות. על־פי התוכנית, ייצאו שתי משלחות רשמיות ראשונות של נערים ישראליים בתחילת שנת הלימודים הבאה (ספטמבר 1988). בכל מחזור יסעו כ־150 נערים מכיתות י"א. נבון הורה לסבסד את יציאתם של תלמידים שיתקשו לשאת בהוצאות הנסיעות.

כל תלמיד שייצא לפולין ישתתף בתוספת הקיץ בתוכנית הכנה, שתכלול לימוד תולדות יהודי פולין, תקופת השואה, מחנות ההשמדה, חסידי אומות העולם, יאנוש קורצ'אק ופולין כיום. בהכנה ישולבו ההורים וייערכו ביקורים ב„בית התפוצות", „יד ושם" ולוחמי הגיטאות. במהלך הביקור בפולין, יערכו התלמידים עצמם טקסי התייחדות באתרים שונים.

מעבר לסיורים וללימודים, ידרוש משרד החינוך מכל קבוצת נוער לבצע עבודות שיפוץ וניקיון באתרים יהודיים, בתיאום עם הנציגות הישראלית בפולין ועם ממשלת פולין.